

Årsrapport

2017-2018

Innholdsfortegnelse

1. Styrets beretning.....	6
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	9
3. Årets aktiviteter og resultater	13
3.1 Innledning.....	13
3.2 Samfunnsforankring	13
3.2.1 Innledning	13
3.2.2 Identifisere kompetanse- og kunnskapsbehov gjennom samarbeid med eksterne aktører	13
3.2.3 Aktivt bruke målområdene Partnerskap og Profesjon under utviklingsavtalen med KD som institusjonelle drivere for integrert faglig samarbeid med regionale aktører	15
3.2.4 Fremme studentene som innovative ressurs for omgivelsene	17
3.2.5 Knytte HSNs internasjonalisering til regionale og internasjonale samarbeidsnettverk... ..	19
3.3 Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet	19
3.3.1 Innledning	19
3.3.2 Porteføljeutvikling.....	20
3.3.3 Utdanningskvalitet.....	20
3.3.4 Engelskspråklige studieprogram/undervisningsemner	26
3.4 Forskning og faglig utvikling.....	26
3.4.1 Innledning	26
3.4.2 Kompetanseheving – Rekruttering av førstestillingskompetanse, toppstillinger og forskeropplæring	27
3.4.3 Etablering av solide forskergrupper som posisjonerer HSN i forhold til regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer	27
3.4.4 Styrke internasjonalt forskningssamarbeid.....	28
3.4.5 Profesjonalisere støtteapparatet og prosedyrer for forskningsstøtte internt ved HSN ytterligere	30
3.4.6 Styrke publisering – med vekt på open access	31
3.4.7 Styrke forskningsformidlingen	32
3.4.8 Involvere studentene sterkere i forskningen	32
3.4.9 Styrke forskningsbasert innovasjon – Samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor	33
3.4.10 Styrke den faglige forankringen av samarbeidet med utvalgte institusjoner i utlandet ..	33
3.5 SAKS-midler	34
3.6 Supplerende tildelingsbrev - midler til tiltak over kap. 281 post 01 og post 45	35
3.7 Supplerende tildelingsbrev over andre kapitler	39

3.8	Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	40
4	Styring og kontroll i virksomheten	42
4.1	Rapportering om styring og kontroll.....	42
4.2	Effektiviseringsprosjektet	42
4.3	Lærlinger.....	43
4.4	Sikkerhets- og beredskapsarbeidet	43
4.5	Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet	44
4.6	Organisasjon og flercampusmodell	47
5	Vurdering av framtidsutsikter	51
5.1	Innledning.....	51
5.1.1	<i>Planer:</i>	52
5.2	<i>Planer for Samfunnsforankring</i>	53
5.3	<i>Planer for Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet</i>	54
5.3.1	<i>Porteføljeutvikling (SEFØ)</i>	54
5.3.2	<i>Utdanningskvalitet</i>	54
5.3.3	<i>Satsing på arbeidslivet som integrert læringsarena i studieprogrammene</i>	55
5.3.4	<i>Vektlegging av internasjonal mobilitet og internasjonale perspektiver (de store utfordringene) på studieprogramnivå</i>	55
5.4	<i>Planer for Forskning og faglig utvikling</i>	56
5.4.1	<i>Kompetanseheving – rekruttering av førstestillingskompetanse (toppstillinger og forskeropplæring)</i>	56
5.4.2	<i>Etablering av solide forskergrupper som posisjonerer HSN i forhold til regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer (BOA-finansiert virksomhet)</i>	56
5.4.3	<i>Styrke internasjonalt forskningssamarbeid – prosjekter, publisering og mobilitet.</i>	57
5.4.4	<i>Profesjonalisere støtteapparatet og prosesser for forskningsstøtte internt ved HSN ytterligere</i>	57
5.4.5	<i>Styrke publisering - med vekt på open access</i>	58
5.4.6	<i>Styrke forskningsformidlingen</i>	58
5.4.7	<i>Involvere studenter sterkere i forskningen</i>	58
5.4.8	<i>Styrke forskningsbasert innovasjon gjennom samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor</i>	59
5.4.9	<i>Styrke den faglige forankringen av samarbeidet med utvalgte institusjoner i utlandet (Internasjonalisering)</i>	59
5.5	<i>Planer for Organisasjon og flercampusmodell</i>	60
5.5.1	<i>Ledelse og arbeidsmiljø</i>	60
5.5.2	<i>Plan for campusutvikling</i>	60
5.5.3	<i>IKT-systemer</i>	61

5.5.4	<i>Samfunnssikkerhet og beredskap</i>	61
5.5.5	<i>Samarbeid med Studentsamskipsnaden i Sørøst-Norge</i>	61
5.5.6	<i>Budsjett 2017 og hovedprioriteringer i langtidsbudsjettet</i>	61
6	Årsregnskap	64

Vår visjon:

Regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig

1. Styrets beretning

Styret ved HSN arbeider for å utvikle Høgskolen i Sørøst-Norge til et regionalt forankret, internasjonalt orientert og entreprenørielt universitet med høy internasjonal kvalitet, sterke arbeidsfelleskap og samfunns- og næringsliv som nær samarbeidspartner. Med dette som utgangspunkt har styret i 2017 arbeidet videre med søknad om akkreditering som universitet. Søknad ble oversendt NOKUT 2. mars 2017. Gjennom hele året har HSN mottatt nye bestillinger fra NOKUT som underlag for vurdering av søknaden. Styret er holdt løpende orientert og har gitt innspill til prosessen og rektors dialog med NOKUT.

Til grunn for etableringen av HSN lå en rekke grunnlagsdokumenter som skisserte overordnet profil og visjon, mulige faglige synergier og overordnede prinsipper og premisser, inkludert flercampus-konseptet som ramme for faglig og administrativ organisering. Med dette som utgangspunkt vedtok styret i løpet av 2016 strategi, organisasjons- og ledelsesmodell, budsjettfordelingsmodell samt en rekke reglement, retningslinjer og prosedyrer. Også 2017 har styret behandlet og vedtatt en rekke saker knyttet til etableringen av den nye institusjonen; langtidsbudsjett, strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, felles prinsipper for arbeidsplanlegging, personalreglement, anskaffelsesstrategi, handlingsplan for likestilling og inkludering, forskningsetisk rammeverk, prinsipper for intern fordeling av rekrutteringsstillinger, prinsipper, system for risikovurdering, språkpolitiske retningslinjer, retningslinjer for egenbetaling, forskrift for opptak, delegasjoner til underliggende nivå/utvalg og etablering av råd for samarbeid med arbeidslivet.

Gitt at HSN også i 2017 har hatt en rekke problemstillinger knyttet til etableringen av den nye høyskolen på dagsordenen, sier styret seg tilfreds med faglige og økonomiske prioriteringer, resultater og måloppnåelse. Det vil i 2018 bli satt ytterligere trykk på arbeidet med å skape en enda sterkere kultur for studiekvalitet, virksomhetsstyringen, utarbeidelse og tilgjengeliggjøring av bedre styringsdata og videreutvikling av administrative desentraliserte fellestjenester. Styret forventer at det vil styrke resultatene på de nasjonale og institusjonelle styringsparameterne.

Det ble avholdt 8 styremøter i 2017. I tillegg hadde styret to styreseminarer. Sentrale temaer på strategiseminarene var:

- Universitetsakkrediteringen og eventuelt iverksettelse av et arbeid mot internasjonal akkreditering som entreprenørielt universitet.
- Kvalitetsmeldingens utfordringer til høyere utdanningsinstitusjoner generelt og institusjonenes styrer spesielt satt på dagsorden.
- Prioritering av strategiske forskningssatsinger.
- Operasjonaliseringen av HSNs organisasjonsmodell og strategier.

Foruten arbeid med etablering av gjennomgående regelverk, systemer og prosedyrer og løpende saker knyttet til økonomi og personalforvaltning, har styret behandlet en rekke strategiske utviklingsområder. Styret har iverksatt arbeid med merittering av utdanningsfaglig kompetanse. Samarbeidet med arbeidslivet i regionen er styrket blant annet gjennom virksomhet innenfor utviklingsavtalen med KD og målområdene HSN Partnerskap og Profesjon. Gjennom blant annet tiltak innenfor målområdet HSN Digital arbeides det med ABE-reformen, og utvikling og implementering av en rekke digitaliseringsprosjekt/robotisering. Styret har arbeidet med campusutvikling og iverksatt en rekke utredningsprosjekter som dels adresserer kortsiktige, mer akutte behov, og som dels har et langsiktige perspektiv knyttet til framtidig profilering og dimensjonering av det enkelte campus. Den langsiktige planen er avhengig av prioriteringer som gjøres i studieporteføljeprojektet i 2018/19.

Styret vil videre i det følgende framheve arbeidet med studieporteføljeutvikling og FoU-arbeid.

Porteføljeutvikling

Arbeidet med å følge opp strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet har stått sentralt i styrets arbeid. Høyskolen har etablert et eget studieporteføljeprojekt som koordinerer og støtter fakultetenes arbeid. I HSNs strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet heter det at studieportefølje skal vurderes i forhold til strategisk betydning, etterspørsel, faglig bærekraft og økonomisk bærekraft. HSN har definert utdanningskvalitet gjennom sju kvalitetsdimensjoner som skal legges til grunn for vurdering av kvaliteten i vært enkelt studieprogram (læringsutbytte, relevans, inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet, undervisningskvalitet, kompetanse). Med dette som utgangspunkt har styret behandlet og vedtatt prinsipper for porteføljeutvikling. Disse har vært lagt til grunn for porteføljearbeidet i 2017 der styret har behandlet nedleggelse av studier, nullopptak til studier, tillatelse til å utrede nye studier og innmelding av studieportefølje 2018 – 2019. Ved behandling av HSNs studieportefølje for 2018/19 vedtok styret nedlegging av seks studietilbud og nullopptak for 19 tilbud.

Det er styrets vurdering at det gjennom 2017 er lagt et godt grunnlag for det videre arbeidet med studieporteføljen. Styret har vedtatt at prinsippene for studieporteføljeutvikling også skal legges til grunn for utviklingen av studieporteføljen for studieåret 2019/20, og at det skal utarbeides en plan for høyskolens langsiktige studieporteføljeutvikling for perioden etter 2020. Samordning av parallelle studieprogram som skal tilbys på flere campus, profilering av studietilbud på det enkelte campus med utgangspunkt i blant annet geografiske/lokale fortrinn, forholdet mellom tilbud på bachelor- og masternivå og dimensjonering av studietilbudet med utgangspunkt i kapasitet og etterspørsel blir sentrale problemstillinger i den sammenheng.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Eksterne forventninger, nasjonal og internasjonal forskningspolitikk og institusjonelle strategier vektlegger forskning orientert mot anvendelse. For å møte forventninger om at forskning/vitenskapelig kunnskap og faglig utviklingsarbeid kan tas i bruk i politikktutforming og planlegging, løsning av nasjonale og globale utfordringer, beslutningstaking og yrkesutøvelse, skal HSN ha en profesjonsrettet, arbeidslivsorientert, praksisnær og anvendt FoU-profil. Med utgangspunkt i strategien for forskning og faglig utviklingsarbeid har HSN prioritert å arbeide spesielt med følgende områder:

- Kompetanseheving
 - Rekruttering av førstepstillingskompetanse (toppstillinger og forskeropplæring)
- Etablering av solide forskergrupper som posisjonerer HSN i forhold til regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer (Eksternfinansiert virksomhet)
- Styrke internasjonalt forskningssamarbeid
 - Prosjekter, publisering, mobilitet
- Profesjonalisere støtteapparatet og prosedyrer for forskningsstøtte internt ved HSN ytterligere
- Styrke publisering – med vekt på open access
- Styrke forskningsformidlingen
- Involvere studentene sterkere i forskningen
- Styrke forskningsbasert innovasjon i samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor

Med utgangspunkt i samfunnsutfordringer, våre samarbeidsrelasjoner til arbeidslivet, faglig spisskompetanse ved HSN med potensial til å innta en ledende nasjonal posisjon og relasjoner til

forskernettverk i den internasjonale forskningsfronten har styret prioritert forskningsatsinger som kan styrke ett eller flere utdanningsområder innenfor fakultetenes studietilbud:

- Fakultet for Humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap: Ulike undervisningsmetodikker med utgangspunkt i profesjonsverksted og «eksperiment-skoler».
- Fakultet for Helse- og sosialvitenskap: Læreprosesser og pedagogiske strategier i klinikken.
- Fakultet for Teknologi, naturvitenskap og maritime fag: Bioelektrokjemi – som energi- og miljøtiltak.
- Handelshøyskolen: Managing sustainable innovation through co-creation.

Finansieringsgrunnlaget for HSNs virksomhet tilsier at høyskolens prioriteringer og allokering av interne ressurser på institusjonsnivå og fakultetsnivå bidrar til å styrke institusjonens konkurransekraft på arenaer for ekstern finansiering. Ekstern finansiering er avgjørende for å styrke forskning og faglig utviklingsarbeid ved høyskolen. Styret har i den sammenheng vedtatt prinsipper, policy og retningslinjer for ekstern finansiert virksomhet. Styret registrer med tilfredshet at HSN har vunnet fram på eksterne konkurranse arenaer i 2017 og mottatt flere store bevilgninger innenfor høyskolens prioriterte områder.

Etter styrets vurdering er det gjennom 2017 lagt et solid grunnlag for høyskolens videre faglige, organisatoriske og økonomiske utvikling i tråd med vårt samfunnsmandat, Strukturreformens og Kvalitetsmeldingens intensjoner og institusjonens egne ambisjoner og strategi.

Styrets beretning skal signeres av hele styret ref. *Rapporteringskrav til Årsrapport for 2017*

Rune Nilsen

Styreleder

Sverre Gotaas

Styremedlem

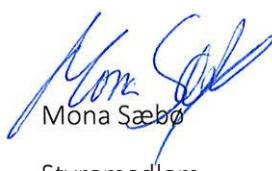
Tine Rørvik

Styremedlem

Kristin Saga

Styremedlem

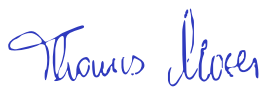
Mona Sæbo

Styremedlem

Anders Davidsen

Styremedlem

Thomas Moser

Styremedlem

Marit Engeset

Styremedlem

Frode Evenstad

Styremedlem

Brynhild Hardang Hanto

Styremedlem

Vegard Nilsen

Styremedlem

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) er landets største statlige høyskole målt i totalt antall studenter, og større enn flere av dagens universiteter. Kunnskapsdepartementet er eier.

HSN ledes av rektor Petter Aasen. Rektor rapporterer til HSNs styre, som ledes av professor Rune Nilsen.

Høgskolen i Sørøst-Norge skal være regionalt forankret og sterkt til stede i en av landets mest spennende og dynamiske regioner.

HSNs studieprogram har i hovedsak en profesjonsrettet og arbeidslivsorientert profil. En profil som stiller høyskolen godt rustet til å møte utfordringer og muligheter i årene som kommer.

Målet er å skape verdier for den enkelte student, næringsliv, offentlig sektor og samfunnslivet forøvrig. Midlene er utdanning og forskning. Utviklingen og gjennomføringen av forskning og studier foregår i tett dialog med offentlig sektor og næringslivet, både på nye og allerede etablerte arenaer.

Høgskolen i Sørøst-Norge ble dannet 1. januar 2016, da Høgskolen i Buskerud og Vestfold fusjonerte med Høgskolen i Telemark.

Det engelske navnet på Høgskolen i Sørøst-Norge er University College of Southeast Norway (som forkortes USN).

Studenter

17 893

Antall årsverk

1 602

Økonomi:

1 748 066

Statstilskudd

1 967 281

Driftsinntekter

3 173 mill. Tildeling fra EUs rammeprogram
41 901 mill. Tildeling fra Norges forskningsråd

Kilde: DBH

Årsverk i tekniske og administrative stillinger: **529**

Årsverk i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger: **1 073**

Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger: **14.63 %**

Andel kvinner av totalt antall studenter: **61,89 %**

Studier

8

Doktorgradsprogram

Økologi
Kulturstudier
Prosess, energi og automatiseringsteknikk
Pedagogiske ressurser og læreprosesser
Markedsføringsledelse
Mikro- og nanosystemer
Nautiske operasjoner (Fellesgrad)
Personorientert helsearbeid

36

Masterstudier

65

Bachelorutdanninger

8

Campuser

CAMPUS BØ

CAMPUS DRAMMEN

CAMPUS KONGSBERG

CAMPUS NOTODDEN

CAMPUS PORSGRUNN

CAMPUS RINGERIKE

CAMPUS RAULAND

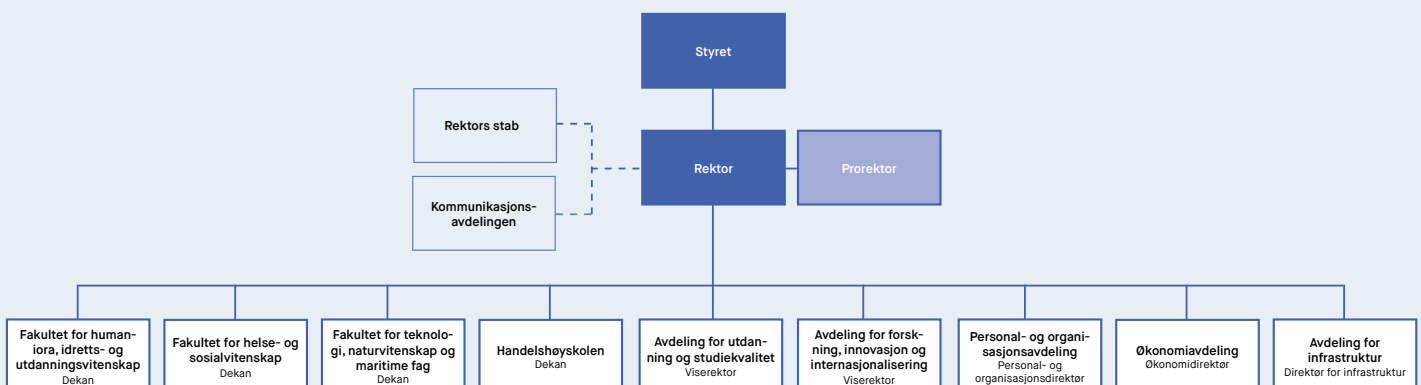
CAMPUS VESTFOLD

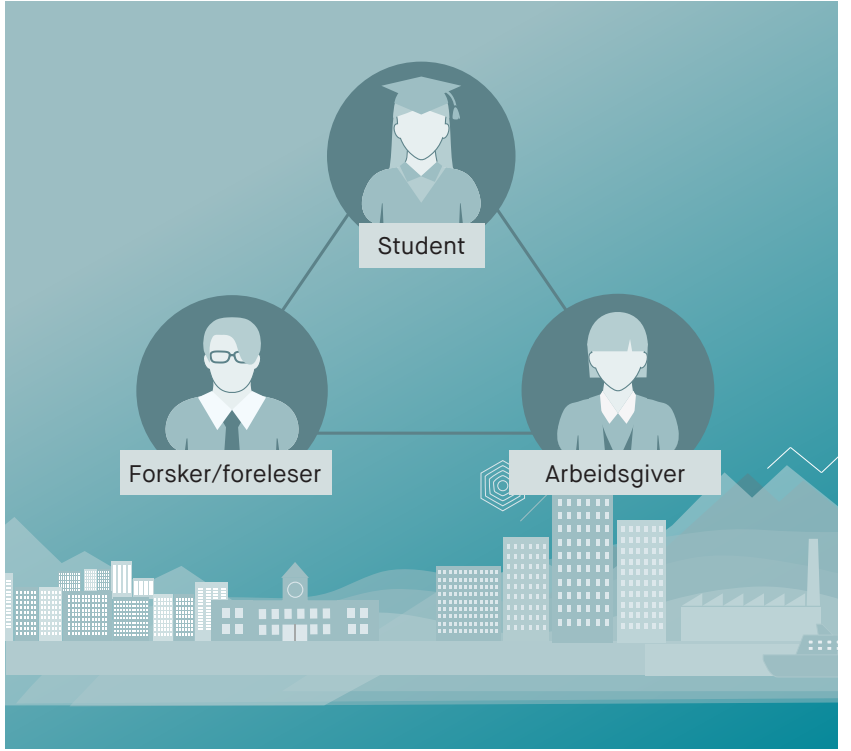
4

Fakulteter

Fakultet for helse- og sosialvitenskap
Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap
Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag
HSN Handelshøyskolen

Organisasjonskart

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1 Innledning

I dette kapittelet omtaler HSN aktiviteter og resultater opp mot institusjonelle og nasjonale styringsparametere. Kapittelet er strukturert etter HSNs delstrategier innenfor *Samfunnsforankring, Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet* og *Forskning og faglig utvikling*. Innenfor hver av delstrategiene har høyskolen virksomhetsmål og prioritert tiltak for å nå målene. De prioriterte tiltakene fremgår som underoverskrifter i kapittelet, og institusjonelle og nasjonale styringsparametere er samlet skjematisk under hvert delkapittel. Under Vurderinger av framtiden (kapittel 5), gjennomgås virksomhetsmålene i en ROS-analyse. De nasjonale styringsparametere med resultater for 2016 og 2017, samt målsetninger for 2018 er å finne samlet i kapittel 5.

3.2 Samfunnsforankring

3.2.1 Innledning

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) skal være internasjonalt konkurransedyktig gjennom studieprogrammer og det forsknings- og utviklingsarbeid som utføres på våre åtte studiesteder. HSN har en profesjonsrettet, arbeidslivsorientert og samfunnsrelevant hovedprofil som videreutvikles i et tett samspill med regionale myndigheter og regionalt arbeidsliv. På den måten får vi en tydelig og viktig tilstedeværelse i vår region. Høgskolens hovedstrategi understøttes av fire underliggende delstrategier, hvorav en direkte adresserer regionalt samspill. For å underbygge høyskolens profil og strategiske arbeid har HSN i Utviklingsavtalen med KD valgt å legge vekt på særlig tre områder som har til felles å etablere rammer og iverksette prosesser som styrker intern og ekstern samhandling.

3.2.2 Identifisere kompetanse- og kunnskapsbehov gjennom samarbeid med eksterne aktører

Høgskolens møtepunkt med regionen:

Regional myndighetskontakt skjer på mange måter og på flere plan. Fylkeskommunene har fått et utvidet ansvar for å utvikle regionale kompetansepolitiske planer i tett partnerskap med utdannings-, arbeidsmarkeds- og næringsaktører og blir på den måten en viktig samfunnsutvikler. Dette harmonerer godt med den økte vekt som i senere år er blitt tillagt høyere utdanningsinstitusjoners rolle som regionale utviklingsaktører. HSN er i så måte godt posisjonert gjennom avtalefestede partnerskap med alle de tre fylkeskommunene hvor vi har studiesteder. HSN er partner i Buskerud fylkeskommune sitt partnerstyre for oppfølging av regional plan for verdiskaping og næringsutvikling i Buskerud. I Vestfold har høyskolen i flere år vært fullverdig medlem av Verdiskaping Vestfold, og i Telemark har fylkeskommunen etablert Regionalt Partnerskap Telemark til å ivareta oppgaven som regional utviklingsaktør. Dette er viktige regionale og bredt sammensatte møteplasser og utviklingsarenaer hvor viktige veivalg for samfunnsutvikling med vekst og verdiskaping som mål, blir diskutert og/eller besluttet.

Ved alle høyskolens åtte studiesteder er det etablert en tett og strategisk relasjon til ledelsen i den enkelte vertskommune. Med flere av disse er det inngått samarbeidsavtaler som rammer inn relasjonen og de aktiviteter som initieres eller pågår. Ved hvert studiested har HSN oppnevnt en campuskontakt som både er studiestedets primærkontakt mot vertskommunens ledelse og omkringliggende næringsliv, og den lokale regionens inngang til hele HSN sin ressursbase. På denne måten ønsker HSN å gjøre tilgjengelig alle høyskolens ressurser lokalt. En gang i året møtes alle

interessenter knyttet til studiestedet til et formelt møte: kommuneledelse, rektorat, studentdemokrati og -samfunn, HSN campuskontakt, Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge og evt. andre, avhengig av saksliste. HSN har også etablert et *Vertskommuneforum*. En gang i året samles ledelsen ved de åtte vertskommunene til et møte med høyskolens ledelse hvor felles og overordnede saker diskuteres i tillegg til gjensidig informasjonsutveksling.

I desember 2017 vedtok styret ved HSN etablering av Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA). Det blir en viktig oppgave i 2018 å konstituere dette organet og få det til å ta den strategiske rollen det er tiltenkt. Ved HSN har styret vedtatt å etablere to slike råd koblet til hhv HSN Partnerskap og HSN Profesjon, to av HSN sine tre strategiske prosjekter under utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet.

HSN har en rekke strategiske samarbeid med regionalt arbeidsliv i form av bilaterale samarbeidsprosjekt mellom HSN og enkeltaktører, og mellom HSN og større grupperinger eller klynger. HSN sine tre strategiske utviklingsprosjekt er høyskolens verktøy for å operasjonalisere høyskolens overordnede strategi. Disse har i 2017 kommet svært godt i gang med dette arbeidet, og høyskolen fremstår som en viktig og sentral samarbeidsaktør og premissleverandør for regional utvikling i store deler av sitt nedslagsfelt.

Et godt eksempel på et stort og godt regionalt FoU-prosjekt er tilslaget HSN fikk hos NFR på FORREGION Pilar II-programmet, hvor tre fylkeskommuner, en rekke kommuner og mange næringslivsaktører i Kongsberg-, Horten- og Grenlandsregionen går sammen med HSN om å investere i et kapasitetsløft for økt kompetanse og utnyttelse av autonome systemer i transport- og prosessindustrien. Prosjektet har en økonomisk ramme på 76,5 mnok.

I november ble HSN tildelt 20 millioner kroner fra Norgesuniversitetet til det treårig prosjektet *Læring og undervisning i digitale omgivelser* (LUDO) som omhandler profesjonsfaglig digital kompetanse (Pfdk) i grunnskolelærerutdanning. Prosjektet har en tett regional forankring gjennom forpliktende avtaler med skoleeierne fra vertskommunene ved de campus som tilbyr grunnskolelærerutdanning ved HSN. HSN har en nasjonal posisjon på dette feltet, og tildelingen føyer seg i rekken av Pfdk-prosjekter¹ som HSN er engasjert i.

Profesjonsfaglig digital kompetanse dreier seg f.eks. å kunne utnytte mulighetene digitale teknologier gir til å overskride eksisterende lærings- og undervisningspraksiser, slik at de forbereder våre studenter på profesjonsutøvelse i høyteknologiske og raskt skiftende læringsomgivelser. Som del av prosjektet skal det utvikles og implementeres et UH-pedagogisk emne som spesielt retter seg mot det å være lærerutdanner i en digital tid. Strategisk plasserer prosjektet seg innenfor både HSN Digital og HSN Profesjon i Utviklingsavtalen.

HSN Alumni og HSN Karriere

Høyskolen ønsker å frembringe gode og effektive møtepunkter mellom HSNs studenter, næringsliv, bransjefagråd og det akademiske miljøet gjennom etableringen av en digital alumniordning. Målet er å skape positive effekter for lokal, regional og nasjonal innovasjon. Samtidig er det et uttalt mål å styrke studentenes kompetanse om arbeidslivet, samt sørge for at høyskolen i enda større grad tilrettelegger for at studentene øker sin employability og styrker sine generelle karriereferdigheter.

En alumniordning vil gi alle tidligere studenter mulighet til å vedlikeholde nettverket fra HSN og forholdet til institusjonen etter endt studium. I tillegg vil alumnivirksomheten bidra positivt i

¹ Pfdk-MOOC og Lærerspesialistutdanning i Pfdk fra Utdanningsdirektoratet

rekruttering av nye studenter. Alumni skal få rikelig med tilbud om seminarer, sammenkomster o.l. innenfor sitt faget av sitt fakultet. Det vil arbeides videre med prosjektet i 2018 mht. organisering og digital plattform.

Integrering av flyktninger i høyere utdanning

HSN har deltatt aktivt i integreringsarbeidet i etterkant av flyktningkrisen i 2015. I tett samarbeid med NAV, Røde Kors og Voksenopplæringen m.fl. har HSN arrangert karrieredager, inspirasjonsdager og andre type informasjonsmøter rettet mot flyktninger og immigranter uten jobbtilknytning. International Organization for Migration og HSN har holdt tre store seminarer på henholdsvis Campus Kongsberg, Vestfold og Porsgrunn for å gi de som jobber med flyktninger et blikk for de kulturelle utfordringer som flyktninger har i møte med Norge. Akademisk arbeidspraksis for flyktninger og immigranter har gitt arbeidstrening til mange flyktninger/immigranter med universitetsutdanning ved HSN.

For å gjøre flyktninger kvalifiserte til å søke til høyere utdanning, har HSN delt ut OLS Erasmus + lisenser som gir lisensmottageren aksess til nettbaserte engelskkurs og tester. HSN har etablert opptakskvoter for flyktninger bosatt i Norge til høyskolens internasjonale mastere. Høyskolens tette samarbeid med regionens andre aktører har blitt lagt merke til, og høyskolens erfaringer er presentert blant annet ved EAIE internasjonale konferanse.

3.2.3 Aktivt bruke målområdene Partnerskap og Profesjon under utviklingsavtalen med KD som institusjonelle drivere for integrert faglig samarbeid med regionale aktører

Utviklingsavtalen med KD identifiserer tre hovedområder; HSN Digital, HSN Partnerskap og HSN Profesjon som adresserer tre hovedsatsingsområder for HSN. De tre prosjektene er organisert med hver sin prosjektleder som rapporterer til rektor. Prosjektene skal utvikle tiltak og konsepter som fakultetene kan ta i bruk for å nå målene satt i avtalen. HSN Digital arbeider ut mot høyskolens regioner, men har også klare målsettinger knyttet til effektivisering, styring og ledelse av flercampusmodellen, samt utvikling av nye digitale læringsverktøy og opplæring i tilknytning til disse. HSN Partnerskap retter seg inn mot industri og privat næringsliv, mens HSN Profesjon retter seg mot offentlig sektor og våre utdanninger innenfor helse- og sosialfag, samt lærerutdanningene.

HSN Partnerskap

Prosjektet har bidratt sterkt til mobilisering av bedrifter for å etablere bedriftsnettverket, som igjen ledet høyskolen til å søke ARENA og FORREGION PILAR 2. HSN fikk, som omtalt uttelling for FORREGION PILAR 2, og konkrete anbefalinger for videre nettverksutvikling for å oppnå Arena-status innenfor styring av autonome systemer.

Det er etablert ytterligere tre tiltak for å øke det faglige samarbeidet mellom høyskolen og regionale aktører; *HSN Industriakademi*, *FoUI-eksperter* og deltagelse i Næringsklynger

HSN Industriakademi

Høyskolen åpnet i september HSN Industriakademi. Et hovedgrep der er etableringen av «industrimastere». En industri- eller næringsmaster kjennetegnes ved at den utvikles og gjennomføres i nært samarbeid med industrien eller næringen det utdannes for. Studentene studerer 50 prosent og jobber 50 prosent i en relevant bedrift. Konseptet bygger på høyskolens tiårige erfaring med masterprogrammet i Systems Engineering. Studentene som tas opp til masterprogram i HSN Industriakademi er kvalifisert både med en yrkesrettet grunnutdanning på bachelornivå, men de har også blitt tilbudt jobb fra en av partnerbedriftene i HSN Industriakademi. Høsten 2017 var det 15 studenter som startet, og høsten 2018 planlegges det nå for igangsetting av flere allerede etablerte

masterprogram inn i dette konseptet, og det er laget en fremdriftsplan for ytterligere program de neste 2-3 årene. På sikt er målet å allokere 360 studieplasser industrimastere.

HSN Industriakademi sørger for industrinærhet i programmene gjennom tre organ; Industrial Advisory Board (IAB), en referansegruppen og HR-gruppen. Disse fungerer som formelle samarbeidsarenaer mellom høyskolen og næringslivet og sikrer tilstrekkelighet inntakskvalitet på studentene, en forsvarlig balanse mellom industrielle kortsiktige behov i forhold til langsiktige utdanningsstrategier, samt ivaretagelse av studentenes egne utviklingsbehov. Høyskolens ledelse og industripartnernes toppledelse sitter i IAB og her legges strategiske føringer, langsiktige interesser ivaretas, økonomien følges opp og samarbeidet stimuleres.

Gjennom Industriakademiet kommer HSN sine fagmiljø tett på bedriftene gjennom samarbeid om studentene som jobber i bedriftene, spesielt i forbindelse med tett oppfølging av masteroppgavene studentene jobber med. Dette åpner for en mer langsiktig tenkning med hensyn til potensielle forsknings- og utviklingsoppgaver i bedriften.

FoUI-ekspert

Høyskolen har som mål å engasjere 12 FoUI-eksperter i løpet av de nærmeste årene. FoUI-ekspertene kommer fra regional industri og næringsliv og engasjeres i en 20 prosent stilling ved HSN. Ved utløpet av 2017 var seks FoUI-eksperter på plass fordelt på fem ulike institutt. FoUI-ekspertene skal samarbeide med høyskolens fagmiljøer for å utvikle forsknings-, utviklings- og innovasjonsprosjekter i egne virksomheter som er arbeidslivsrelevante.

Næringsklynger

HSN har over mange år etablert et nært samarbeid med næringsliv og industri i regionen. Som kunnskapsaktør og FoUI-samarbeidspartner deltar HSN i ulike prosjekter finansiert av ulike programmer gjennom eksempelvis NCE, SFF, VRI, SFI, FME med flere. Det er også etablert et antall klynger innenfor ulike forretningsområder. Disse er en kilde til prosjektidéer som tas videre i samarbeidprosjekter mellom industrien og HSN.

Regionen rundt HSN omfatter de tre teknologimiljøene i Horten, Porsgrunn og Kongsberg, men vårt samarbeid begrenses ikke til disse byene.

HSN Profesjon

Gode faglige relasjoner til de fagfelt våre kandidater utdannes for, er avgjørende for kvaliteten i utdanningene. Gjennom målområdet HSN Profesjon i Utviklingsavtalen har høyskolen satt et fokus på utvikling av ulike tiltak og ordninger for dette. Høyskolen er i dialog med helse- og sosialsektoren og barnehage- og skolesektorene i BTV-regionen om kriterier og prosedyrer for etablering av universitetsvirksomheter, kombinasjonsstillinger og hospiteringsordninger.

Universitetsvirksomheter

HSN skal etablere et nært, likeverdig og forpliktende samarbeid med praksisvirksomheter i vår region. Formålet er å utvikle og styrke våre profesjonsutdanninger, øke FoUI-virksomheten innenfor den respektive profesjonen og profesjonsutdanningen, samt samarbeide tettere om studentenes praksisstudier. Ordningen skal styrke utdanningens forskningsforankring og relevans, og bidra til kvalitetsutvikling både for yrkesfeltet og ved HSN. Videre skal ordningen bidra til et godt læringsmiljø der veiledning og oppfølging av studentene i praksisstudiene blir styrket. Virksomhetens samarbeid med HSN om læringsaktiviteter, veiledningsmetodikk, evaluering og vurdering av skikkethet vil stå sentralt.

Hospiterings- og kombinasjonsstillinger

Fagpersonalet ved HSN skal ha god kjennskap til yrkesfeltet, og ansatte ved våre partnerinstitusjoner skal ha god kjennskap til og innvirkning på høyskolens utdanningsprogram. Stortingsmelding nr. 16 (2016-17) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* legger vekt på verdien av forpliktende og nært samarbeid for å utvikle en kvalitetskultur i høyere utdanning. Der fremheves *undervisningskvalitet* som et meritteringsområde det skal satses på, og utdanningens *praksisrelevans, forskningsforankring og tverrfaglig samarbeid* settes opp som de tre vesentligste faktorene for å oppnå kvalitet.

HSN vil derfor legge til rette for *hospiteringsordninger* for fagpersonalet i profesjonsutdanningene og kombinasjonsstillinger der fagpersonalet fra helse- og sosialsektoren og fra barnehage, grunnskolen og videregående opplæring kan tilsettes i midlertidige delstillinger ved HSN.

Formålet med *hospiteringsordningen* er å gjøre undervisningen profesjonsrettet, praksisnær og relevant. Ordningen skal bidra til at fagpersonalet ved HSN har god kjennskap til yrkesfeltets ansvar- og arbeidsoppgaver, og bidra til økt legitimitet. Kontakt mellom fagpersonalet ved HSN og i yrkesfeltet skal videreutvikles og styrkes slik at praksisstudier og undervisningen på campus i fellesskap bidrar til studentenes læringsutbytte. En hospiteringsperiode kan være utgangspunktet for et videre samarbeid om undervisning, og kan også være starten på et forskningssamarbeid eller utvikling og drift av felles FoUI-prosjekt. Høyskolen har lagt økonomisk til rette for å nå en ambisjon om 20 høyskoleansatte i hospiteringsordning årlig. For ansatte uten erfaring fra feltet en utdanner for, er deltakelse i hospiteringsordningen obligatorisk innen tre år etter tilsetting.

Hensikten med *kombinasjonsstillinger* er å åpne for at ansatte i yrkesfeltet kan bidra i undervisningen, og gjøre den mer profesjonsrettet, praksisnær og relevant for studentene. Innenfor helse- og sosialfagene har ordningen vært tatt i bruk i lengre tid og åpnet for at ansatte i høyskolen kan bidra til forskning og fagutvikling i praksisfeltet. Ordningen åpner også for at ansatte i høyskolen kan bidra til forskning og fagutvikling i praksisfeltet. Tiltaket skal bidra til at problemstillinger, utfordringer og arbeidsmåter fra yrkesfeltet inngår som del av undervisningen på campus eller som kunnskapsutviklingsprosjekter i praksis. Fagpersoner fra yrkesfeltet i kombinasjonsstillinger skal inngå i fagteam som samarbeider om tilrettelegging for studentenes læring og kan også bidra til felles forsknings- og utviklingsarbeid. Stillingene kan ha et omfang på 10-50 prosent. Prosjektet legger til rette for til sammen 10 kombinasjonsstillinger innenfor lærerutdanningene og helse- og sosialfagutdanningene med en varighet på fire år.

3.2.4 Fremme studentene som innovative ressurs for omgivelsene

Å fremme høyskolens studenter som ressurser for regionen, fra ph.d-nivå og til bachelorstudenter, er et sentralt tiltak i arbeidet med å bli det mest arbeidslivsintegreerte universitetet i sektoren. I 2015 viste NIFUs kandidatundersøkelse at masterkandidater fra hhv Høgskolene i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark i stor grad var sysselsatt et halvt år etter fullført utdanning. Dette er en indikator på at høyskolens masterutdanninger har en klar yrkesprofil, og at våre kandidater er attraktive i arbeidsmarkedet. Under kapitlet om Forskning og faglig utvikling omtales tallene for HSNs ph.d-utdanninger.

HSN Industriakademi – integrering av utdanning og arbeid

Det unike i denne modellen er at studentene på masterprogram i HSN Industriakademi kan ta i bruk teorien de lærer på campus umiddelbart i arbeidet de har i en partnerbedrift. Dette er både motiverende for studenten og gir verdi for bedriften. Veldig raskt vil bedriften kunne få tilført ny kunnskap direkte gjennom prosjekt- og masteroppgaver som studentene jobber med. Erfaring fra 10 år med masterprogrammet i Systems Engineering viser at bedriftene benytter seg av den nye

kunnskapen studentene bringer inn, og lar studentene utvikle seg i sitt arbeid og bidra til ny kunnskap i bedriften. Studentene på dette programmet: gir meget høy score på indikator arbeidslivsrelevans 4,5 på en skala til 5.

Pilotering av Demola-prosjekt

Initiativet til å utvikle et Demola-prosjekt ved HSN ble tatt av Telemark fylkeskommune og Midt-Telemark Næringsutvikling. Et forprosjekt ble igangsatt i november 2016, og en pilotering av Demola startet opp i juni 2017.

Demola er en metode der en bedrift, organisasjon eller en offentlig institusjon samarbeider med høyskolens studenter for å finne nye og gode løsninger for framtidig virksomhet. Studentene jobber i team med en oppgave fra oppdragsgiver, og bruker arbeidet inn i sin studentarbeider. Høsten 2017 har gått med til å hente inn case fra arbeidslivet, forankre prosjektet internt, samt å avklare studietekniske spørsmål og budsjett. Prosjektet har blitt markedsført for aktuelle studenter og igangsettes med tre prosjekter i henholdsvis Bø, Porsgrunn og Drammen vår 2018 og med mål om en økning til 6 prosjekter for høsten 2018. Prosjektene er tverrfakultære, og studenter fra tre av fire fakultet er involvert i de casene som er definert for 2018.

EXPO

I 18 år har høyskolen arrangert EXPO, en utstilling for studentarbeid primært for ingeniørstudenter. Utstillingen er nå et krav i studieplanen til ingeniørutdanningen, og mer enn 100 ingeniørstudenter fra campus Vestfold stiller årlig ut sine arbeider. De siste årene er det også lagt inn utstillingskrav for master og ph.d.-studenter innenfor anvendt mikro- og nanoteknologi. Rundt 30 IT-studenter fra Handelshøyskolen deltar også på EXPO. Rundt 90 prosent av bacheloroppgavene til ingeniørstudentene er lagt til en bedrift. Utstillingen har hvert år mellom 400-600 besøkende, og dekkes av lokal og regional presse. Næringsforeninger blir også invitert til å ha samlingene sine under EXPO, og blant annet vil NHO Vestfold og Telemark ha sin samling i høyskolens lokaler under sin årskonferanse 2018. Dette gir studentene en unik mulighet til å vise frem sine prosjekter for et interessert næringsliv.

Studentbedrifter og oppgaver i samarbeid med arbeidsliv

Studentbedrift er et alternativ til bacheloroppgaven for ingeniørstudenter. Studentene utvikler sine entreprenørielle ferdigheter fra idé til produkt, eller teknisk tjeneste, i et teambasert prosjekt. Gjennom studentbedrift og emnet Entreprenørskap, lærer studentene å etablere, drive og (evt.) utvikle et selskap som de har registrert i Brønnøysundregisteret. De får forsøke seg på ulike roller i selskapet, etablere et styre og må drive selskapet i henhold til lovgivning. Studentene får unik erfaring med kreativitet og innovative prosesser, og de får samhandling med næringslivet og må etablere nettverk. UC Berkeley er en viktig samarbeidspartner i arbeidet med Entreprenørskap og Studentbedrift. Studenter som har tatt faget Studentbedrift, vil være en ressurs for bedrifter i deres entreprenørskaps- og innovasjonsarbeid.

I 2017 inngikk lærerutdanningene en samarbeidsavtale med «Den magiske fabrikken». Dette er et nytt og innovativt gjenvinningsanlegg i Vestfold med et tilknyttet kunnskaps- og opplevelsessenter under oppbygging. Her skal skoleelever fra hele regionen være velkommen til å lære om miljø, økologi og bærekraftig utvikling. I dette året er det inngått flere større og mindre delavtaler med senteret, med en intensjon om samarbeid knyttet til både undervisnings- og forskningsaktiviteter. Studenter på lærer- og barnehagelærerutdanningene involveres i utvikling av pedagogiske ressurser som skal anvendes når barn og ungdom besøker Den magiske fabrikken. Slikt pedagogisk forsknings- og utviklingsarbeid bidrar til studentenes forståelse for hvordan de kan motivere kommende generasjon til å ta ansvar for miljøet. Studentene blir både innovative ressurser på Den magiske fabrikken samtidig

som de selv blir motiverte til å fortsette å være innovative ressurser i sitt fremtidige arbeid med barn og unge. En forskergruppe er også koblet tett på Den magiske fabrikken, og en ph.d-stipendiat i kunst og håndverk arbeider med et utdanningsrettet prosjekt under tittelen *Pedagogiske ressurser for bærekraftig utvikling*.

3.2.5 Knytte HSNs internasjonalisering til regionale og internasjonale samarbeidsnettverk

HSN har i 2017 jobbet aktivt med utvikling av nye prosjekter og ordninger for internasjonal praksis i samarbeid med bedrifter i regionen og internasjonalt. Høyskolen fikk gjennomslag for samtlige prosjektsøknader i InternAbroad-programmet, som sikrer praksis for ingeniør- og økonomi/ledelse-studenter i bedrifter i Brasil og Kina, gjennom blant annet Kongsberggruppen og TechnipFMC. Videre har Høyskolen gjennom mange år hatt et tett internasjonaliserings samarbeid med Telemark Fylkeskommune, som også innebærer studentmobilitet og FoU-prosjekter med Hubeiprovinser i Kina og delstater i Midtvesten, USA.

Det gjenstår imidlertid en del arbeid før man har nådd målene i strategien på dette punktet. Høyskolen har etter fusjonen behov for å konsolidere sitt internasjonale samarbeid og knytte FoU-prosjekter og utdanning tettere sammen arbeidslivets og regionale myndigheters internasjonale nettverk. Dette er et arbeid som vil bli systematisert og forsterket i 2018.

3.3 Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet

3.3.1 Innledning

I slutten av januar 2017 la Kunnskapsdepartementet frem stortingsmeldingen *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (heretter «kvalitetsmeldingen»). Kvalitetsmeldingen ble lagt frem som orienteringssak i høgskolestyret og utvalg for utdanningskvalitet. Tiltakene som er blitt adressert i kvalitetsmeldingen, samsvarer godt med «Strategi for studieportefølje og utdanningskvalitet» ved HSN som ble vedtatt i februar 2017. HSN har prioritert følgende tiltak i 2017-2018: Innføring av en felles modell for studieporteføljeutvikling (SEFØ); Videreutvikle HSNs Teaching and Learning Center (TLC) med opplæring i universitets- og høyskolepedagogikk; Initiere tiltak som bruker arbeidslivet som integrert læringsarena i studieprogrammene; Fokuserer på internasjonaliseringstiltak i studieprogrammene.

Alle avdelinger og fakultet har utarbeidet målrettede handlingsplaner innen de prioriterte områdene.

Humaniorameldingen, Meld. St 25 (2016-2017) ble presentert i mars 2017. HSN er tilfreds med det søkelyset som settes på humaniorafagernes rolle i samfunnet. HSN er en stor lærerutdanningsinstitusjon med studietilbud for barnehagelærere, grunnskolelærere 1-7 og 5-10 og 2-årige masterprogram. Innen alle disse utdanningene er det utviklet fordypninger innen humaniorafagene. I tillegg har høyskolen lektorutdanninger i historie og norsk. Undervisningsfagene i lærerutdanningene befinner seg mellom de disiplinære fagene og fagene slik de fremstår i skole og barnehage, det er derfor viktig at også forskningen innenfor de disiplinære fagene ivaretas ved høyskolen.

For disse utdanningene er det etablert et stort nettverk av partnerskoler nasjonalt og internasjonalt. Dette for å sikre gode praksismuligheter med høy faglig kvalitet for våre studenter. I tillegg ser høyskolen et stort potensiale for å heve kvaliteten i skoleverket gjennom forskningsbasert utvikling når et stort antall masterstudenter skal gjøre sine masteroppgaver i hovedsak i samarbeid med praksisfeltet.

Innen disiplin-fagene er arbeidet med humaniorafag i stor grad knyttet opp mot ph.d.-programmet i Kulturstudier. Innenfor fagområdet for kulturstudier tilbyr høyskolen også tre masterprogrammer; Master i tradisjonskunst, Master i kulturstudier og Master i design, kunst og håndverk. I fagene tradisjonskunst og folkemusikk, som er lokalisert på Rauland, har høyskolen en sterk internasjonal posisjon. Studiene har en kobling til miljøer utenfor høyskolen som arbeider med kulturbygging, praksis og bevaring av tradisjoner. Studieprogrammene understøttes av relevante forskergrupper innen fagområdet.

I historie, men også innenfor fagene visuell kommunikasjon og lysdesign som inkluderer humaniorafag, er det lagt stor vekt på anvendelser og bruk av fagene i samfunnet. For lysdesign og visuell kommunikasjon benyttes internship/praksis i de bransjene som benytter disse kandidatene, som reklame-, medie- og grafisk produksjon bransjene. Historiestudiene arbeider aktivt blant annet med koblingen til regional museer og andre aktører som arbeider med å ta vare på og å utvikle reiseliv og eventer basert på regionens historie.

3.3.2 Porteføljeutvikling

Strategi for porteføljeutvikling og utdanningskvalitet legger rammene for HSNs arbeid med studieporteføljeutvikling. Strategien legger til grunn at modell for studieporteføljestyling (SEFØ) skal benyttes for å vurdere HSNs studieportefølje i forhold til strategisk betydning, etterspørsel, faglig og økonomisk bærekraft. Med bakgrunn i strategien har styret vedtatt prinsipper og premisser for den videre utviklingen av studieporteføljen. Studieportefølje for 2018/19 er basert på en vurdering av porteføljen sett i lys av disse prinsippene, med særlig vekt på faglig og økonomisk bærekraft.

Fakultetenes arbeid med studieporteføljen i 2017 er i tråd med hovedprinsippene i HSNs strategi for porteføljeutvikling og studiekvalitet samt hovedprinsippene nedfelt i for porteføljeutvikling.

Det vil i 2018 blir utarbeidet en helhetlig plan for HSN mht. kalibrering av etter- og videreutdanningsstudier og grunnstudier. Planen vil ta hensyn til porteføljeutvikling, organisering av etter- og videreutdanningsarbeidet og kartlegging av samfunnets behov.

3.3.3 Utdanningskvalitet

Styret har delegert myndighet til Utvalg for utdanningskvalitet og viserektor for utdanning og studiekvalitet for å sikre at nødvendige rutiner gjennomføres ved opprettelse, revisjon, nedleggelse og periodisk gjennomgang av studieprogram. Det er satt i gang tiltak som skal sikre at de skjerpede kravene i studiekvalitetsforskriften tilfredsstilles innen overgangsperiodens utløp.

Fakultetene ved HSN er godt i gang med arbeidet med å samordne og videreutvikle studieprogrammer i tråd med prinsippene for studieporteføljeutvikling, jf. pkt. 3.3.2. Dette har resultert i at noen av høyskolens sentrale utdanninger er utviklet og samordnet til helhetlige, institusjonelle program. Her kan blant annet nevnes Grunnskoleutdanningene 1-7 og 5-10 og Bachelor i økonomi og ledelse, hvor sistnevnte studieprogram blir tilbudt på fem studiesteder. Det er iverksatt flere prosesser som trekker i samme retning, og under utvikling er blant flere Bachelor i sykepleie, Bachelor i barnehagelærerutdanning og Bachelor i ingeniørfag.

Mange av høyskolens studieprogrammer skal utvikles videre gjennom målområdene i HSN Partnerskap og HSN Profesjon. Dette skal bidra til å knytte høyskole og arbeidsliv tettere sammen innen utdanning og forskning. Det vil bli startet flere industrimasterprogrammer etter modell av master i Systems Engineering, der samarbeid om studienes innhold er formalisert gjennom et rådgivende utvalg fra

arbeidslivet og en referansegruppe med arbeidslivsrepresentanter for hvert program, se ytterligere omtale under 3.2.3.

Kvalitet ved HSN defineres gjennom *syv kvalitetsdimensjoner* som gir et helhetlig bilde av kvaliteten i studieprogrammene. Arbeidet skal bidra til å utvikle kvaliteten i studieprogrammene og til å sikre at den enkelte student oppnår læringsutbyttet for sitt studieprogram. På aggregert nivå har HSN valgt et sett indikatorer for å gi målepunkter for arbeidet med kvalitetsdimensjonene. Indikatorene er nye måleparameter for den nyfusjonerte høyskolen, og i årets årsrapport vil kun resultatene fra 2017 fremkomme. For årsrapport 2018-2019 vil det være mulig å se en tendens, samt gi indikasjon på måltall for 2019. Under vises kommentarer til indikatorsettet for hvert område.

Læringsutbytte

Gjennomstrømming

Etter første gjennomgang av samlet studieportefølje for den nyfusjonerte høyskolen, er det synliggjort at for mange studieprogram rekrutterer for få studenter og har for lav gjennomstrømming på normert tid. HSN vil ha stort fokus på dette i den videre porteføljeutviklingen og i det kvalitetshevende arbeidet.

Tallene for andel studenter på bachelorutdanning som gjennomførte på normert tid for HSN var i 2016 47,6 prosent. HSN har en liten nedgang til 46,1 prosent i 2017. I 2017 ble gjennomføring på normert tid 38,3 prosent for masterutdanningene, dvs. at resultatmålet for 2017 ble ikke nådd. Sammenliknet med resultatet for 2016 var det en nedgang i gjennomføringsandel på over fire prosentpoeng. Tallet reflekterer på den ene side at HSN ved opptak til fulltidsstudier, aksepterer individuelle studieplaner som strekker seg utover normert tid. Dette vil bli korrigert slik at statistikken skiller klart mellom fulltidsstudier og deltidsstudier. På den andre viser tallene at HSN må styrke kvalitetsarbeidet i flere av våre masterutdanninger enten de er normert som fulltids- eller deltidsstudier. For å øke andelen som gjennomfører på normert tid både på bachelor- og mastergrad er det satt i gang fakultetsvise og institusjonelle tiltak. HSN deltar aktivt i det nasjonale prosjektet Kompetansedeling for studenters suksess i høyere utdanning. Prosjektet fokuserer på institusjonenes systematiske arbeid for å sikre at flere studenter fullfører sin utdanning og oppnår sin grad.

HSN hadde i 2017 en strykprosent på 10,4. Tallet representerer en nedadgående tendens for studiene både ved HiT og HBV de siste fire årene. Sammenlignet med andre statlige høyskoler og universitet i sektoren, ligger HSN høyest i 2017. Strykprosenten varierer mellom studieprogram. Høy strykprosent kan være et tegn på at HSN stiller høye krav til studentene, men samtidig viser den at HSN må styrke kvalitetsarbeidet i studieprogrammene.

Generelt for sektoren fordeler karakterene seg på emnene bacheloroppgave og masteroppgave seg slik; 54,8 prosent av studentene får en A eller B på sin bacheloroppgave, mens hele 63,1 prosent av studentene får tilsvarende karakterer på masteroppgaven. Sektorsnittet er høyere enn snittet for statlige høyskoler. På bacheloroppgaven er det ganske likt, men på masteroppgavene får 54,8 prosent av studentene på statlige høyskoler karakteren A eller B. Ved HSN er tallene omtrent som snitt for statlig høyskoler; 47,3 prosent får A eller B på bacheloroppgaven sin, mens 56 prosent av masteroppgavene får karakteren A eller B.

Faglig tidsbruk per time

HSNs studenter svarer i Studiebarometeret at de bruker i gjennomsnitt 33,6 timer i uken på studiet. Dette fordeler seg på ca. 18 timer til *Læringsaktiviteter organisert av institusjonen* (inkludert all undervisning og veiledning, samt praksis hvis relevant) mot landsgjennomsnittet 16,5. HSNs studenter bruker ca. 16 timer på *Egenstudier* (lese pensum, gjøre oppgaver, delta i kollokvier og annet

gruppearbeid, etc.), lavere enn landsgjennomsnittet på 19,1. Totalt tidsbruk per uke ved HSN i 2017 er som året før, men andel av tidsbruk på egenstudier har økt noe på bekostning av organiserte læringsaktiviteter. HSN-studentene ligger litt under landsgjennomsnittet på 34,9 timer, og har noe mer tidsbruk brukt til lønnet arbeid enn nasjonalt snitt – 9,4 mot 7,8 timer per uke.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Gjennomføring på normert tid på BA studier (andel)	46,13%	47,23%	Nasjonalt
Gjennomføring på normert tid på MA studier (andel)	38,27%	48,63%	Nasjonalt
Strykprosent	10,4%	7,6%	Institusjonelt
Karakterer (andel A og B) – bacheloroppgave	47,3%	54,8%	Institusjonelt
Karakterer (andel A og B) – masteroppgave	55,9%	63,1%	Institusjonelt
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	33,6	34,9	Nasjonalt

Relevans

I Studiebarometeret for 2017 svarer HSNs studenter at de generelt sett er fornøyd med studienes arbeidslivsrelevans, både med hensyn til å gi riktig kompetanse for arbeid og gode jobbmuligheter etter endte studier. Men, som de nasjonale resultatene viser, er heller ikke HSNs studenter så godt fornøyd med studienes samarbeid med arbeidslivet.

I 2017 har arbeidet med å involvere studentene i arbeidslivet som læringsarena blitt styrket. Samordning av studieprogram på tvers av campus, har bidratt til å styrke samspillet med omgivelsene og justere porteføljen. Høyskolen arbeider med en langtidsplan for utvikling av studieporteføljen hvor innholdet i studiene skal møte de behov samfunnet og bransjene har til dem. På fakultetsnivå er satsing på arbeidslivet som integrert læringsarena i studieprogrammene lagt inn handlingsplanene. I de fleste tilfellene er dette gjennomført ved å sette konkrete måltall.

Se ellers omtale av studenter som innovativ ressurs under punkt 3.2.4 og hvordan involvere studentene sterkere i forskningen under pkt. 3.4.7.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Studentenes vurdering av studiets arbeidslivsrelevans	4,1	4,1	Institusjonelt

Rammekvalitet

Læringsmiljøutvalget ved HSN (LMU) er en pådriver når det gjelder organisatorisk, psykososialt, fysisk og digitalt læringsmiljø. Som et ledd med mer systematisk arbeid rettet mot førsteårsstudenten, har HSN evaluert hele studieprosessen prosessen fra opptak til uteksaminering. Denne undersøkelsen legges til grunn for videre arbeid med rammekvalitet.

HSN har også gjennomført flere studieforberedende kurs i samarbeid med NAV, og karriereveiledningen rettet mot søkerne har blitt forsterket. Et eksempel på tiltak som er gjennomført er et pilottiltak for å bedre akademisk integrasjon i alle bachelorløpene i maritim utdanning.

Styret ved HSN vedtok 10. mars 2017 å opprette et studentombud ved HSN etter initiativ og ønske fra Studentdemokratiet i Sørøst-Norge. Studentombudet var på plass i august 2017. Antall saker til ombudet har økt etter hvert som ordningen er blitt kjent. 38 saker registrert fra august til desember.

I 2017 er tallet på studenter per faglige årsverk 17,41, en reduksjon fra 19,09 for 2016. Det er på nivå med gjennomsnittet for sammenlignbare institusjoner.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Antall student per faglig årsverk	17,4	12,1	Nasjonalt
Ph.d.-kandidatenes tilfredshet med opptaksprosessen	83%	-	Institusjonelt
Ph.d.-kandidatenes tilfredshet med inkludering i relevant fagmiljø	69%	-	Institusjonelt
Ph.d.-kandidatenes tilfredshet med gjennomføring av midtveisevaluering (admin og relevans)	86%	-	Institusjonelt

Inntakskvalitet

I 2017 hadde antall førstevalgsøkere til HSN en god økning. Søkningsen på landsbasis til høyere utdanning gjennom Samordna Opptak (SO) gikk fra 132 021 i 2016 til 135 587 i 2017, hvilket er en økning på 2,7 prosent. For HSN er økningen på 5,5 prosent, fra 8045 søkere i 2016 til 8487 søkere i 2017. Det gir HSN en markedsandel på 6,3 prosent, hvilket er en liten økning fra 2016. I følge tallene rapportert til SO (oktober 2017) så har HSN gått fra 1,8 til 2,0 søkere per studieplass. De fleste av søkerne til HSN kommer fra BTV-regionen, men i år har andelen hatt en liten nedgang fra 63 prosent til 61 prosent. Etter BTV-regionen, er det først og fremst søkere fra Oslo og Akershus (14 prosent i 2017), Tendensen i søkertallene viser at HSN følger de nasjonale trendene innenfor de store profesjonsutdanningene og økonomisk-administrative fag.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Antall førstevalgsøkere per studieplass (NOM) – tall fra SO	2,0	2,4	Institusjonelt
Studentenes gjennomsnittlige karakterpoeng ved opptak (studenter tatt opp via SO)	38,8	42,2	Institusjonelt

Programkvalitet

Internasjonalisering

Generelt har HSN, i tråd med nasjonale trender forøvrig, hatt jevn vekst i innreisende studentmobilitet i 2017 og noe nedgang av utreisende studenter. Om lag 75 prosent av HSNs internasjonale utvekslingsstudenter kommer fra Erasmus+ partnere i EU-land. I tillegg har HSN hatt god uttelling på søknader om samarbeidsprosjekter gjennom Erasmus+ international mobility med universitetspartnere i Serbia, Bosnia-Hercegovina, Ukraina, Kirgisistan, Guatemala, Russland og Georgia. Også HSNs prosjekter innenfor Norpart, Eurasia, Utforsk og Nordamerika-programmene har resultert i god studentmobilitet mellom HSN og samarbeidsinstitusjonene. HSN har i 2016/2017 generelt fått meget godt gjennomslag i søknader om midler fra disse programmene. HSNs internasjonale gradsprogrammer ga opptak til totalt 106 studenter i 2017, 13 på bachelorprogram og 93 på masterprogram – noe som representerer en økning på 17 prosent.

Det har vært en svak nedgang på 6 prosent i antall utreisende studenter. De siste årene har det vært en stigende tendens til at studenter fra gradsgivende program i økonomiske og samfunnsvitenskapelige fag samt teknologiske fag, velger å reise ut. For å styrke mobiliteten arbeides det videre med å etablere mobilitetsvindu i alle gradsgivende program – spesielt innenfor profesjonsutdanningene innen helse- og sosialvitenskap og lærerutdanningene. Det blir lagt vekt på å legge til rette for at studieopphold ved et lærested i utlandet skal gi en faglig merverdi.

Flere av HSNs studenter enn tidligere velger å reise ut gjennom Erasmus+. Mens den totale mobiliteten har opplevd en svak nedgang har antallet utreisende på Erasmus+ økt fra 60 i 2016 til 89 i 2017. Det har vært jobbet målrettet med å peke ut og promotere viktige og velfungerende Erasmus+ partnere for mange studieprogrammer.

Det ble i 2017 igangsatt en gjennomgang av HSNs portefølje av bilaterale avtaler. Etter fusjonen har HSN i alt 422 bilaterale avtaler som åpner for utdanningssamarbeid. Av disse er 244 Erasmus+ mobilitetsavtaler. Målsettingen med arbeidet er å samordne avtaleporteføljen og sikre at HSN knytter student- og ansattutveksling til velfungerende, faglig forankrede avtaler.

Kandidattall og studiepoengproduksjon

I tråd med stigende søkning og opptakstall har HSN hatt jevn vekst i antall uteksaminerte kandidater. I 2016 hadde høyskolen totalt 3033 uteksaminerte kandidater på gradsgivende program, for 2017 har dette økt til 3152. Tallene tilbake, som totalt sett viser en jevn og stabil økning de siste fire årene.

Etter de siste års fusjoner er HSN den 4. største aktøren i landet på helse-, og lærerutdanninger. HSN har en oppgang i kandidattall på helse- og lærerutdanningene fra 1258 i 2016 til 1387 kandidater i 2017. Dette skyldes først og fremst store kandidattall på PPU og i Bachelor i sykepleie.

Sektoren som sådan har hatt en svak nedgang i nye studiepoeng per student de siste fire årene, fra 43,3 til 41,5. Beregningen er gjort blant fulltidsstudenter, som i ordinært løp er forventet å ta 60 studiepoeng per år. Den samme tendensen gjør seg gjeldene ved HiT/HBV/HSN. I 2017 ligger HSN omtrent på landsgjennomsnittet med 41,3 avlagte studiepoeng per student.

Digital eksamen

Det har gjennom 2017 vært fokus på å etablere systemer og rutiner som muliggjør at hele eksamensprosessen fra utarbeidelse av eksamensoppgaver til endelig sensur, kan digitaliseres, slik at digital eksamen blir normalordning. Stadig flere studier gjennomfører digital eksamen. I videreutviklingen av digital eksamen er det fokus på kompetanseutvikling, kapasitet, logistikk, utstyr og gode interne rutiner for å bidra til økt digitalisering av eksamensavviklingen i 2018. Målsettingen er at studentene ved HSN i løpet av 2020 skal ha digitale eksamener som normalordning.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Antall studenter på utveksling	231	-	Institusjonelt
Andel utreisende utvekslingsstudenter Erasmus+ av totalt antall studenter	0,62%	0,96%	Nasjonalt
Antall studenter på innveksling (innreisende utvekslingsstudenter)	421	-	Institusjonelt
Antall fullførte kandidater på gradsgivende program	3 152	48 349	Institusjonelt
Kandidattall på helse- og lærerutdanningene	1387	-	Nasjonalt
Nye studiepoeng per student (fulltidsstudent)	41,3	41,5	Institusjonelt

Undervisningskvalitet

Revidert kvalitetssystem for HSNs utdanningsvirksomhet ble innført 1. januar 2017.

Studentevalueringer på emne og programnivå har en sentral rolle i kvalitetsarbeidet ved HSN, og utgjør et viktig grunnlag for vurdering av kvaliteten i utdanningene. Årlig gjennomføres det også kandidatundersøkelse av alle ph.d.-programmene. For 2017 viser undersøkelsen at kandidatene i hovedsak er svært fornøyde med ph.d.-utdanningen.

Studentens oppfatning av undervisningskvaliteten ved HSNs studieprogram slik den kommer til uttrykk gjennom studiebarometeret er også en viktig indikator som legges til grunn for kvalitetsarbeidet. 58 prosent av HSNs 2. og 5. årsstudenter svarte på Studiebarometeret i 2017, det er en økning fra fjoråret og over landsgjennomsnittet på 48 prosent. Dette er samme resultatet som i 2016. Også årets undersøkelse viser stor variasjon mellom studieprogrammene. Dette adresseres i rektors styringsdialog med fakultetene.

Studentene er generelt fornøyde med studiekvaliteten ved norske utdanningsinstitusjoner, og HSN ligger så vidt under landsgjennomsnittet med 4,0 – det samme resultatet som for 2016 (studentenes alt-i-alt skår).

For å få et mer nyansert bilde av studentenes oppfatning av undervisningskvaliteten, anvender HSN også studentenes oppfattelse av *Studieprogrammets evne til å inspirere*, av *Undervisning og veiledning* og av *Studie- og læringsmiljøet* når vi vurderer undervisningskvaliteten på studieprogramnivå.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Skår på hvordan studentenes oppfatter studiekvaliteten	3,99	4,03	Nasjonalt
Studentenes oppfattelse av Studieprogrammets evne til å inspirere	3,9	3,9	Institusjonelt
Studentenes oppfattelse av Undervisning og veiledning	3,5	3,5	Institusjonelt
Studentenes oppfattelse av Studie- og læringsmiljø	3,8	3,7	Institusjonelt

Kompetanse

Som ledd i opprettelsen av en flercampusinstitusjon opprettet HSN en eget utviklingsenhet - *Teaching and learning center* (TLC). TLC skal blant annet legge til rette for utdanningsfaglig kompetanseutvikling i samarbeid med fakultetene. Utdanningsfaglig kompetanse omfatter i denne sammenheng UH-pedagogikk og didaktikk, med fokus på kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring. TLC skal bidra til økt kvalitet i utdanningene, og være en pådriver for kontinuerlig pedagogisk utviklingsarbeid og utnyttelse av digital teknologi i utdanningene for å fremme læring. Videre har utviklingsenheten som oppgave å fremme fleksible utdanningstilbud og studentaktive læringsformer, samt bidra til at høyskolen har dynamiske læringsarenaer, både på campus og nett. TLC har bl.a. ansvar for å tilby UH-pedagogiske studier i samarbeid med fakultetene, både basiskompetanse gjennom grunnleggende emner, men også videre emner som skal støtte opp om utvikling av de ansattes utdanningsfaglige kompetanse.

Et nytt UH pedagogisk studium ble utviklet i 2017, med oppstart Januar 2018. Studiet består av følgende emner: 1) Undervisning, læring og vurdering i en digital tid (10 stp.), 2) Utdanning i en digital tid (10 stp) og 3) Utviklingsarbeid for utdanningskvalitet (10 stp). De to første emnene dekker HSNs krav til pedagogisk basiskompetanse.

To kartlegginger er gjennomført for å få oversikt over fagansattes utdanningsfaglige kompetanse: 1) Kartlegging av ansattes arbeid med utvikling av undervisnings, lærings og vurderingspraksiser i høyere utdanning, 2) Kartlegging av UH pedagogisk kompetanse. Kartleggingene har gitt oversikt over institusjonens utdanningsfaglige kompetanse og ga TLC et grunnlag for å planlegge hvordan denne kan utvikles. Kartleggingene har også gitt viktige grunnlagsdata for arbeidsgruppen som utvikler forslag til meritteringsordning basert på utdanningsfaglige meritter.

Høsten 2017 ble det utarbeidet et forslag til meritteringssystem for HSN, som skal implementeres i løpet av 2018.

Antall studiepoeng per faglige årsverk var i 2016 677,8. I 2017 var tallet 634,3. Dette er en nedgang på 6,4 prosent. HSN ligger likevel høyt sammenliknet med gjennomsnittet for statlige institusjoner, som er 440,2, noe som indikerer en høy produktivitet ved høyskolen.

Styringsparameter	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Andel førstestillingskompetente årsverk	57%	73,6%	Institusjonelt
Antall studiepoeng per faglig årsverk	634,3	440,2	Nasjonalt

3.3.4 Engelskspråklige studieprogram/undervisningsemner

På studieprogramnivå er antall engelskspråklige emner og programmer voksende, og det er et uttalt mål at disse skal tilbys som en del av et ordinært bachelor- eller masterløp for å sikre målene om internasjonalisering for HSNs egne programstudenter. Engelskspråklige utvekslingsprogrammer ble i 2017 tilbudt på alle fakulteter og institutter, på både bachelor- og masternivå, men det gjenstår fremdeles et arbeid før alle HSNs gradsstudenter får innslag av engelskspråklige emner og internasjonale studenter i løpet av sin gradsutdanning ved HSN.

Engelskspråklige programmer	Bachelor	Master
Antall engelskspråklige semesterprogrammer (emnesamlinger på minimum 30 ECTS eller mer)	47	18
Antall engelskspråklige gradsprogrammer	1	14
Sommerskoler	5	1

3.4 Forskning og faglig utvikling

3.4.1 Innledning

I 2017 har det vært fokusert på å konsolidere virksomheten i en integrert institusjon når det gjelder forskning og fagutvikling. Opprettelsen av forskergrupper på tvers av tidligere institusjoner og studiesteder har vært et sentralt tiltak. I tillegg har det vært lagt stor vekt på tiltak for å øke antallet eksternt finansierte forskningsprosjekter. Det er dessuten iverksatt tiltak for kompetanseheving/kompetanseutvikling.

3.4.2 Kompetanseheving – Rekruttering av førstestillingskompetanse, toppstillinger og forskeropplæring

HSN etablerte i 2017 et kvalifiseringsprogram for opprykk til toppstillinger (professor og dosent). Opptaket ble gjennomført ultimo 2017 programmet har oppstart januar 2018. Det er 47 deltakere og det forventes opprykk innen to år.

Ved utlysning av og tilsetting i ledige UFF-stillinger prioriteres førstestillingskompetanse. Det er ansatt ca. 25-30 personer på kvalifiseringsvilkår (det vil si at de i løpet av tre år skal få mulighet til å heve kompetansen til førstestillingsnivå/professor/dosent).

Høgskolen har også iverksatt kompetanseutviklingsprogram rettet mot høgskolelektorer. HSN startet i september 2017 opp førstelektorprogram med 36 deltakere hvorav 10 forventes å kvalifisere til opprykk i 2018 og de resterende i 2019.

Det implementeres i 2018 verktøy slik at fakultetene bedre kan monitorere kompetansenivå på studieprogramnivå, samt utarbeide og styre kompetanse- og bemanningsplaner på kort og lang sikt. Alle enheter skal utvikle kompetanseplaner.

Når det gjelder underforbruk av rekrutteringsstillinger generelt og innen NMT-fagene spesielt (jf. tilbakemeldingen fra etatsstyring 2017), har HSN innført tiltak for å rette opp i dette forholdet. Noe av årsaken til at det var mange ubesatte stillinger, var lang behandlingstid i forbindelse med rekrutteringsprosessen. HSN har derfor opprettet et eget tilsettingsorgan for stipendiater for å avlaste det eksisterende tilsettingsutvalget for faglige ansatte. HSN har også innført løpende tilsettinger av stipendiater, slik at prosessen ikke skal stoppe lenge opp i påvente av neste møte. For å stimulere rekrutterings- og gjennomføringsarbeid innen forskerutdanningene har HSN vedtatt at frigjorte KD rekrutteringsstillinger uten ny tilsetting innen senest tre måneder, trekkes inn for vurdering og eventuelt omfordeling (krever at rekrutteringsarbeidet påbegynnes i god tid før inneværende midlertidige stipendiatstilling avsluttes).

3.4.3 Etablering av solide forskergrupper som posisjonerer HSN i forhold til regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer

All forskningen ved HSN skal knyttes til forskergrupper. I tillegg skal forskergruppene fungere som et faglig felleskap og en opplæringsarena for HSNs ph.d.-kandidater. Det er ønskelig at flest mulig av ph.d.-kandidatene har et faglig nettverk ved HSN, helst formalisert i form av deltakelse i forskergruppe. Det er opprettet nye retningslinjer for tildeling av rekrutteringsstillinger, og i disse retningslinjene er det lagt vekt på at kandidatene skal knyttes til en forskergruppe. Kandidatundersøkelsen fra 2017 viser at omtrent 65 prosent av kandidatene var med i en forskergruppe. 39 prosent av kandidatene deltok i nasjonale forskergrupper.

Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år var 71,43 prosent i 2017 (jf nasjonal styringsparameter). HSN hadde 23 avlagte doktorgrader ved egne ph.d.-program i 2017, mot 8 i 2016. Økningen kan blant annet ha sammenheng med innføring av en mer strømlinjeformet struktur for alle ph.d.-programmene og vektleggingen av kandidatenes tilknytning til forskergrupper. I 2016 startet HSN med et kurs for våre doktorgradsveiledere. Hittil har 60 veiledere gjennomført kurset.

3.4.4 Styrke internasjonalt forskningssamarbeid

EU- finansiert forskning

I 2017 var det mål om å mobilisere til økt deltakelse i EUs programmer. HSN var partner eller koordinator i totalt 25 søknader til Horisont 2020. Alle fakulteter i HSN var med på minst 2 søknader og søknadene fordelte seg på alle de tre H2020- pilarene. En MSCA individual fellowship søknad fikk tildeling der HSN er vertskap for en postdoktor i 3 måneder. I tillegg har HSN sendte 10 søknader til randsoneprogrammer. Av disse gikk 3 av søknadene inn - et innen kvantum fysisk i programmet ERA Net-Cofund QuantERA (et Horisont 2020 co-finansierte utlysning), et innen helseteknologi i INNOLABS (Horisont 2020 *cascading grants* utlysning). HSNs maritime fagmiljø fikk tilslag i EUs Interreg-program for å øke miljøeffektivitet i den maritime sektor i Østersjøen gjennom digitale løsninger sammen med rederier, bedrifter, havner, akademia, bransjeorganisasjoner og myndigheter (ECOPRODIGI).

Høgskolen har i 2017 deltatt aktivt i flere pågående prosjekter i EUs 7. og 8. rammeprogram.

Barnehage- og skoleinnovasjonsprosjektet CARE ble avsluttet i slutten av 2016, men arbeidet er videreført i ISOTIS, som fikk støtte av Horisont 2020. Resultatene av CARE og ISOTIS er beskrevet i European Commissions dokument «*Great Start in Life! The Best Possible Education in the Early Years*». ENGAGE, et *Science in Society* prosjekt i FP7 avsluttet også i 2017 med gode resultater. I tillegg har et nytt Horisont 2020-ERA net cofund prosjekt, BearConnet kommet godt i gang i 2017. HSN er også medlem i minst 6 COST actions. Andre pågående INTERREG finansierte prosjekter er NØKS II-prosjektet om nærskipfarten mellom Danmark, Sverige og Norge, og Biogass 2020.

HSN har i 2017 økt inntektene fra EUs rammeprogram noe. Det skyldes i hovedsak at flere av FP7 og H2020 prosjektene var aktive og i avslutningsfasen i 2017. Den totale inntekten fra EU er derimot relativt stabil fra 2016 til 2017. Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk var i 2016 på 1347,61. Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FOU-årsverk er ikke ennå publisert for 2017.

HSN jobber aktivt med å øke antall EU-prosjekter og høyne inntektene fra EU. I 2017 besto mobiliseringen av forskerne av blant annet følgende tiltak:

- Tettere oppfølging av søknader fra A til Å gjennom bruk av en fem stegs modell, tett samarbeid i et tverrfaglig søknadsteam (forskere, EU rådgiver og økonomi rådgiver) og tett samarbeid med Forskningsrådets nasjonal kontaktpunkter for Horisont 2020. HSN har gjennom Forskningsrådets (PES/POS) rammebevilgning understøttet flere søknader og posisjoneringsaktiviteter ila 2017 for økt Horisont 2020 aktivitet.
- Det er gjennomført en kartlegging av alle potensielle Horisont 2020 muligheter for HSN frem mot 2020. Utlysningene er koblet til aktuelle fagmiljø, og prosesser er igangsatt for å motivere relevante forskningsmiljøer til å lage en plan for prosjektutvikling og konsortiebygging, samt for å sette av nok tid og ressurser til å gjennomføre en søknadsprosess.
- EU-teamet er styrket med en ny medarbeider, ansatt i samarbeid med fylkeskommune for å stimulere til økt samarbeid med regionale aktører inn mot mulighetene i EUs programmer.
- Ny avtale med IXION Holdings Ltd.– et konsulentfirma med ekspertise på EU søknader og tidligere erfaring i å samarbeide med lignende institusjoner i Europa. Samarbeidet er forventet å bidra til høyere suksess i Horisont 2020 ved å bistå HSN i kvalitetssikringsarbeid og identifisere de

Annet internasjonalt samarbeid

I 2017 søkte HSN om to Erasmus + Strategiske partnerskap som koordinator og fikk innvilget begge. I tillegg ble en søknad der vi er partner innvilget, slik at HSN totalt fikk tre nye Strategiske partnerskap i

2017. I tillegg var HSN partner på to søknader som ikke ble innvilget, slik at HSN totalt søkte om fem Strategiske partnerskap i 2017.

Den ene søknaden, «Marginalisation and Co-created Education» der HSN er koordinator fikk tildelt 283 985 euro, mens søknaden «Go Out and Learn-High Quality Practises for Developing Key Competences in Primary School Education» fikk støtte på 245 694 euro.

Søknaden «GoDemo» hvor Vestfold Fylkeskommune er koordinator, og HSN er partner sammen med fire andre land, ble også innvilget. HSNs andel av prosjektet er på 9000 euro.

I tillegg ble det ble i 2017 sendt to søknader fra HSN til Erasmus+ knyttet til Kapasitetsbygging der høyskolen deltok som partnere.

HSN er også en del av tre Kapasitetsbyggingsprosjekter, som alle ble innvilget i 2016 (en som koordinator og to som partner), slik at disse var i drift i 2017.

Disse prosjektene har et hovedelement som består av utdanningssamarbeid, der også elementer av forskning inngår. Det er planen å benytte den etablerte kontakten med andre internasjonale institusjoner til å utvide samarbeide slik at forskning i større grad skal bli en del av samarbeidet.

Panoramastrategien

HSN har i 2017 jobbet med en utredning av HSNs aktiviteter i BRIKSJ-landene. Hensikten har vært å kartlegge eksisterende samarbeid etter fusjonen og muligheter for faglige synergier og videreutvikling. HSN har bilaterale avtaler med rundt 15 institusjoner i disse landene, noen av større faglig betydning enn andre (se tabell under). Noen av disse samarbeidene er flerdimensjonale utdannings-/mobilitets- og forskningssamarbeid, hvorav særlig utvalgte institusjoner i India og Kina er av betydning for flere fagmiljøer og vil bli videreutviklet i 2018. HSN gjennomførte i 2017 et besøk til Savitribai Phule Pune University i India med videreutvikling på agendaen. Det planlegges en bredere delegasjon til Pune i starten av 2019 for å koble flere fakulteter på dette samarbeidet.

Videre kan nevnes samarbeidene HSN har i Kina – som består av flere ulike universiteter. Særlig avtalene med universitetene i Hubeiprovinen; Wuhan UST og Huazhong UT har hatt betydning. Hubeiprovinen har et samarbeid med Telemark Fylkeskommune og HSN er i gang med å videreutvikle forskningssamarbeid innenfor vannrenseteknologi som nå også innbefatter utveksling av studenter for praksis i bedrifter i regionen, studieopphold ved WUST og HUST samt tettere koblinger mot økonomi/ledelsesfag og helsevitenskap. HSN vil videre delta under KDs delegasjonsreise til Kina i 2018 for å forsterke en del av samarbeidene ytterligere.

Også Brasil er på agendaen med relativt nyetablerte samarbeid; HSN fikk tildelt midler gjennom UTFORSK-CAPES utlysingen i 2017 på ingeniørfag, i tillegg til InternAbroad for studenter i praksis på økonomi/ledelse og ingeniør. Opplegget utvikles nå i samarbeid med Universidade Federal de Rio de Janeiro (UFRJ) og Universidade Estado de Rio de Janeiro (UERJ) som begge er store og forskningstunge universiteter i Rio-området.

	Type samarbeid	Institusjoner	Programmer
BRASIL	Fakultetssamarbeid TNM og HH – bedrifter og universiteter i området i og rundt Rio de Janeiro	UERJ/UFRJ – utredning av studentmobilitet og praksis + Instituto Militar de Engenharia - Forskningssamarbeid og UTFORSK-samarbeid	InternAbroad UTFORSK-CAPES
RUSSLAND	ingen samarbeid av betydning		

INDIA	Institusjonelt samarbeid Savitribai Phule Pune University	Videreutvikling av eksisterende samarbeid – teknologiske fag og utdanningsvitenskap. Forsknings samarbeid på teknologi/natur/miljø.	Indiaprogrammet (fra 2014) Fakultetene har fremtidige UTFORSK-planer
KINA	Institusjonelt samarbeid WUST, HUST + formelt samarbeid mellom Telemark Fylkeskommune og Hubeiprovinen. Fakultetssamarbeid på teknologi/mikro-nanosystemer med Shanxi og Xiamen.	Videreutvikling av eksisterende samarbeid – teknologiske fag, økonomi/ledelse og helsevitenskap. Deltakelse KDs delegasjonsbesøk i 2018, og besøk ved HSNs partnere	UTFORSK InternAbroad NFR
SØR-AFRIKA	Western Cape University – fakultetssamarbeid Handelshøyskolen	Videreutvikling av eksisterende utdanningssamarbeid på studentmobilitet, økonomi/ledelse, samt utdanningsprosjekter med UWC	UTFORSK
JAPAN	Kyushu Institute of Technology – fakultetssamarbeid på HIU	Samarbeidsprosjekter innen lærerutdanning. Det planlegges en større delegasjon fra Kyushu til HSN i 2018 for videreutvikling.	

3.4.5 Profesjonalisere støtteapparatet og prosedyrer for forskningsstøtte internt ved HSN ytterligere

Støtteapparatet rundt forskningen omfatter blant annet tjenester som bibliotek, IT og økonomi i tillegg til tjenester fra FoU-seksjonen. Generelt kan støttetjenesten deles inn i to hovedområder:

- 1) Støtte knyttet til drift av forskning (databasetjenester, publiseringsinformasjon, oppbevaring av data, rettighetsavklaringer, forskningsetikk etc.)
- 2) Støtte til mobilisering (informere om utlysninger, opparbeide møteplasser for forskere og omgivelsene, bistå i søknadsarbeid etc.)

Når det gjelder støttetjenestene til drift, ble det i 2017 satt fokus på forskningsetikk i forbindelse med ny lov om organisering av forskningsetikk. HSN har opprettet et Redelighetsutvalg i samarbeid med Høgskolen i Innlandet (HINN). Redelighetsutvalget behandlet en sak for HSN i 2017.

I 2017 hadde HSN bidragsinntekter fra Forskningsrådet på NOK 41,9 millioner. Det utgjør NOK 41,25 per UFF-stilling, en nedgang fra 51,12 i 2016. Andre bidrags- og oppdragsinntekter var på totalt NOK 93,3 millioner eller NOK 86,03 per UFF-stilling. Dette utgjør en nedgang fra i fjor, da tallet var 105,06 per UFF-stilling.

De rene oppdragsinntektene for HSN i 2017 var på rett i underkant av 20 millioner (19,5 millioner).

HSN har i 2017 jobbet med en plan for å øke andelen BOA-inntekter vesentlig. Et av tiltakene er knyttet til profesjonalisering av støtteapparatet for forskning, og innebærer blant annet følgende tiltak:

- HSN har utført porteføljeanalyse av alle eksterne søknader for 2016 og 2017 for å gi fakultetene og fagmiljøene bedre kunnskapsgrunnlag for god forskningsledelse og økt BOA aktivitet. Analysen gir grunnlag for å prioritere og følge opp de beste og mest potensielle

miljøene, samt gir forskerne bedre kunnskap om hvilke programmer de har størst sjanse for å lykkes i.

- HSN har gjennom samarbeid mellom fakultetsledelse og støtteapparatet gjennomført forankrede prosjekt- og søknadsutviklingsprosesser for å sikre høyere kvalitet i søknader mot Forskningsrådets store programmer. Prosessen har gitt økt synlighet rundt potensielle eksterne finansieringskilder, samt gitt forskerne bedre rammer og verktøy for å sende inn søknader av høy kvalitet. HSN fikk i 2017 nye koordinator prosjekter innen både ENERGIX, FINNUT og PROFESJON ingeniør.
- HSN har hatt omfattende møtevirksomhet med næringslivet og virkemiddelapparatet for å utløse mer omfattende prosjektsamarbeid med våre regionale samarbeidspartnere. Sentralt i 2017 var regionens satsing på Autonom transport og produksjon. Det tette samarbeidet med regionalt næringsliv og fylkeskommuner medførte at HSN fikk innvilget 14,1 millioner kroner fra Forskningsrådets Kapasitetsløft satsing til å løfte forskning, innovasjon og utdanning innen området.
- Kommunikasjon knyttet til utlysninger i Oslojordfondet, Forskningsrådet og EU internt i organisasjonen er satt i fokus og system, med informasjonsmøter, nyhetsbrev, og intranettsider. HSN har også utviklet et tettere samarbeid med Forskningsrådet og Oslojordfondet for å bedre kompetansen både til støtteapparatet internt og til forskere. Møtene har vært viktig for å tilpasse forskerstøtten til de behovene de enkelte forskningsmiljøene har.
- HSN har i 2017 styrket forskergruppens BOA aktivitet gjennom målrettet kartlegging og dialog rundt behov og muligheter for ekstern finansiering.
- Basert på kvaliteten som er nødvendig i EU søknader, har støtteapparatet profesjonalisert sine støttetjenester også mot nasjonal BOA-aktivitet. I tillegg til å bygge opp kompetanse og verktøy for kommersialisering, samarbeidsavtaler, forskningsetikk, Open access og forskningsformidling med mer, er det utviklet prosesser, rutiner og maler for god kvalitetssikring av søknader, herunder bistand til søknadsskrivingen, budsjett og administrativ informasjon.
- Tematisk er avtaler og avtalemaler og prosedyrer for inngå eksternt samarbeid er gjennomgått. Slike maler er en grunnleggende forutsetning for å øke BOA-inntektene.

I tillegg er det satt fokus på føringene for bidrags- og oppdragsprosjekter, etter- og videreutdanningsvirksomheten ved HSN og retningslinjer for sidegjøremål for tilsatte ved HSN i 2017. Dette er et ledd i en målrettet satsing på økt ekstern finansiering der rammebetingelsene for denne virksomheten må gjennomgås. Dette arbeidet skal videreføres våren 2018.

3.4.6 Styrke publisering – med vekt på open access

Publiseringspoeng er beregnet fra rapporteringen i 2016, i samsvar med avklaring mellom CRISTin og Kunnskapsdepartementet. I 2016 hadde HSN 576,9 publiseringspoeng totalt. Det er en økning på 37,8 poeng fra 2015 da tallet var 539,1 poeng.

Publiseringspoeng per faglig årsverk var i 2016 i snitt 1,31 for hele UH-sektoren. For statlige høyskoler var snittet på 0,61 publiseringspoeng mens HSN lå på 0,62. Det er iverksatt tiltak både sentralt og på fakultetsnivå for å høyne denne andelen.

Tiltakene tar sikte på å styrke publiseringen ved HSN:

- Øke antall publikasjoner
- Flere publikasjoner på nivå 2

- Flere med internasjonal sampublisering
- Flere av det totale antallet UFF-stillinger som publiserer

Foreløpige tall viser en økning i antall publikasjonspoeng fra HSN i 2017, både i reelle tall og i andel fordelt på UFF-stillinger.

HSN ønsker å være en foregangsinstusjon innen åpen tilgang, både innen open access og open data. I 2016 vedtok HSN sin Open Access politikk, og denne er i tråd med de føringene som er gitt av regjeringen i Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang.

I 2017 ble totalt 555 publikasjoner lagret åpent i HSNs åpne vitenarkiv, av dem var 231 studentarbeider og 324 ansattarbeider. Ansattarbeidene kan igjen brytes ned i 13 ph.d.-avhandlinger, 249 vitenskapelige innførsler og 62 andre arbeider.

Med tanke på den ambisiøse målsettingen som følger av HSNs Open Access politikk, er disse tallene lavere enn ønsket.

Biblioteket og HSN Digital har i 2017 arbeidet med å innføre FigShare, en open access løsning for lagring og publisering av forskningsdata (rådatamaterialet). Dette vil bidra til tilgjengeliggjøring av forskningsdata, slik at rådata kan benyttes til videre forskningsarbeid. Løsningen er knyttet opp mot Brage, der selve publikasjonene legges ut. Løsningen er klar og vil lanseres til alle i begynnelsen av 2018. HSN deltar også i NSDs pilotprosjekt for åpne forskningsdata, NORDi.

3.4.7 Styrke forskningsformidlingen

Biblioteket ved HSN arrangerte i 2017 et formidlingstilbud til bibliotekene i regionen der forskere fra HSN stilte opp på kveldstid for å formidle forskningen sin. Høsten 2017 ble det gjennomført 28 slike formidlingsarrangement i regi av HSN.

HSN gjennomførte også et lokalt Forsker Grand Prix i 2017 der 10 kandidater fra HSNs egne doktorgradsprogram deltok. To kandidater ble sendt videre til den nasjonale finalen.

Det ble i samarbeid med Aftenposten arrangert et skrive- og formidlingskurs for forskere i 2017. Skrivekurs skal videreføres i 2018.

HSN hadde også en god økning av antall saker på forskning.no i 2017 med hele 41 forskingsartikler, kronikker, blogger som til sammen hadde rett over 100.000 lesere (101.014). Ettersom dette er en åpen formidlingskanal og har troverdighet og høye lesertall så er det en relevant kanal til å dele forskningsstoff fra HSN.

Alle fakultet ved HSN nedfelte i 2017 en plan for å styrke forskningsformidlingen fram mot 2021, med oppstart høsten 2017. I utgangspunktet driver fakultetene formidling på ulike måter ut fra sin egenart og faglige tradisjon.

Innen kunstneriske og kreative fag er det en plan å øke synligheten av fakultetets produksjon (HIU), mens det for HS er en målsetting å arrangere minst en årlig nasjonal og/eller internasjonal konferanse knyttet til sine forskningsentre. Ved Handelshøyskolen skal alle forskergruppene legge informasjon om sin virksomhet på nett og TNM har satt et konkret mål på formidlingen i form av målsetting om 10 prosent økning av publiseringsvirksomheten.

3.4.8 Involvere studentene sterkere i forskningen

I 2017 har HSN intensivt arbeidet med å involvere studenter sterkere i forskning. Det er utarbeidet avtalemaler for å tilrettelegge for studenters deltakelse i forskningsprosjekter på institusjonsnivået.

På fakultetsnivå er ønsket om å styrke studentenes deltakelse i forskning lagt inn handlingsplanene. I de fleste tilfellene er dette gjennomført ved å sette konkrete måltall for studenters deltakelse, i form av en angivelse av prosentandel av master- eller bachelorstudentene som skal delta i forskningsprosjekter (fra 10 – 30 prosent).

Se også omtale av studenter som innovativ ressurs under punkt 3.2.4.

3.4.9 Styrke forskningsbasert innovasjon – Samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor

Offentlig-ph.d. og nærings-ph.d. er viktige virkemidler for å nå målsettingen om styrking av forskningsbasert innovasjon. Flere av HSNs ph.d.-programmer har offentlig-ph.d. og nærings-ph.d.-kandidater.

Totalt hadde HSN 11 offentlig- og nærings-ph.d.-kandidater i 2017, av dem disputerte tre i 2017 og to nye kom til. Samarbeidspartnere er Norsk Industriarbeidermuseum, NAV, KELDA Drilling Controls, Drammen kommune, Re kommune, TECHNI og IFOCUS øyeklinikk.

HSN var i 2017 leverandør av FoU-tjenester til en rekke bedrifter og var ifølge tall fra Forskningsrådet den høyskolen i landet som leverte flest prosjekter til SkatteFUNN ordning perioden 2015 – 2017, med 61 finansierte prosjekter.

Forskningsbasert innovasjon ved HSN innebærer også et apparat for og bistand til kommersialisering. I 2017 ble det meldt inn sju DOFI og/eller ideer til HSN og sendt tre patentsøknader i Norge. HSN har fått innvilget to patent i Norge og ett i Kina. Det innebærer at HSN i 2017 har seks patentgrupper og totalt 15 innvilgede patenter i forskjellige land.

3.4.10 Styrke den faglige forankringen av samarbeidet med utvalgte institusjoner i utlandet

Det jobbes aktivt med deltakelse i SIUs internasjonale programmer for utdanning og forskning, og HSN har hatt god uttelling for sine prosjektsøknader i 2016/17. Prosjektene som får finansiering kobler sammen utdanning, forskning og mobilitet.

HSN har igangsatt et arbeid for å utvikle gode rutiner og ordninger for ph.d.-mobilitet og for å sikre forankring av gode, bilaterale samarbeid for ph.d.-programmene. Ph.d.-kandidatundersøkelsen 2017 viser at det er mange kandidater som ønsker å dra på utveksling, hele 60 prosent av kandidatene som nettopp var tatt opp på et ph.d.-program, oppga at de hadde et ønske om utveksling i løpet av forskerutdanningsløpet. Utvekslingen er i dag i stor grad basert på kandidatenes egeninnsats og i mindre grad institusjonelt forankret. Arbeidet med rutiner og ordninger for ph.d.-mobilitet vil bli ferdigstilt i 2018.

Styringsparametere	Resultat 2017	Nasjonalt snitt	Institusjonelle eller nasjonale
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere	71,4%	65,8%	Nasjonalt
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i tusen Euro)	- *	- *	Nasjonalt
Antall Publiseringspoeng per faglige årsverk	- *	- *	Nasjonalt
Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk	41,25	157,62	Nasjonalt

Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	86,03	140,33	Nasjonalt
Ph.d.-kandidatenes deltakelse i forskergrupper og relevante fagmiljø	65%	-	Institusjonelt
Ph.d.-kandidatenes deltakelse i nasjonale forskerskoler	43%	-	Institusjonelt
Ph.d.-kandidatenes tilfredshet med tilbud om mobilitet og utvekslingsopphold**	75%	-	Institusjonelt

* Dette er nasjonale styringsparametere, men tallene er ikke fremstilt i DBH per 15. mars 2018

** Se nærmere forklaring på tallet under 3.4.10

3.5 SAKS-midler

HSN ble tildelt 12 millioner kroner i SAKS-midler i 2017. Sammen med utsatt virksomhet fra 2016 på 1,148 millioner kroner har høyskolen hatt et samlet budsjett på tilnærmet 13,1 millioner kroner for fusjons-, implementerings- og utviklingsaktiviteter i 2017.

SAKS-midlene ble i 2017 fordelt som rammetilskudd til enhetene for at prioriteringene skulle bli foretatt av faginstansen på området. Nedenfor følger tildelte rammer til enhetene.

(tall i tusen kroner)	Beløp	Tiltak
Avdeling utdanning og studiekvalitet	3 500	Canvas, Time Edit og fusjon FS
HSN Digital	3 000	Digitalisering i samråd med TLC og infrastruktur IT
Avd infrastruktur	2 000	Portalprosjektet, AV utstyr, skjermer
Kommunikasjon	500	Tilskudd markeditiltak posisjoner HSN som USN
Avd personal- og organisasjon	1 000	Omstillingstiltak + konferanse/seminar tillitsvalgte
Handelshøyskolen	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
Fakultet for humaniora, idrett- og utdanningsvitenskap	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
	12 000	

Midlene er i 2017 benyttet til videre arbeid med universitets- og fusjonsprosjektet og har i 2017 i hovedsak vært rettet mot faglig utviklingsarbeid og systemutvikling. Det har blitt og er under gjennomføring en rekke investeringer i ny felles infrastruktur som støtter oppunder utviklingen av nye digitale læreverktøy ved høyskolen. Flere av tiltakene som er igangsatt vil avsluttes først i 2018.

Tilleggsbevilgningene som SAKS innebærer er avgjørende for at HSN har kunnet drive frem resultater og nå målene for fusjons- og utviklingsarbeidet, samtidig med gjennomføringen av primærvirksomheten.

Nedenfor følger et sammendrag fra regnskapet 2017 (tall i tusen kroner)

<i>(tall i tusen kroner)</i>	Beløp	Tiltak
Avdeling utdanning og studiekvalitet	2 892	Canvas, Time Edit og fusjon FS
HSN Digital	989	Digitalisering i samråd med TLC og infrastruktur IT
Avd infrastruktur	2 254	Portalprosjektet, AV utstyr, skjermer
Kommunikasjon	-	Tilskudd markeditiltak posisjoner HSN som USN
Avd personal- og organisasjon	386	Omstillingstiltak + konferanse/seminar tillitsvalgte
Handelshøyskolen	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
Fakultet for humaniora, idrett- og utdanningsvitenskap	500	Tilskudd til videre fusjons- og utviklingsarbeid i fakultetet
	8 521	

Det gjenstår også 0,8 millioner kroner i utsatt virksomhet fra SAKS-midler 2016, dette knytter seg til tiltak innenfor infrastruktur og økonomiadministrasjon.

Fullstendig rapport hvor utsatt virksomhet er inkludert, gis i Årsrapport 2018-2019.

3.6 Supplerende tildelingsbrev - midler til tiltak over kap. 281 post 01 og post 45

Tildeling av midler til MARKOM2020

I 2017 mottok MARKOM prosjektet tre supplerende tildelinger:

- kap. 281 post 01 – Tildeling av midler til MARKOM2020 – prosjektnummer 80072, kr 38,5 mill.
- kap. 276 post 01 - MARKOM2020, læremidler i maritime fagskoleutdanning, kr 5,0 mill.
- kap. 281 post 01 - midler til overgangsordning fra maritime fagskoleutdanninger til bachelorutdanning, kr 1,0 mill.

Prosjektet har arbeidet og benyttet midlene inn mot satsingsområder beskrevet nedenfor i tråd med regjeringens maritime strategi og i tråd med vedtatt budsjett og tildelingsbrevets forutsetninger.

Midlene er tildelt for å utvikle økt faglig kvalitet i maritim skoleutdanning og høyere utdanning, styrket samarbeid med næringslivet og praksisfeltet, bedre rekruttering, og forskningsbasering av

utdanningene. Eiere av prosjektet er Høgskulen på Vestlandet, Norges Arktiske universitet UiT, NTNU i Ålesund og Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN). HSN har prosjektets administrasjon.

Nedenfor følger Satsningsområder og fordeling av midler av ordinær tildeling 2017 på 38,5 mill. kroner

Hovedmål	Bevilgning 2017
HM 1 - FoU (BU) + PhD fellesgrad (ØM)	9 850 000
HM1/2/3 - Satsningsområde kompetanse	4 500 000
HM2 - Satsningsområde Master	2 000 000
HM3 -Satsningsområde SFU (TD)	2 999 000
HM4 - Satsningsområde helhetlig studieløp fra fagskole til PhD (TD)	500 000
HM5 - Satsningsområde Kompetanseutvikling mot grønn og fremtidsrettet mar. næring (BU)	4 277 000
Prosjektledelse og administrasjon for UH	4 100 000
Strategiske tiltak	2 274 000
MARKOM FS	8 000 000
Totalsum	38 500 000

Av kr 38,5 mill. er kr 24,053 mill. videreformidlet til prosjektets partnere.

MARKOM2020 arbeider for å treffe fem hovedmål. Etter handlingsplanen skal hovedmålene nås i løpet av år 2020. P.t. er alle hovedmålene delvis nådd, men det gjenstår delarbeider i hvert av disse. Et bærende kriterium for hver tildeling er at innsatsen styrkes mest med tiltak overfor hovedmål hvor det gjenstår mest arbeid. MARKOM2020 viser til egen utfyllende årsrapport 2017, vedlagt søknad om tildeling 2018. Status for måloppnåelse overfor de fem hovedmålene i MARKOM2020 gjengis her kort:

Hovedmål i MARKOM2020	Måloppnåelse status 31.12 2017
Nasjonal forskerutdanning som leverer ledende spisskompetanse til næring og utdanning.	Delvis nådd. Etablert PhD fellesgrad. Igangsatt. Gir støtte for bærekraftig utdanning i oppstartsperioden frem mot prosjektslutt.
Maritime masterutdanninger skal levere relevante og internasjonalt konkurransedyktige kandidater til næring og forskerutdanning.	Delvis nådd. Alle fire inst. har tilbud om maritim masterutdanning. Styrking av fagprofil og utvikling av mer næringsrettede emner pågår.
Maritim bachelorutdanning er attraktiv, fremtidsrettet og går ut over STCW konvensjonens minimumsnivå. Målet er å opprette et senter for fremragende utdanning (SFU) for maritim profesjonsutdanning.	Delvis nådd. Fagpersonalet har fått betydelig kompetanseløft. Oppdatering av fagprofiler som bedre retter seg mot næringens nye behov utvikles løpende. Arbeid med å nå felles SFU status i 2019 pågår.

<p>Studieløpet fra fagskole til bachelor er helhetlig og næringslivtilpasset med mulighet for integrert praksis (fellesmål med MARFAG2020)</p>	<p>Overgangsordning: Under arbeid. Eget prosjekt iverksatt i 2017 for å utvikle nytt nasjonal felles bachelorutdanning spesielt tilpasset søkere med maritim fagskolebakgrunn. Pilot planlegges iverksatt høsten 2019.</p> <p>Integrert obligatorisk praksis: Ikke påbegynt, men utredet i 2017. Spesielle utfordringer med strukturendringer i programmene (trolig 4 års løp). Ønske møte med KD om utfordringene.</p>
<p>Maritimt personell i fremvoksende og fremtidsrettede næringer har ledende utdanningstilbud som bidrar til å underbygge et grønt skifte og bruk av havrommet.</p>	<p>Pågår. Noen utredninger gjennomført, MARKOM2020 er invitert til å følge eksterne utredninger (i styret for Digitalisering av Maritim Kompetanse - Prosjekt NR/NSOF) Gjennomfører flere tiltak som møter kjent fremtidig kompetansebehov for nye næringer.</p>

Midler til overgangsordning fra maritime fagskoleutdanninger til bachelorutdanning

Supplerende tildeling på kr 1,0 mill. for støtte til utvikling av overgangsordning mellom maritime fagskoler og maritim bachelorutdanningene ved de fire samarbeidende institusjonene i MARKOM2020. Tildelingen ble mottatt sent i 2017 (desember). Midlene anvendes for å bredere kunne arbeide med overgangsordning med måloppnåelse som pilot i 2019. Tiltaket T120 i MARKOM2020 er iverksatt med egen prosjektleder som rapporterer til ledelsen i MARKOM2020. Tildelingen blir benyttet i tråd med søknaden, i tråd med MARKOM2020 styringsgruppens budsjettvedtak og i tråd med tildelingsbrevets forutsetninger.

MARKOM2020 inkluderer alle maritime fagskoler som tilbyr maritim utdanning. Den opprinnelige hovedårsaken til at fagskolene medvirker er departementets ønske om en bedre fungerende overgang mellom de to skoleslagene. MARKOM2020 har, gjennom delprosjektet MARKOM FS (tidligere MARFAG) benyttet tiden og ressursene frem til 2017 å løfte kvaliteten i fagskolene etter deres egne utviklingsmål. Kvalitetsløftet gir nå en bedre plattform for en overgangsordning. I 2017 startet derfor MARKOM2020 det systematiske arbeidet med å klarlegge mulige overgangsordninger. Tiltaket T84 er avsluttet og leverte en sluttrapport som foreslår et felles nasjonal bachelorprogram tilpasset søkere med maritim fagskolebakgrunn. Styringsgruppen beslutter å ta rapporten til følge og iverksetter fra og med 2018 et utviklingstiltak som følger opp rapportens konklusjoner. Etter fremdriftsplanen skal tiltaket lede frem til en pilot høsten 2019.

HSN har i anledningen tilsatt en prosjektleder i 100 prosent stilling hvor MARKOM2020 finansierer 60 prosent andel for arbeid med T120. Resterende 40 prosent leies ut til UHR som har startet et likelydende prosjekt med overgangsordning mellom teknisk fagskole og ingeniørutdanningen. Det ventes synergieffekter og effektivitetsgevinster når samme person leder arbeidet med flere fellestrekk, selv om utfallene blir ulike.

Kr 1 mill. overgangsordning fagskole til UH er igangsatt men ennå ikke videreformidlet.

MARKOM2020, læremidler i maritime fagskoleutdanning (kap. 276 post 01)

Supplerende tildeling på kr 5 mill. for produksjon av læremidler i maritime fagskoler. Prosjektet har fordelt midlene etter en prioritert liste over søknader fra de maritime fagskolene (13) og i tråd med vedtatt budsjett og tildelingsbrevets forutsetninger.

Enkelte av tiltakene som er iverksatt med støtte har et langsiktig utviklingsløp med full måloppnåelse innen høsten 2019. MARKOM2020 følger opp tiltakene overfor fagskolene og sørger for at resultatene blir digitalt tilgjengeliggjort (også overfor UH). Mindreforbruk som rapporteres fra fagskolene blir satt inn igjen i virke etter prioriteringer av styringsgruppen og i tråd med forutsetningene gitt av KD.

Av kr 5 mill. til læremidler er aktiviteter igangsatt men ennå ikke videreformidlet

Midler til utvikling og drift av partnerskap i grunnskolelærerutdanningene

«Tett på» er en sentral verdi i HSNs strategidokument og skal også styre realiseringen av grunnskolelærerutdanningen. Høsten 2017 har innramming vært prioritert og grunnlag for samarbeid lagt.

I forbindelse med innføring av ny femårig GLU har institusjonen ytterligere digitalisert og konsolidert dokumenter knyttet til samarbeid med arbeidslivet gjennom et felles praksisnettsted. Fakultetet har utarbeidet kriterier for, lyst ut og inngått avtaler med nye partnerskoler i egen region. Avtalen gjelder for tidsrommet 01.08.2017 - 30.07.2021. For praksislærere er en egen elektronisk praksishåndbok utarbeidet og digitalisert for alle campus, med spesial tilpasninger tilknyttet nett- og samlingsbasert GLU. Det er ca 100 partnerskoler i Buskerud, Telemark og Vestfold, et antall som sier noe om regionens utstrekning. Videre strategi skal snarere redusere enn å utvide.

Som et overordnet dokument for den femårige grunnskolelærerutdanningen er det utarbeidet et *veikart for grunnskolelærerutdanning* ved HSN. *Veikart for grunnskolelærerutdanning* innebærer «fem år før» utdanningen for å ivareta og øke rekruttering og «fem år etter» utdanningen for beholde flere lærerkandidater i lærerprofesjonen. Behovet for tett samarbeid med lokale skoleeiere i regionen er etablert, og langsiktig planlegging vil nå sikre at HSN dekker arbeidslivets regionale behov for lærerkandidater. Lærerutdanning 2025 og målbildet i tildelingsbrevet er styrende.

Institusjonen er inne i en aktiv planleggings- og utviklingsfase med praksisfeltet, der likeverdighet og balanse mellom UH-deltakere og skoleeiere/skoleledere/praksislærer i alle fora skal være gjennomført til studiestart 2018. Innenfor målområdene er «klinisk praksis»-prosjekter gjennomført ved campus Vestfold og campus Notodden (januar 2018) i form av et profesjonsverksted, som det også er knyttet forskningsmidler til.

HSN har en trinnvis tilnærming til lærerutdanningsskoler. Første implementering var innramming av alle partnerskoler gjennom avtaleverk og balanserte samarbeidsfora, neste trinn blir valg og vurdering av universitetsskoler innenfor HSN profesjons tilnærming.

Midlene er budsjettert for å skulle innfri målbildet i løpet av to år, 5,366 millioner kroner i ubrukte midler overføres til 2018. Høyskolen bekrefter at midlene er benyttet i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Digitalisering av grunnskolelærerutdanningene med videreutdanninger – LUDO: Læring og Undervisning i Digitale Omgivelser

Høyskolen har så langt vært i rekrutteringsfasen for tilsetting av prosjektleder og interne prosesser for innhenting av kompetanse fra skolefag og programledelse har pågått parallelt. Intensjonsavtaler med praksisfelt er signert.

Midler til forkurs for opptak til lærerutdanning

Høyskolen bekrefter at midlene er mottatt og at forkurs er avholdt

Ansvar for gruppearbeid på Kunnskapsdepartementets møte 15.11

Høgskolen bekrefter at midlene er mottatt og viser til rapport sendt til kunnskapsdepartementet med frist 1. mars 2018.

3.7 Supplerende tildelingsbrev over andre kapitler

Oppfylle faglige og administrative krav som følger av nye rammeplaner for grunnskolelærerutdanningene

Som et ledd i gjennomføringen av strategien Lærarløftet og som et ledd i omleggingen av grunnskolelærerutdanningene (GLU) til masterutdanning, har HSN året 2017 innført strukturelle og faglige tiltak for å bidra til å sikre en god lærerutdanning. Fordelingen av midlene 2017-18 ble knyttet til tre hovedområder.

- Koherens i grunnskolelærerutdanningens studieprogrammer gjennom tettere oppfølging
- Fakultetets prioriterte forskningsprosjekt «Det er lærer du skal bli...»
- Overgangsordning med masterpåbygning for studenter som er inne i fireårig grunnskolelærerutdanning

Å arbeide for å sikre koherens i de nye grunnskolelærerutdanningene betyr at det skal være helhet og sammenheng i utdanningen mellom læringsarenaer, lærerutdanningsfag, skolefag og de profesjonsfaglige lærerutdanningsrollene. For å øke grunnskolelærerstudentenes læringstrykk er undervisnings- og veiledningstimer på ca. 10 obligatoriske profesjonsdager innført høst- og vårsemester i tillegg til ordinær undervisning. Gjennom oppfølging av studenter i profesjonsfaglige emner, som følges opp i praksis, og timeplanfestede profesjonsdager, er tilbudet faglig og strukturelt tilrettelagt. Praksisfeltet viser aktiv deltakelse gjennom møteplasser som praksismøter, rektormøter og programutvalgsmøter. Der legges nå grunnlag for de nye rammeplanenes samhandling mellom lærerutdanningsfagene internt og med praksisfeltet eksternt om forskning og mer studentaktive arbeidsformer og formell kompetanseheving. Årsplanene for de enkelte grunnskolelærerutdanningene på det enkelte campus dokumenterer profesjonstemaer og ny struktur.

Fakultetets forskningsprosjekter inkluderer lærerutdannere fra begge læringsarenaer og skal sikre større andel med førstekompetanse.

For å ivareta studenter i nåværende fireårige grunnskolelærerutdanning er det utviklet overgangsordninger i tråd med tildelingsbrevet. Gjennom internt fagvalg for studenter som er i et fireårig løp, tilbys masterdelen innenfor den nye femårige grunnskolelærerutdanningen fra høsten 2018. Masterpåbygningen vil gå campusbasert i Vestfold, der studenter fra campus Drammen og Porsgrunn kan søke, og nett- og samlingsbasert på campus Notodden.

Tildeling av midler til ekspertgruppe om barnehagelærerrollen og sekretariat

HSN ble tildelt midler (1 MNOK) til drift av ekspertgruppen i brev i september 2017. Ekspertgruppen ble konstituert samme høst under ledelse av professor Kjetil Børhaug (UiB). Ekspertgruppens medlemmer består for øvrig av førstemanuensis Gerd Sylvi Steinnes, Høgskolen i Volda, professor Thomas Moser, Høgskolen i Sørøst-Norge, professor Anton Havnes, Høgskolen i Oslo og Akershus, førstelektor Anne Myrstad, Universitetet i Tromsø, førstelektor Kari Hoås Moen, Høgskolen Dronning Mauds Minne, instituttleder Hege Fimreite, Høgskulen på Vestlandet, Daglig leder Øivind Hornslien, Betha Thorsen Kanvas-barnehage i Oslo, avdelingsleder Helene Berntsen Brennås, Nardosletta barnehager i Trondheim.

Ekspertgruppas sekretariat er lagt til HSN med førsteamanuensis Marit Bøe som faglig ansvarlig. Merkantil støtte er lagt til Fakultet for Humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap med støtte fra HSNs fellesadministrative tjenester.

Tildelte midler i prosjektet er benyttet i samsvar med forutsetninger. Det har medgått tid og ressurser til ekspertgruppas oppstart og møtevirksomhet samt frikjøp av faglige ressurser etter egne avtaler. Grappa skal rapportere på sitt endelige arbeid 1. desember 2018.

Nye IKT- studieplasser

HSN fikk tildelt 15 studieplasser innen IKT i supplerende tildelingsbrev i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Studieplassene er fordelt til Handelshøyskolen og benyttet til økt opptak på Bachelor i IT og informasjonssystemer høst 2017.

Studentrekruttering GLU 1-7

Høyskolen bekrefter at midlende er mottatt, rapporteres i forbindelse med årsrapport 2018-2019

3.8 Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Samfunnsmålet for alle bygge- og campusutviklingsprosjekter ved HSN er å bidra til mer attraktive campuser for å styrke HSNs muligheter for å rekruttere gode studenter og dyktige medarbeidere.

Følgende byggeprosjekter ble fullført i 2017:

Nytt studenthus campus Porsgrunn

Studenthuset ble tatt i bruk i løpet av vinteren 2017. Huset har scene og arealer som legger til rette for sosial aktivitet som quizkvelder, konserter og andre sosiale sammenkomster. I tillegg er det grupperom og kontorer for studentdemokratiet og har blitt et en viktig møteplass for studentene ved campus Porsgrunn. Studenthuset er et vesentlig bidrag til å skape liv på campus øker attraktiviteten til campus Porsgrunn. Om det resulterer i økning i søkertall er det for tidlig å si. Miljømålet om minimum passivhusnivå er nådd.

Ombygging SIM-senter campus Porsgrunn

Det nye SIM-senteret med utvidet areal for praktisk trening og en enhet for avansert simulering bestående av 4 rom, ble tatt i bruk høsten 2017. Sykepleierstudentene har gått fra å være meget misfornøyde til å bli svært fornøyd med sine spesialrom.

Høsten har vært brukt til å komme i gang med bruken av den nye avdelingen. Her er mye nytt utstyr, spesielt innenfor avansert simuleringsteknologi. Fra våren 2018 er det økt fokus på samarbeid/sambruk med kommunene i Grenland og Sykehuset i Telemark, men også med private bedrifter.

I 2017 har HSN fokusert på konsolidering og samordning og nye campusutviklingsprosjekter er lagt på is. I møte 16.06.2017 ble styret forelagt en sak om status i campusutvikling ved HSN. I saken legges det vekt på tiltak som støtter opp under høyskolens faglige visjoner, ambisjoner og mål, arealeffektivisering, nye arbeidsplassutforminger og tilpasninger til nye undervisningsformer. Kapasitetstilpasninger skal være en konsekvens av endringer i porteføljesammensetninger og videre utvikling av høyskolens virksomhet.

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Rapportering om styring og kontroll

Det vises til økonomireglementets § 4 og 14 og bestemmelser i pkt 2.4 om internkontroll.

Høyskolen sikrer gjennom helhetlig system for virksomhetsstyring at vi har systemer, rutiner og tiltak for intern kontroll som forhindrer svikt, feil og mangler. Virksomhetsstyringen skal også sikre realiseringen av faglige og strategiske ambisjoner, lovpålagte krav og effektiv forvaltning. Til tross for at systemene er på plass, erfarer vi at HSN etter to fusjonsprosesser og kort tid i drift, fortsatt har et utviklingsbehov når det gjelder styring og kontroll. Bl.a. er det behov for bedre systemer knyttet til digitalisering av styringsdata. Pr. i dag er det tidkrevende å ha løpende og tilstrekkelig detaljert oversikt over kompetansesituasjonen i «sentrale deler» av alle program. Dette behovet skal ivaretas gjennom videreutvikling av den digitale arbeidsplanapplikasjonen «Work-Plan» som er implementert i virksomheten.

Internrevisjonen ble sammen med ny organisasjonsstruktur etablert fra 1. januar 2017. Det er ansatt en internrevisjonssjef som rapporterer funksjonelt til styret og administrativt til rektor. Modellen for internrevisjonen innebærer kjøp av eksterne internrevisjonstjenester.

Det er etablert system for risikovurdering.

Det er ikke avdekket økonomiske misligheter i 2017.

Det foreligger ikke merknader fra Riksrevisjonen i siste revisjonsbrev.

Høyskolen har gjennomført HMS-gjennomgang av laboratorier og verksteder for å sikre at all virksomhet er i henhold til krav og forskrifter. Avvik er lukket og høyskolens ansvarlige er av den oppfatning at HSN i 2017 fulgte opp pålagte forskriftskrav.

Det er styrets vurdering at HSN samlet sett har god internkontroll.

4.2 Effektiviseringsprosjektet

HSN og de administrative enhetene har i 2017 gått nøye igjennom bemanning og ressurser, samt de ansattes kompetanse for den enkelte enhet. Ved ledighet i stillinger har leder måtte redegjøre for hvorvidt det er behov for å videreføre stillingen, endre oppgaver og evt. kompetansekravet, eller om oppgavene kan overtas av andre helt eller delvis. Videre er det gjennomført ulike tiltak for å effektivisere/digitalisere arbeidsprosesser og forenkle oppgaver. Dette har ført til at antall administrative ansatte i 2017 er på samme nivå som i 2016. Dette er til tross for faglig vekst, at det fortsatt er mange uferdige oppgaver og prosjekter i kjølevannet av fusjonen og pålegg om nye oppgaver, bl.a. internrevisor, ny vedtatt personvernforordning og informasjonssikkerhetsansvarlig, samt behov og ønske om et studentombud.

Fakultetene har hatt vekst på 82 årsverk i UFF-stillinger. Dette bidrar til at forholdstallet mellom UFF-stillinger og teknisk/administrative stillinger fortsetter en positiv utvikling slik at forholdstallet for 2017 er 2,41, mens tallet for 2016 og 2014 var henholdsvis 2,23 og 2,13. Andel ansatte i teknisk/administrative stillinger for 2017 utgjør 26,7 prosent, mens det for 2016 var 27,7 prosent. Tilsvarende har andel ansatte i UFF-stilling økt fra 61,8 prosent i 2016 til 64,1 prosent i 2017.

Effektiviseringsprosjektet vil fortsette i 2018 med hovedfokus rettet mot tiltak for å bedre arbeidsprosesser og rutiner, samt helt eller delvis digitalisering av tjenester. Dette blir særlig ivaretatt

av prosjektet HSN Digital, under Utviklingsavtalen med KD. Flere større og mindre digitaliseringsprosjekter er gjennomført eller under arbeid. Flere av prosjektene er knyttet til HSNs organisasjonsutvikling gjennom standardisering og digitalisering av arbeidsmåter og rutiner, eksempelvis innføring av Sikker digital post, Innføring av et dokumenthåndteringssystem, Digitalisering av tilsettingsprosessen mm. I 2018 vil HSN starte digitale prosjekter for ledelsesstyring/-informasjon, og robotisering av administrative arbeidsoppgaver. Spesielt robotisering forventes å gi gevinst i tidsbruk på mange områder.

4.3 Lærlinger

Høyskolen er sitt samfunnsansvar bevisst med hensyn til stille med lærlingplasser. Ved utgangen av 2017 hadde HSN 18 tilsatte lærlinger, hvorav de aller fleste er innenfor IKT-fag. Disse har en 2-års lærlingekontrakt. Det er svært få kvinner i disse stillingene (5,6 prosent). Det er under arbeid å etablere flere lærlingeplasser i samarbeid med de tre fylkene og deres opplæringskontor.

4.4 Sikkerhets- og beredskapsarbeidet

Det er i 2017 gjennomført overordnet ROS-analyse av Beredskaps- og sikkerhetsutvalget ved HSN. Utvalget har fulgt opp dette ved å velge ut scenario som prioriteres for en detaljert ROS-analyse. Arbeidet med disse er i gang. Styret er forelagt ROS-arbeidet gjennom utvalgets årsrapport som også er behandlet av høyskolens ledergruppe.

HSN har etablert lokale krisestaber ved hvert campus og en sentral krisestab. Alle krisestaber har øvd i 2017 med påfølgende evaluering. Det vil si i alt 9 øvelser og evalueringer. Den samlede evalueringen er lagt fram for Beredskaps- og sikkerhetsutvalget som har besluttet videre oppfølging.

Redegjørelse av HSNs oppfølging av de 5 tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet.

1. Styring og kontroll

HSN har innført en Policy for informasjonssikkerhet og har der formulert roller og ansvar i sikkerhetsorganisasjonen, samt beskrevet sikkerhetsmål og –strategi. Informasjonssikkerhetsansvarlig, gikk i permisjon i mai 2017, slik at arbeidet ikke hadde nok ressurser til å implementere et ledelsessystem fullt ut. Ved slutten av 2017 ble ny informasjonssikkerhetsansvarlig rekruttert og tiltrådte stillingen 1. januar 2018. Arbeidet er nå forankret i ledelsen ved å knytte rapporteringen til Beredskaps- og sikkerhetsutvalget. HSN har rapportert til Kunnskapsdepartementet om fremdriften i et brev fra 19. desember 2017. For 2018 er målet å implementere et ledelsessystem med styrende, gjennomførende og kontrollerende dokumenter.

2. Sikkerhet i digitale systemer og tjenester

HSN har tatt i bruk ROS-vurderinger ved innføring av nye verktøy og tjenester. I løpet av 2018 skal HSN ROS-vurdere nye systemer/tjenester og de prioriterte eksisterende med en plan for oppfølging av hele porteføljen i 2019.

3. Digital beredskap

HSN har etablert et Incidence Response Team (IRT) som jobber sammen med Uninett om utveksling av informasjon i sektoren. I beredskapsplanen finnes det et tiltakskort for «Bortfall av kritisk infrastruktur og ressurser».

4. Nasjonale felleskomponenter

HSN skal vurdere sin avhengighet av nasjonale fellestjenester i løpet av 2018.

5. Kunnskap, kompetanse og kultur

Alle ledere har blitt kurset, og informasjonssikkerhet har vært et element i den opplæringen.

Rutine for melding og håndtering av avvik og sikkerhetsbrudd

Arbeidet med å lage og innføre rutiner for avviksmelding er påbegynt. HSN er i gang med å kartlegge systemer og tjenester og definere risikoeiere og operative systemeiere. På den måten vil vi kunne identifisere hvem som håndterer avvik og hvem som får rapportene. De som jobber med avvik innen informasjonssikkerhet vil få en egen gruppe i et system for brukerservice. Der vil avvik kunne meldes inn og håndteringen kan fordeles videre i systemet. Vi vil også kunne ta ut rapporter over hyppigheten av systemer eller tjenester som har avvik.

Frem til dette er lansert i 2018 blir avviksmeldinger håndtert av seksjons- og avdelingsledelsen. Ved slutten av året vurderes rapporten om avvik og sikkerhetsbrudd under ledelsens gjennomgang av informasjonssikkerheten.

4.5 Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Personal- og organisasjonsavdelingen har i det følgende rapportert på de likestillingsparameterne som vurderes som mest relevant for HSN. Høyskolens nyetablert likestillings- og inkluderingsutvalget vil i løpet av 2018 gjennomgå HSN sin rapportering innen likestilling, diskriminering og tilgjengelighet i lys av UHRs rapport mal og legge frem for styret sin vurdering av hvorvidt ytterligere eller andre parametere er hensiktsmessig.

Stillingskategori totalt og andel kvinner (DBH 2017):

Stillingskategori	2016		2017	
	Årsverk totalt	Prosent kvinner	Årsverk totalt	Prosent kvinner
Professor	100,8	27,5	108,9	29,4
Professor II	9,8	30,6	8,1	24,4
Dosent	16,7	35,9	17,1	32,3
Førsteamanuensis	222,2	49,6	262,1	50,8
Førstelektor	88,2	47,4	98,1	52,1
Høgskoledosent	2,0	-	2,0	-
Høgskolelektor	352,1	61,3	345,4	60,9
Stipendiat 1378 (interne)	4,0	50	21,0	66,7
Stipendiat 1017	96,3	49,1	105,6	50,5

Tabellen over viser at HSN har god kjønns sammensetning blant førsteamanuenser, førstelektorer og stipendiater hvor andelen kvinner er henholdsvis 50,8 prosent, 52,1 prosent og 66,7/50,5 prosent. Kvinneandelen har økt i alle disse gruppene fra 2016 til 2017.

Det er imidlertid en skjev kjønns sammensetning på dosent- og professornivå, på tross av at høyskolen har hatt en liten økning av andel kvinner i dosent- og professorstillinger. Fra 2016 til 2017 er økningen på 1,2 prosentpoeng fra 28,2 til 29,4 prosent, og HSN ligger i 2017 på nasjonalt snitt i sektoren. Høyskolen er klar over denne skjevheten og det vises til kapittel om planer på strategisk satsning for å øke andelen kvinnelige professorer.

Kjønnsbalansen totalt i institusjonen og fordelt på stillingskategorier pr. 01.10.17:

Stillingsgrupper	2016		2017	
	Årsverk totalt	Prosent kvinner	Årsverk totalt	Prosent kvinner
Administrative stillinger	424,4	70,3	426,87	71,1
Andre stillinger (lærlinger)	18,0	-	18	5,6
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	44,4	68,6	41,8	70,3
Støttestillinger for undervisning	98,5	30,9	87,1	32,9
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	946,5	49,8	1027,7	50,9
Totalt	1531,7	54,2	1601,5	55,3

Det er forholdsvis lik kjønnsbalanse i undervisnings- forsknings- og formidlingsstillingene med en kvinneandel på 50,9 prosent. Det er en større andel kvinner i administrative stillinger, drifts- og vedlikeholdsstillinger.

Kjønnsbalanse i lederstillinger pr. 01.10.17:

Tabellen nedenfor viser antall årsverk ledere i høyskolens ledergruppe og antall instituttledere. Andelen kvinner i HSNs ledergruppen er på 8,3 prosent, mens den er på 50 prosent for instituttledere.

	Årsverk totalt	Prosent kvinner
Lederstillinger (ledergruppa nivå 2)	12	8,3
Instituttledere	20	50

Gjennomsnittslønnen totalt og i ulike stillingsgrupper (2017):

Stillingsgrupper	Kvinner	Menn	Totalt	Lønn kvinner i prosent av menn for 2017
Undervisnings- og forskningspersonale	609 400	634 200	621 600	96
Teknisk-administrativt personale	492 000	539 400	507 000	91
Lederstillinger (alle nivå)	787 600	845 800	818 300	93
Lederstillinger (nivå 2)	1 011 600	1 041 900	1 036 400	97
Instituttledere (nivå 3)	897 400	904 900	901 200	99
Professor	802 000	799 000	800 000	100
Førsteamanuensis	652 800	648 200	650 500	101
Førstelektor	640 100	655 800	647 700	98
Høgskolelektor	581 900	596 200	587 300	98
Saksbehandlere	499 100	564 700	514 000	88
Bibliotekstillinger	524 500	510 700	521 200	103
Ingeniørstillinger	535 700	537 200	536 900	100
Renhold/drift	380 200	414 300	390 700	92

Tabellen ovenfor viser at menn i stillingsgruppen undervisnings- og forskerstillinger sett under ett har en høyere gjennomsnittslønn enn kvinner. Det er likevel små lønnsforskjeller innad i hver enkelt stillingskode. Bakgrunnen for dette er at det er flere menn enn kvinner i de høyere stillingskodene (eks. professor), og flest kvinner i stilling som høgskolelektor.

Det samme er tilfelle innenfor saksbehandlerstillinger og renhold/drift, der det er langt flere kvinner ansatt de lavere lønnede stillingskodene.

I lederstillingene sett under ett har kvinner en lavere gjennomsnittslønn enn menn (93 prosent). Dette skyldes i stor grad at det er forholdsvis flere menn i de høyere stillingskodene. Vi finner det derfor formålstjenlig å sammenligne gjennomsnittslønnen innenfor et par utvalgte grupper av ledere. Tabellen ovenfor viser gjennomsnittslønn for ledere i høyskolens ledergruppe. Denne viser at kvinner har en gjennomsnittslønn på 97 prosent av gjennomsnittslønnen for menn. Blant instituttledere er forskjellene enda mindre da kvinner har en gjennomsnittslønn som utgjør 99 prosent av gjennomsnittet for menn.

Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid, heiltid og deltid (DBH 01.10.17)

	Kvinner	Menn	Totalt
	2017	2017	2017
Heltidstilsatte	743	656	1399
Deltidstilsatte	264	161	425

Det er 23,3 prosent ansatte som jobber deltid. Det er noe høyere andel kvinnelige deltidsansatte enn menn.

HSN har hatt en marginal økning i andel ansatte i midlertidige tilsetninger fra 13,1 prosent i 2016 til 14,6 prosent i 2017. Dette er blant annet en følge av tilsetning i midlertidig stilling i påvente av tilsetning i en rekke utlyste stillinger da det har tatt noe tid å få oversikt over behovet i de nye enhetene, samt at selve rekrutteringsprosessen tar tid.

Statistikk over sykefraværet fordelt på kjønn

	2016	2017
Menn	1,9 %	1,9 %
Kvinner	4,9 %	4,9 %
Totalt	3,6 %	3,6 %

HSN har det siste året opprettet et eget likestillings- og inkluderingsutvalg. #Metoo-tematikken har blant annet vært drøftet særskilt i dette utvalget. Høsten 2017 arrangerte høyskolen et internt seminar om kjønn og mangfold, og HSN vedtok også en egen handlingsplan for likestilling og inkludering.

Det er videre fastsatt egne retningslinjer ved seksuell trakassering ved HSN, og disse er tilgjengelig på min.usn.no. Retningslinjen er utarbeidet for å forebygge seksuell trakassering ved HSN og for å fastsette prosedyrer for oppfølging og iverksetting av tiltak ved varsel om seksuell trakassering.

Det er ikke rapportert flere varslingsaker i løpet av 2017 i forlengelsen av #Metoo-kampanjen. HSN har likevel satt seksuell trakassering på dagsorden, og Beredskap- og sikkerhetsutvalget prioriterte i møte 20.09.17 gjennomføring av en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) knyttet til dette temaet. ROS-analysen er berammet til 8. februar 2018. Læringsmiljøutvalget rapporterer at #Metooakademia vil være fokusområde i LMU i 2018.

Fra og med 2018 vil seksuell trakassering tematiseres på flere arenaer, blant annet på introduksjonsprogram for nyansatte og i høyskolens lederopplæringsprogram.

4.6 Organisasjon og flercampusmodell

I Etatsstyring 2017 Tilbakemeldingen til Høgskolen i Sørøst-Norge ber departementet om en nærmere redegjørelse av HSNs flercampuskonsept og hvilke resultater det gir.

Flercampuskonseptet er en sentral del av HSNs profil. I høyskolens strategiske ambisjoner om utdanningsprogrammer og forskning med regional forankring, er derfor flercampusorganiseringen og utviklingen av det enkelte campus viet spesiell oppmerksomhet som konkurransefortrinn. I den strategiske utviklingen av høyskolen som helhet og av fagområdene som fakultetene forvalter, er med andre ord høyskolen som flercampusorganisasjon et iboende premiss. Strategien er fulgt opp gjennom handlingsplaner og tiltak.

HSN har 8 likeverdige, integrerte campus som drar veksler på høyskolens samlede faglige og administrative kompetanse og kapasitet, som er organisert i henholdsvis fire fakulteter og fem administrative fellestjenester på tvers av det enkelte studiested. Det er disse enhetene som operasjonaliserer høyskolens strategi. Over tid vil de overordnede strategiske føringene bety ytterligere arbeidsdeling mellom studiestedene, og dermed en tydeligere profilering av og større faglig konsentrasjon ved det enkelte studiested enn det som er status i dag. Også innenfor områder der høyskolen av strategiske grunner har og vil ha parallelle studieprogram på flere campus i framtiden, tilsier faglig konsentrasjon og regional forankring en viss profilering av fagmiljøene og studietilbudene.

Når HSN anvender betegnelsen likeverdig for å beskrive de 8 studiestedene, viser det til at HSN ikke har ett hovedcampus, slik som ved de fleste andre flercampusinstitusjoner. Ved HSN har studiestedene en likeverdig posisjon innenfor det strategiske arbeidet. Likeverdige studiesteder tilsier imidlertid ikke en ambisjon om at alle studiestedene vil være like når det gjelder kapasitet og kompetanse.

HSNs organisering innebærer at kvalitet i hvert enkelt studieprogram ikke bare kan forstås i lys av ressurser i form av kompetanse og infrastruktur tilknyttet det enkelte studiested. Det er imidlertid noen forutsetninger som er lagt til grunn for å sikre kvalitet i studietilbudene for den enkelte student:

- Førstelinjetjenester rettet mot studenter er fysisk distribuert til de ulike campusene.
- HSNs kvalitetssystem er felles og ligger til grunn for kvalitetsarbeidet ved alle studiesteder.
- De samme kvalitetsdimensjonene er gjennomgående for alle studier ved HSN, og følges opp på samme måte ved alle studieprogram og studiesteder (jf. kvalitetssystem).
- Det er en forutsetning for alle studier ved alle campus at kravene til kvalitet fastsatt i Studietilsynsforskriften ivaretas.
- Det skal være et godt læringsmiljø for den enkelte student. Dette innebærer at det skal være en kritisk masse studenter som følger de ulike programmene ved hver campus. Rektor utarbeidet våren 2016 et policy-dokument med føringer og prinsipper for arbeidet

med studieporteføljen. I dette er det lagt til grunn at studietilbudene som hovedregel bør ha studentgrupper på minimum 20 studenter.

Både i linjeorganisasjonen og innenfor målområdet HSN-digital arbeides det med IKT-systemer som skal sikre faglig integrasjon mellom campusene og effektiv faglig og økonomisk ressursforvaltning.

Da HSN ble etablert, tok den faglige organiseringen utgangspunkt i de nasjonale begrunnelsene for strukturreformen:

- Mange små fagmiljøer tilbyr de samme utdanningene
- Mange små og sårbare forskningsmiljøer
- Svak internasjonal deltakelse
- Utfordringer for profesjonsfagene

Styret ved HSN vedtok følgende føringer for faglig organisering for å svare opp disse utfordringene:

- Faglige synergier på tvers av tidligere institusjons- og fakultetsgrenser
- Mer robuste fagmiljøer knyttet til utdanningene
- Økt forskningsaktivitet og faglig samarbeid på tvers av studiesteder
- Imøtekomme nye krav til profesjonsutdanningene, bl.a. femårig lærerutdanning
- Mindre konkurranse om ressurser (fagpersoner, studenter) på tvers av studiesteder
- Reflektere institusjonens fagområder og bidra til robusthet i virksomheten
- Fremme god intern og ekstern strategisk samhandling og legge til rette for faglig samarbeid mellom fag- og profesjonsområder
- Som bærende prinsipp for nivå 2 skal parallelle fagmiljøer organiseres i campusovergripende enheter.

Det siste punktet gjelder organisering av fagmiljøene i fakulteter. For å sikre mer solide fagmiljøer og synergier på tvers av tidligere institusjonsgrenser, er tidligere parallelle fagmiljøer samorganisert innenfor de nye fakultetene.

HSNs organisasjonsmodell, strategier og kvalitetsarbeid sikrer kvalitet i studieprogrammene i samsvar med studiekvalitets- og studietilsynsforordningen. Modellen sikrer også kapasitet og kompetanse på studiestedsnivå i samsvar med studieporteføljen som blir tilbudt på det enkelte campus, og dermed den nærhet til stedlige fagmiljøer som komiteen stiller spørsmålsteget ved. Som følge av fusjonen drar i tillegg de enkelte fagmiljøer som har ansvar for studieprogrammene på studiestedsnivå, veksler på den samlede kompetansen ved et større fakultet (og i noen tilfeller ved andre fakulteter).

Profesjonsutdanningene, de arbeidslivsrettede utdanningene og profesjonsorientert og praksisnær forskning ved HSN som innenfor høyere utdanning og forskning generelt, drar veksler på ulike fagområder/vitenskapelige disipliner. Ikke bare ved HSN, men generelt innenfor høyere utdanning, kan det da være en fare for fragmentering. Ved HSN er utfordringen møtt med at alle studieprogram og forskergrupper har sin hovedforankring ved ett fakultet. Der studieprogram og forskergrupper går på tvers av fakultetsstrukturen er aktivitetene knyttet til et ansvarlig vertsfakultet. Til dette kommer at alle gradsstudiene er programorganisert og ledet av en programkoordinator for å imøtekomme krav om helhet og faglig progresjon i utdanningsløpene. Tverrfaglig/flerfaglig forskning er organisert i forskergrupper ledet av en forskningsleder.

Hele poenget med etableringen av den valgte organisasjonsmodellen for flercampusinstitusjonen HSN, er å legge til rette for faglige synergier på tvers av studiestedene både gjennom koordinering av

studieprogram, fysisk mobilitet av faglærere og digitalisering. Slik blir fagmiljøene bak akkrediterte studieprogram ytterligere styrket. Gjennom å samorganisere tilgrensende og parallelle studieprogram under én organisatorisk enhet (fakultet) og under én ledelse (dekan) sikrer HSNs organisasjonsmodell og kvalitetsarbeid kvalitet i studieprogrammene i samsvar med studiekvalitetsforskriftens skjerpede krav. Fagmiljøene som er tilknyttet hvert studiested, har en kompetanseprofil og særlig forskningstygdepunkt i samsvar med studietilbudet som tilbys ved hvert enkelt studiested.

HSNs strategier og organisasjonsmodell skal sikre at det er kapasitet og kompetanse på studiestedsnivå i samsvar med studieporteføljen som blir tilbudt på det enkelte campus. Organisasjonsmodellen og ledelsesstrukturen legger i tillegg til rette for at det enkelte fagmiljø, som har ansvar for studieprogrammene på studiestedsnivå, kan dra veksler på den samlede kompetansen ved et større fakultet (og i noen tilfeller ved andre fakulteter). Denne gevinsten høstes blant annet gjennom digitale løsninger og mobilitet i fagmiljøene og forskergrupper på tvers av campus. Det gjør fagmiljøene bak studieprogrammene enda mer solide og bidrar til å sikre høy internasjonal kvalitet.

HSN har med andre ord valgt en faglig organisering av flercampusinstitusjonen som ivaretar Stortingets intensjoner om å opprettholde et desentralisert studietilbud. Samtidig styrker den valgte organisasjonsmodellen kvaliteten i tilbudene ved at parallelle fagmiljøer ved de tidligere høyskolene er samorganisert innenfor tverrfaglig fakulteter tilpasset HSNs utdannings- og forskningsportefølje. Slik skal HSNs organisering ivareta studietilsynsforskriftens krav til kvalitet i alle studieprogram på alle studiesteder. Slik sikrer modellen at det i tilknytning til campusen finnes et fagmiljø som bidrar til å skape et studiemiljø som legger til rette for faglig samhandling mellom studentene og/eller mellom studentene og fagmiljøet.

Det har gått relativt kort tid siden HSN ble etablert. Likevel erfarer vi at organisasjonsmodellen med enhetlig ledelse på institusjons- og fakultetsnivå, campusovergripende fagstrategisk organisering (fakulteter) og gjennomgående administrative løsninger forvaltet av institusjonelle fellestjenester gir meget gode forutsetninger for fagutvikling og slank og effektiv administrasjon. Det ble i 2017 etablert et administrativt effektiviseringsprosjekt. I 2018 vil prosjektets mandat inngå som del av HSNs digitaliseringssatsing. Utdanningsområdet er stort og særlig krevende bla. fordi grenseflaten mot fakultetenes ansvar er krevende å praktisere. Med unntak av dette området har utviklingen av administrative årsverk i øvrige administrative avdelinger vært svært nøktern eller nedadgående. Virksomhetens arbeid med oppfølging av intensjonene i ABE-reformen videreføres i 2018.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Innledning

Hovedutfordringer

I 2017 har HSN prioritert strategiske hovedområder innenfor porteføljeutvikling, utdanningskvalitet og forskning og faglig utviklingsarbeid. Det er utviklet handlingsplaner på institusjonsnivå og fakultetsnivå som fastsetter resultatmål og konkretiserer tiltak for å nå målene. Disse skal følges opp i 2018. Det er avgjørende at HSN profilerer studieporteføljen gjennom faglig konsentrasjon, som sikrer faglig bærekraft, og dimensjonerer tilbudene i tråd med samfunnsmessige behov/etterspørsel som sikrer økonomisk bærekraft. HSN må videreføre arbeidet med å styrke programkvalitet og undervisningskvalitet for å øke studietilbudenes attraksjon og studentenes trivsel, progresjon/gjennomføring og faglige læringsutbytte. Utnyttelse av digital teknologi i utdanningene og videre utvikling av fleksible utdanningstilbud og studentaktive læringsformer er blant annet avgjørende i denne sammenheng.

Ytterligere styrking av kunnskapsutvikling og forskningsforankringen av våre studieprogram gjennom økt forskning og faglig utviklingsarbeid, forutsetter både interne prioriteringer og styrking av ekstern finansiering. Det vil være avgjørende at arbeidet som er iverksatt på institusjons- og fakultetsnivå for å styrke eksternfinansiert virksomhet, følges opp i 2018 slik at HSNs styrker sin posisjon både på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer for finansiering av FoU og i oppdragsmarkedet.

HSN har iverksatt rekrutteringsstrategier og interne programmer for å styrke medarbeidernes faglige (toppstillingskompetanse, førstestillingskompetanse) og utdanningsfaglige kompetanse. Det forventes at dette arbeidet gir resultater i 2018 og 2019. Det er avgjørende for å øke forskningsaktiviteten og for å styrke utdanningskvaliteten.

For å styrke den helhetlige virksomhetsstyringen er det behov for bedre og lettere tilgjengelig informasjon/data om virksomheten på institusjonsnivå, fakultetsnivå og studieprogramnivå. I denne sammenheng er det avgjørende at HSN i 2018 gjennomfører det planlagte styringsdataprojektet.

Videre utvikling av HSN som en integrert flercampusinstitusjon med høy internasjonal kvalitet, vil i 2018 kreve strategiske og faglige prioriteringer gjennom styring og ledelse på institusjons- og fakultetsnivå, oppfølging av kvalitetsdimensjonene gjennom utdanningsledelse og konsentrasjon av FoU-arbeidet gjennom solide forskergrupper. Samtidig er det avgjørende at styring og ledelse bygger på involvering av medarbeidere/arbeidstakerorganisasjonene og studenter/studentdemokratiet gjennom medvirkning, medbestemmelse og kollegialt samarbeid og ansvar. Arbeidsfelleskapene er bærende konstruksjon i høyere utdanning og forskning.

HSN har ambisjon om å være i fremste rekke når det gjelder nærhet til arbeidslivet. Tett samspill med omgivelsene er avgjørende for videre utvikling av virksomheten. Gjennom initiativ som er tatt og som videreføres i 2018 gjennom HSN Partnerskap og HSN Profesjon, skal HSN befeste sin posisjon som arbeidslivsnær høyere utdanningsinstitusjon. Det forutsetter at HSNs ambisjoner, strategier og tiltak møter resonans i regionen. I 2018 må HSN derfor videreføre arbeidet med å styrke regional forankring gjennom dialog, brede partnerskap og samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor. I 2018 vil også HSN forsterke det institusjonelle samarbeidet med ledende entreprenørielle universiteter/akademiske organisasjoner internasjonalt for å konkretisere og styrke hovedprofilen.

HSNs visjon er å være regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig. HSN skal være regionalt forankret, men ikke en regional høyere utdanningsinstitusjon. Et bærende premiss og et hovedmål bak

etableringen av HSN er derfor å utvikle høyskolen til et internasjonalt orientert, regionalt forankret og entreprenørielt universitet. Høyskolens søknad om universitetsakkreditering ferdigbehandles våren 2018. Høyskolens fundament og ambisjoner, den nye nasjonale konkurransesituasjonen som følge av blant annet virksomhetsoverdragelsene i kjølvannet av strukturreformen, internasjonal annerkjennelse, regionens forventninger, samt institusjonens behov for å forvalte alle fullmakter som forutsetning for større fleksibilitet i å kunne møte stadig nye krav og forventninger i et samfunnsliv og arbeidsliv under hurtig endring og omstilling, tilsier at resultatet vil være helt avgjørende for høyskolens videre utvikling. Et negativt resultat tilsier at styret i 2018 må revurdere høgskolens ambisjoner, strategi og organisasjonsmodell.

Overordnet risikovurdering

Risikoen for svikt i gjennomføring av handlingsplanene og budsjett for 2018 vurderes som lav. HSN har en helhetlig virksomhetsstyring, hvor prioriteringer av tiltak, gjennomføring og oppfølging er tydelig tilstede i årshjulet. Planene for 2018 er bedre kvalitetssikret enn tidligere år. Flere av målene inngår i utviklingsavtalen med KD, der det er bred involvering av organisasjonen. Se vedlegg 1 for en skjematisk risikoanalyse.

5.1.1 Planer:

Under følger en samlet oversikt over de nasjonale styringsparametere med HSNs resultater i 2016 og 2017, samt ambisjoner for 2018. Resultater på de nasjonale styringsparameterne er omtalt i kapittel 3, og sidehenvisningen bak tallet i skjemaet under viser til hvor omtalen er.

Nasjonale styringsparametere

Nasjonale styringsparametere	Resultater 2016	Resultater 2017	Mål 2018	Merknad
Andel studenter på bachelorutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	47,6%	46,1%	48%	s. 21
Andel studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	43%	38,3%	48%	s. 21
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (%)	42,9%	71,4%	73%	s. 27
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	34,3	33,6	35	s. 21
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	3,96	3,99	4,1	s. 25
Antall publiseringspoeng per faglig årsverk	0,62	- *	0,8	s. 31
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i tusen Euro)	1,35	- *	2,0	s. 28
Andel utreisende utvekslingsstudenter Erasmus av totalt antall studenter	0,54%	0,62%	0,8%	s. 24
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	- *	- *	- *	-
Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk (1000 kr)	51,1	41,3	60	s. 30
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk (1000 kr)	105,1	86	120	s. 30
Kandidattall på helse- og lærerutdanningene	1258	1387	1300	s. 24

Antall studiepoeng per faglige årsverk	677,8	634,3	650	s. 26
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	28,2%	29,4%	30%	s. 44
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)	13,1%	14,6%	14%	s. 46

* Dette er nasjonale styringsparametere, men tallene er ikke fremstilt i DBH per 15. mars 2018

HSN har hatt et intensivt år med fusjonsarbeid. Det har vært krevende arbeid som har involvert store deler av organisasjonen. Dette er synlig på høyskolens måloppnåelse, og det er ikke den utviklingen på KDs styringsparametere i 2017 som HSN ønsker.

Gjennom fusjonsarbeid og søknadsprosess for akkreditering som universitet, har HSN avdekket behov for enklere tilgang til styringsdata, dette settes det fullt fokus på i 2018, og det er grunn til å forvente bedre resultater på sikt. Om fusjonen allikevel kan ha medført et etterslep på ordinære oppgaver og i hvilken grad dette kan få konsekvenser på resultatsiden, vil også bli tydeligere i løpet av 2018.

HSN har i årsrapporten valgt å fremstille resultater og parameter innenfor HSNs delstrategier for hhv. Samfunnsforankring, Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet, og Forskning og faglig utvikling. Institusjonens prioriterte tiltak er underoverskrifter i hhv kapittel 3 og i kapittel 5.

5.2 Planer for Samfunnsforankring

HSN har en uttalt ambisjon om å øke eksterntfinansiert virksomhet betydelig i strategiperioden 2017-2020. En slik ambisjon er avhengig av at høyskolen i enda sterkere grad styrker strategisk og operativt samarbeid med enkeltbedrifter, klynger og offentlig sektor på alle nivåer. Gjennom etablering av trippel helix-samarbeid styrkes også mulighetene for å nå opp i konkurransen om forskningsmidler regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Innenfor forskning og faglig utvikling har HSN utviklet gode strategier for å imøtekomme en skiftende, og krevende etterspørsel etter ny kunnskap i arbeidslivet. Når det gjelder etter- og videreutdanning, har HSN som mål å utvikle en helhetlig strategi for dette i 2018, en strategi som setter HSN i stand til å møte fremtidens store behov for påfyll av ny og oppdatert kompetanse i privat næringsliv så vel som offentlig sektor. Ett element i dette vil være å etablere og få i gang HSN sitt Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) som vil få en viktig rådgivende funksjon inn mot rektor. HSN sitt styre har vedtatt å etablere to RSA – ett for offentlig sektor og ett for privat sektor. RSA vil også være viktig premissleverandør for det fremtidige arbeidet som skal skje i HSN sine strategiske utviklingsprosjekter i Utviklingsavtalen med KD. HSN Partnerskap og Profesjon er HSN sine viktigste verktøy for å operasjonalisere egen strategi.

Utviklingsprosjektet *HSN Partnerskap* vil, ut fra det arbeidet som er gjennomført i 2017, ha et svært godt utgangspunkt for å etablere mer forpliktende samarbeid mellom HSN sine fagmiljøer og privat næringsliv, særlig gjennom de etablerte virkemidlene: *HSN Industriakademi*, *FoUI-eksperter*, *Gaveprofessorater* og *Demola*. HSN Partnerskap har også prosjektledelse på de tre viktige nasjonale kompetanseprosjektene MARKOM 2020, Overgang teknisk fagskole til høyere utdanning og Overgang maritim fagskole til høyere utdanning. Dette vil være viktige samfunnsprosjekter og fokusområder i 2018.

HSN Profesjon viderefører også sitt utviklingsarbeid i 2018 og har bl. a. utformet utkast til beskrivelse og kriterier for etablering av *Universitetsvirksomhet*, *Kombinasjonsstillinger* og *Hospiteringsordning*. Etter en høring i aktuelle virksomheter på beskrivelsene og kriteriene skal ordningene etableres i fakultetene og rulles ut i samarbeid med lokale og regionale virksomheter innenfor offentlig sektor.

HSN har startet prosjektet *Profesjonskunnskap om Vold og Overgrep* for å imøtekomme rammeplanenes krav om dette temaet i lærerutdanningene. I arbeid med temaet skal studentene tilegne seg nødvendig kunnskap for å avdekke vold og overgrep mot barn og unge og kunne iverksette nødvendig tiltak. Prosjektets mål er å utvikle pedagogiske ressurser og nettstøttet undervisningsopplegg for lærerutdanningene med oppstart høsten 2018. Prosjektet inngår som et delprosjekt under HSN Profesjon. Undervisningsopplegget skal etter utvikling og utprøving gjøres tilgjengelig for de andre profesjonsutdanningene ved HSN og inngå i eksempelsamlingen som skal fungere som en ressursbank for andre utdanningsinstitusjoner nasjonalt. Det er etablert samarbeid på tvers av profesjonsutdanningene ved HSN og med Politihøgskolens fagmiljø i Stavern. Prosjektet er en del av UH-sektorens oppfølging av Stortingets pålegg om samarbeid mellom studieprogram om *Samvirke mot vold og overgrep* slik KD tok initiativ til i november 2017, der HSN fikk i oppdrag å bidra til nasjonal koordinering.

5.3 Planer for Porteføljeutvikling og utdanningskvalitet

5.3.1 Porteføljeutvikling (SEFØ)

Høgskolens ambisjoner om å være en arbeidslivsrettet høyere utdanningsinstitusjon i fremste rekke, vil kreve stor oppmerksomhet på videreutvikling av HSNs studieportefølje på alle nivå. Studieporteføljen for den nye institusjonen må konsolideres, og tilpasses samfunnet og arbeidslivet i vårt nedslagsfelt. Et kontinuerlig arbeid med kvalitetsheving og kompetansebygging, samt utvikling av en langtidsplan for studieporteføljeutvikling som inkluderer et tilpasset etter- og videreutdanningstilbud, blir sentrale områder i 2018.

HSN har en relevant kompetanseprofil, samtidig tilsier skjerpede krav i forskrift og høgskolens egne strategiske ambisjoner, at andelen medarbeidere med førstestillings- og toppstillingskompetanse må økes fra 56 prosent med minimum førstekompetanse i 2017. Ambisjonene i strategiperioden 2017-2020 er en økning til 65 prosent førstekompetanse og 25 prosent toppkompetanse. I tillegg planlegges det for at en større andel av de ansatte skal publisere sine forsknings- og faglige utviklingsarbeider. Tiltakene omtales ytterligere under *Planer for forskning og faglig utvikling*. Alle fakultetene har gjennomgang av studieporteføljen som tiltak i sine handlingsplaner for perioden 2017-2021

5.3.2 Utdanningskvalitet

På enkelte studieprogram opplever HSN sviktende rekruttering, frafall og lav kandidatproduksjon. Gjennom effektive tiltak knyttet til økt utdanningskvalitet vil høgskolen ha fokus på gjennomstrømming, relevans og forskningsnærhet i 2018.

Videreutvikling av Teaching and Learning Center

TLC er et sentralt verktøy for videre arbeid med å heve utdanningskvaliteten. For 2018 er det planlagt ulike opplæringsressurser både for nytilsatte og til interesserte fagmiljø. Et særlig fokus er satt på videreutvikling av metoder for veiledning- og tilbakemeldingskultur.

Fokus på pedagogisk kompetanse

I tråd med signalene i stortingsmelding *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* og nylig utsendt forslag til endringer i krav til pedagogisk kompetanse, vil utarbeidelsen av veiledende retningslinjer for krav om pedagogisk kompetanse ved HSN ferdigstilles. Etter en kartlegging av pedagogisk kompetanse blant ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, er det satt i gang et revidert og videreutviklet program for å gi ansatte anledning til kompetanseheving innen UH-pedagogisk kompetanse.

Økt utdanningskvalitet i studieprogram på alle nivå

Høyskolen vil gjennom 2018 utvikle og implementere ulike verktøy for utdanningsledelse for alle programkoordinatorer, samt arbeide videre med planleggings- og analysearbeid for økt kvalitet. I dette ligger en stadig utvikling av de administrative tjenestene som skal støtte opp om dette arbeidet.

HSNs kvalitetssystem er nytt, og det gjenstår noe implementeringsarbeid i organisasjonen, herunder standardisering av program- og emneplaner, studentevalueringer og emne- og programrapporter, som er områder som har vært løst ulike ved tidligere HiT og HBV.

Tiltak for å heve gjennomstrømningsprosenten i både bachelor-, masterprogram vil få stor oppmerksomhet i 2018. Kartlegging av frafall i søknads- og møttperioden, samt oppfølging av førsteårsstudenten er blant de institusjonelle grepene som gjøres. SHoT-evalueringen vil bidra til å kartlegge studentenes fysiske og psykiske helse, studiemestring, økonomi, rusmidler, søvn og mobbing, og gi et grunnlag for målrettede tiltak for å bedre studiesituasjonen på alle campus.

Meritteringsordningen rulles ut i 2018

Ledelsen ved HSN har i forbindelse med arbeidet med intern kompetanseutvikling for faglig ansatte og stortingsmelding *Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Meld. St. 16 [2016–2017])* aktualisert et system for merittering av utdanningsfaglig kompetanse ved HSN. I forbindelse med saksforberedelser til en styresak i 2018 ble det oppnevnt en faglig arbeidsgruppe. Gruppen er sammensatt på tvers av fakultetene og har vært ledet av viserektor for utdanning og studiekvalitet og personal- og organisasjonsdirektør. Arbeidsgruppen har ferdigstilt sin rapport oversendt den til høyskolens ledelse for videre behandling. Arbeidsgruppen anbefaler at det etableres en 5-årig prosjektperiode for merittering av utdanningsfaglig kompetanse ved HSN i perioden 2019-2023, basert på rammebetingelser og arbeidsgruppas anbefalinger i rapporten. Deretter en grundig evaluering for å utvikle et permanent meritteringssystem.

5.3.3 Satsing på arbeidslivet som integrert læringsarena i studieprogrammene

HSN har en stor andel praksisstudier, og det er spesielt viktig å kvalitetssikre og -utvikle praksisopplæringen. To av HSN Profesjons målområder er å *styrke praksis som læringsarena i studentenes utdanningsløp* og *styrke profesjensorientert og praksisrettet FoU i samarbeid med arbeidslivet*. Arbeidet blir planlagt og utført i samarbeid med fakultetene.

Satsingen på HSN Industriakademi gir høyskolen et fortrinn i å få til tett og integrert samarbeid mellom utdanning og industri. Studentene skårer meget høyt på arbeidslivsrelevant i studiet, men det er et krevende prosjekt som forventer stor innsats og endringskompetanse i fagmiljøene på høyskolen. Sammen med utviklingen av konseptet til flere studieprogram, vil høyskolen følge opp studiekvalitetsarbeidet i programmene parallelt.

5.3.4 Vektlegging av internasjonal mobilitet og internasjonale perspektiver (de store utfordringene) på studieprogramnivå

Det har vært utfordrende å få til gode utvekslingsmuligheter på alle studieprogram, selv om det arbeides godt i alle fakultetene. Internasjonalisering i utdanning må kobles enda tettere til læringsutbytte og arbeidslivsrelevans i studieprogrammene. HSNs studenter gir i Studiebarometeret 2017 tilbakemelding på at de opplever at det åpnes opp for mobilitet i studieprogrammene, men få studenter er motivert til å reise ut. De gir høyskolen lav skår på å promotere utveksling for studentene, så dette er et arbeid som kan intensiveres i 2018.

5.4 Planer for Forskning og faglig utvikling

5.4.1 Kompetanseheving – rekruttering av førstestillingskompetanse (toppstillinger og forskeropplæring)

HSN har iverksatt flere tiltak internt for å heve andel ansatte med første- og toppkompetanse blant de ansatte i tillegg til ekstern rekruttering. Ved utlysning og tilsetning i undervisning- og forskerstillinger settes det krav om førstekompetanse. Det gis i enkelte tilfeller åpning for midlertidig tilsetning på kvalifiseringsvilkår dersom det ikke melder seg kvalifiserte søkere. HSN vil opprettholde trykket på igangsatt førstelektor- og toppstillingsprogrammene som ble utviklet høsten 2017.

Kvalifiseringsprogram for midlertidige tilsatte vil også fortsette gjennom 2018. Når det gjelder å øke andelen kvinner med topplederambisjoner, og som i dag sitter mellomlederstillinger motiveres til å søke ledige lederstillinger.

Ved å ha en god bemanningsplan som blant annet beskriver ansattes kompetanse- og karriereplan, i tillegg til å vise en alderssammensetning innen de ulike enhetene og fagområdene, utarbeides det årlig en statusrapport som viser utviklingen av andel ansatte med førstekompetanse. Dette gir ledere nyttig styringsinformasjon i arbeidet. Andre tiltak som benyttes for å heve kompetansen er;

- Egne ansatte er inkludert i kompetansehevingsløp i eksterne og interne ph.d.-programmer.
- Øke omfanget av internasjonal rekruttering.
- Styrke ph.d.-programmene ved å rekruttere de beste kandidatene.

Ved HSN gjennomføres det også kontinuerlig ph.d.-veiledningskurs for veiledere på doktorgradsnivå. Kurstilbudet omfatter 30 veiledere årlig og er planlagt både i 2018 og 2019.

5.4.2 Etablering av solide forskergrupper som posisjonerer HSN i forhold til regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprioriteringer (BOA-finansiert virksomhet)

Etableringen av forskergruppene gir forskerne og stipendiater ved HSN et faglig tilholdssted og en utviklingsarena. Forskergruppene skal være et sted for drøfting og testing av ideer og faglige utfordringer og er også tiltenkt en rolle når det gjelder kvalitetssikring av søknader om eksterne midler. Forskergruppen er også et nyttig kontaktpunkt mellom forskere og ledelsen og administrasjonen i en stor organisasjon. Forskergruppene vil bli utfordret på å finne relevante kanaler for forskningsfinansiering for sitt fagområde. FoUI-seksjonen skal blant annet styrke utviklingen av solide forskergrupper gjennom å identifisere regionale, nasjonale og internasjonale finansieringsmuligheter og samarbeide med dem for å få større gjennomslag i søknader om ekstern finansiering.

Ved å bruke forskergruppene som et hjemsted for stipendiatstillingene vil gruppene også måtte se hen til strategiske satsingsområder ved HSN når de ønsker å styrke sin kompetanse ved å søke om å få tilført en rekrutteringsstilling. Tildeling av rekrutteringsstillinger ved HSN skjer etter søknad der søkerne (forskergruppene eller instituttene) må oppfylle minst fem av følgende sju krav:

Stipendiatstillingene skal bidra til å:

- 1) Styrke og sikre kompetansenivået innenfor de prioriterte utdanningsområdene ved HSN.
- 2) Styrke prioriterte forskningsområder/forskningsgrupper som kan dokumentere koplinger til nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.
- 3) Styrke HSNs koplinger til sentrale regionale aktører.
- 4) Styrke forskningsområder der HSN kan dokumentere faglig spisskompetansen.

- 5) Styrke forskningsområder som er satt på dagsordenen gjennom norske og internasjonale forskningsprogrammer
- 6) Styrke forskningsområder der HSNs har muligheten for å innta en ledende nasjonal posisjon.
- 7) Styrke eksternfinansierte prosjekter som HSNs egenandel.

Fakultetene skal videreutvikle og kvalitetssikre forskergruppene og skal sikre ytterligere kobling mot HSNs satsingsområder, forskningsmidler og utdanningsområdene.

Kompetansemeglerne i de tre fylkene kobler sine forskningsoppdrag til relevante forskningsgrupper. På denne måten kommer gruppene i nærkontakt med regionale små og mellomstore bedrifter. Forskningsseksjonen skal være brobygger for denne kontakten.

Midler fra institusjonsnivået skal allokere til fakultetene og videre til forskergrupper. For 2018 er det satt av 16 millioner til fire ulike satsingsområder, ett til hvert fakultet. De fire områdene er:

- 1) Bioelektrokjemi – som energi- og miljøtiltak
- 2) Utvikling av lærerprofesjonalitet og lærerens pedagogiske utøvelse i praksis
- 3) Koplingen mellom pedagogiske strategier og læreprosesser og klinisk kompetanse
- 4) Management/ledelse

5.4.3 Styrke internasjonalt forskningssamarbeid – prosjekter, publisering og mobilitet.

Den målrettede mobiliseringen knyttet til EU-satsingen ved HSN har også en side mot internasjonalt forskningssamarbeid, og da særlig med tanke på strategiske forskningssamarbeid og bygging av konsortier. En langsiktig tanke om større grad av internasjonalt samarbeid følger av målsettingen om at alle ph.d.-kandidater skal ha planer for utenlandsopphold og internasjonalt prosjektsamarbeid i sin individuelle studieplan. Ved å ha deler av ph.d.-perioden ute ved en annen institusjon vil man få både nyttige faglige perspektiver, men også skape seg et internasjonalt nettverk å spille vider på både personlig og ved institusjonen man reiser tilbake til.

Fakultetene har satt seg konkrete mål om å øke antallet internasjonale gjesteforskere og å engasjere flere i professor II-stillinger med internasjonal bakgrunn.

HSN har i dag en rekke partnerskapsavtaler med andre institusjoner, men de fleste omfatter i hovedsak utdanningssamarbeid. I den nye retningslinjen for samarbeid med internasjonale institusjoner er det nedfelt at samarbeidet skal omfatte *både* utdanning og forskning. I tillegg skal samarbeidet være faglig forankret ved HSN.

HSN planlegger også å videreutvikle samarbeidet med for eksempel India og Kina, der vi allerede har et samarbeid. Se nærmere omtale av Panorama-satsingen under punkt 3.4.4

5.4.4 Profesjonalisere støtteapparatet og prosesser for forskningsstøtte internt ved HSN ytterligere

For å profesjonalisere støtteapparatet og prosesser for forskningsstøtte er det utarbeidet en egen handlingsplan for FoUI-seksjonen. Handlingsplanen består i flere konkrete tiltak.

Et konkret tiltak er å utvikle nettbaserte kurs i forskningsetikk for alle ansatte og studenter. Tiltaket er et svar på kravet om opplæring i og bevisstgjøring rundt forskningsetikk som følger av forskningsetikkloven. Behandling av personopplysninger i forskning og lagring og behandling av forskningsdata er områder der forskningsstøtten også må profesjonaliseres i et samarbeid mellom FoUI-seksjonen, biblioteket og IT-avdelingen.

Mobilisering av søkere til eksterne finansieringskilder er også et prioritert tiltak. Profesjonalisering av administrative tjenester innebærer blant annet å tilby en mer omfattende intranett-tjeneste og oppbygging av nødvendige kompetanseområder for å bistå forskerne med søknadsprosessen. Profesjonaliseringen av støttefunksjoner vil skje i tett samarbeid med økonomi og internasjonal seksjon.

Et annet konkret tiltak er å styrke porteføljeoversikten og kunnskapsgrunnlag over FoUI-aktivitet ved HSN ved å innhente og analysere data over sendte og godkjente forsknings- og innovasjonsprosjekter slik at fakultetene får målrettet informasjon om deres suksesser, sendte søknader, godkjente prosjekter og samarbeidspartnere fordelt på finansieringsprogrammer og institutter.

Antallet søknader sendt til så vel nasjonale som internasjonale aktører har økt betydelig de siste årene, mens tilslagsprosenten har vært relativt lav. Forskerstøtte fra FoUI-seksjonen skal derfor i større grad målrettes mot de mest lovende forskerne og prosjektene våre. Det er også inngått avtale med et eksternt konsulentfirma for å sikre bedre kvalitet på søknader som sendes til EU.

5.4.5 Styrke publisering - med vekt på open access

HSN har vedtatt en offensiv Open Access-politikk og nå er det på tide å implementere denne politikken i hele organisasjonen. Det innebærer både å informere organisasjonen, men også å aktivisere forskerne til å i større grad publisere og/eller lagre artikler og andre forskningsresultater Open Access.

Alle ansatte ved HSN skal egenarkivere sine forskningsresultater i HSNs vitenarkiv, og for å nå denne målsettingen må det en mobilisering og bevissthetsøkning til.

HSN dekker utgifter til OA-publiseringer og bidrar med midler til etablering og drift av OA-tidsskrifter.

Standarden i HSN er at forskningsdata skal være tilgjengelige og åpne for videre bruk, det må det også jobbes aktivt med for å nå målsettingen.

Styrkingen av både Open Access-publiseringer og lagring av forskningsdata må tilrettelegges av biblioteket, IT-avdelingen og FoUI-seksjonen.

5.4.6 Styrke forskningsformidlingen

HSN fortsetter satsingen med å få flere saker på forskning.no og i 2018 skal det også avholdes skrivekurs for forskere i samarbeid med Aftenposten. Det legges opp til få, men større arrangementer som setter aktuelle temaer og jubileer på dagsordenen og samtidig viser frem forskere ved HSN.

Fakultetene skal også identifisere og sette i gang tiltak for å styrke forskningsformidlingen på strategiske prioriterte områder.

HSN etablerer også et formidlingsteam og det blir utarbeidet ekspertlister ved HSN. Ekspertlistene skal benyttes for å i større grad tilgjengeliggjøre forskere og forskningstemaer eksternt.

Biblioteket viderefører foredragsrekken med etablerte forskere på campusbibliotek og folkebibliotek i 2018.

5.4.7 Involvere studenter sterkere i forskningen

Det skal legges bedre til rette for at studenter kan delta i forskning. Det innebærer både tilrettelegging administrativt og faglig, samt at det på fakultetsnivå må settes fokus på dette. Forskningsområder og prosjekter som har stor relevans for utdanningene, skal prioriteres.

Studenter på alle nivåer skal involveres i de faglige satsingsområdene. Fakultetene har kvantifisert studentenes deltakelse i forskning og ønsker blant annet flere publikasjoner basert på studentoppgaver og en andel av studentmassen som skal delta i slike prosjekter. Dette ligger i handlingsplanene.

I tillegg skal masterstudenter inkluderes i prosjekter i næringslivet.

5.4.8 Styrke forskningsbasert innovasjon gjennom samarbeid med virksomheter i privat og offentlig sektor

I 2018 vil en nettside med «Samarbeid med oss» som tema lanseres. Det å motta generelle henvendelser fra eksterne som ønsker å samarbeide med høyskolen, behandle henvendelsene godt internt og sikre at den som henvender seg vil få et svar, er viktig for HSNs renommé. Denne siden er et av flere tiltak for å styrke samarbeidet med eksterne virksomheter.

Offentlig-ph.d. og nærings-ph.d. er ordninger som HSN allerede benytter seg av og som skal styrkes ytterligere. Samarbeidet mellom høyskolen og næringsliv og offentlig sektor gir en umiddelbar, forskningsbasert innovasjonseffekt.

HSN har fått innvilget et FORNY-verifiseringsprosjekt og et FORNY kompetansehevingsprosjekt i samarbeid med Kjeller Innovasjon. Prosjektet går i 2017 – 2018 og skal styrke TTO-funksjonene ved HSN. Det er forventet at prosjektet vil styrke forskningsbasert innovasjon ved HSN.

Det skal også søkes om FORNY Stud-ent i 2018, og i samarbeid med blant annet Inkubatoren Silicia og StartOpp Midt-Telemark tilbys studenter med gode ideer en arena for å starte opp ny virksomhet. Se også nærmere omtale av DEMOLA under punkt 3.2.4.

5.4.9 Styrke den faglige forankringen av samarbeidet med utvalgte institusjoner i utlandet (Internasjonalisering)

HSN skal tilstrebe økt internasjonal rekruttering av anerkjente forskere, fokus på mobilitet for egne forskere samt legge praktisk til rette for at utenlandske gjesteforskere kan ha opphold ved HSN. Dette er et kontinuerlig arbeid i stadig utvikling og i 2018 vil Personal- og organisasjonsavdelingen ved HSN følge opp disse målsetningene gjennom profesjonalisering av HR administrative støttetjenester knyttet til internasjonal rekruttering og forskermobilitet. I første kvartal vil HSN tilslutte seg til det europeiske Charter & Code initiativet for deretter å utarbeide og implementere GAP analyse og handlingsplan for å oppnå HR Excellence in Research akkreditering i 2019. I 2018 vil HSN også etablere et tverrgående team for hvor ansatte fra personal, økonomi, studie, forskning og infrastrukturavdelingene vil samarbeide om økt koordinering og profesjonalisering av administrativ støtte til både ut- og inngående forskermobilitet.

I tillegg er det en målsetting at de institusjonene HSN inngår et institusjonelt samarbeid med kan dekke både utdannings samarbeid og samarbeid knyttet til forskning. Det er utarbeidet en rutine for godkjenning og oppheving av avtaler som skal sikre at det er et fagmiljø som identifiserer seg med og ønsker samarbeid med den institusjonen HSN inngår avtale med. Dette skal sikre at det er et faglig initiativ bak internasjonale samarbeid.

5.5 Planer for Organisasjon og flercampusmodell

5.5.1 Ledelse og arbeidsmiljø

HSN er et resultat av fusjoner i 2014 og 2016. HSN er med dette blitt en vesentlig større institusjon. Organisasjonsmodell og strategiske målsetninger har endret seg i takt med reformer og forventninger i samfunnet rundt høyskolen. I 2017 ble organiseringen av den nye institusjonen ferdigstilt med etablering av et fjerde ledernivå. I samme periode har Personal- og organisasjonsavdelingen sørget for lederopplæring i alt fra personaladministrative systemer til bemanningsplanlegging, rekruttering og konflikthåndtering og forebygging. I 2018 vil høyskolen bygge videre med utvikling av et helhetlig system for lederopplæring på intranett, og lederutvikling med spesielt fokus på endrings- og flercampusledelse

For å legge til rette for et helhetlig arbeid med ledelse og arbeidsmiljø vil HSN gjennomføre medarbeiderundersøkelse av arbeidsmiljøet i løpet av 2018.

5.5.2 Plan for campusutvikling

Det er ingen store endringer i antall studenter fra 2016 til 2017, men antall ansatte øker med 60 årsverk. Det medfører stort press på kontorsituasjonen ved flere campus. Det iverksettes derfor tiltak for en mer fleksibel utnyttelse av kontorarealene.

Ut over nybyggingen ved campus Ringerike er det ikke planer om store byggeprosjekter før eventuelt utviklingen i studieportefølje eller antall studenter tilsier det. Arealjusteringer og tilpasninger til nye undervisningsformer vil det imidlertid være behov for.

I møte 1.2.2018 ble styret forelagt en sak om campusutvikling med hovedfokus på 4 campus:

- Ved campus Bø har utviklingen av antall studenter vært meget sterk over flere år og campus trenger et nytt auditorium for ca 150 plasser. Styret har vedtatt at det skal hentes inn pristilbud på bygging basert på Statsbyggs forprosjekt og ber administrasjonen innhente godkjenning fra Kunnskapsdepartementet.
- I Vestfold er det pga. studentsamskipnadens utflytting, rom for omdisponering av areal for å tilfredsstille behovene for laboratorier for idrettsfag og fakultet for helse- og sosialfag samt studentsosiale lokaler. Endringer er planlagt gjennomført høsten 2018 og våren 2019.
- Campus Kongsberg (Krona) var trang allerede ved innflytting, og det er nå behov for mer areal til sosiale møteplasser for studentene og kontorarbeidsplasser. Det arbeides med å finne nytt areal i Krona.
- Ved campus Drammen er det god rekruttering og antall studenter og ansatte øker. Det er derfor behov å leie inn noe ekstra areal ved Papirbredden 1.

Avtalen for campus Rauland løper ut sommeren 2019 og det er igangsatt arbeid for å gjøre denne campus mer attraktiv for framtidige studenter i samarbeid med vertskommunen. Byggeprosjektet på campus Ringerike går etter planen og HSN forventer å kunne overta byggetrinn 1 ved nyttårsskiftet 2018/2019. For campus Notodden og Porsgrunn er det ingen planer om endringer i leieareal.

Styret ble forelagt status ved alle våre åtte campuser både i juni 2017 og februar 2018 slik at enkelttiltak alltid settes inn i et helhetlig perspektiv.

5.5.3 IKT-systemer

Standardisering og institusjonalisering av IT-tjenester vil ta tid. Fra hhv HiT og HBV er det store forskjeller i IT-infrastruktur og HSN vil i 2018 og 2019 måtte avsette ressurser for å standardisere på en felles IT-infrastruktur. Det vil grunnet store investeringer og løpende avtaler med leverandører ta noe tid før det er etablert en felles IT-infrastruktur for HSN.

HSN har i 2018 fokus på ytterligere digitalisering av prosesser ved HSN, med særlig vekt på å støtte undervisningen. Det er planer om flere tiltak innenfor både undervisning, AV, opptak- og strømmetjenester og administrative rutiner. I 2018 blir GDPR norsk lov, og et godt personvern er både viktig og nødvendig for en videre digitalisering og effektivisering av HSN. HSN vil bruke ressurser for å sikre at kravene i GDPR blir ivaretatt.

Etablerte HSN IT-tjenester skal forvaltes og de vil bli videreutviklet i 2018. Det er fortsatt et behov for å samkjøre og standardisere IT-tjenester på tvers av hele institusjonen.

5.5.4 Samfunnssikkerhet og beredskap

HSN vil følge opp sitt sikkerhets- og beredskapsarbeid i 2018 blant annet gjennom videreutvikling av planverk og informasjon på nettsidene. Videre vil HSN gjennomføre opplæring også ved å benytte Sikresiden.no og gjennomføre øvelser og evalueringer med fokus på forebyggende og konsekvensreduserende tiltak. HSN vil fortsatt ha fokus på beredskapsmessig samhandling med samarbeidspartnerne studentsamskipnad, nødetater og kommuner. I tillegg vil HSN fortsette arbeidet med ROS analyser og delta i nasjonale råd og utvalg og nettverkssamarbeid.

5.5.5 Samarbeid med Studentsamskipsnaden i Sørøst-Norge

Studentsamskipsnaden i Sørøst-Norge (SSN) og HSN har en generell samarbeidsavtale, og spesielle underavtaler om blant annet fristasjonsbetingelser, rådgivnings- og veiledningstjenester, samt tomgangsleier for boliger til internasjonale studenter. SSN og HSN har felles ambisjon om å bidra til campusutvikling ved alle campuser. Dette inkluderer støtte til studentsamfunnenes lokale aktiviteter, utvikling av ulike tilbud som kaffebar, kiosk og treningsfasiliteter i tillegg til de mer tradisjonelle tilbud som bokhandel og kantine. En modernisering av studentboligene bidrar også til mer kompakte campuser hvor flere studenter bor på eller nær campus.

5.5.6 Budsjett 2017 og hovedprioriteringer i langtidsbudsjettet

HSN har for 2018 budsjettetert med 2 046 millioner kroner i driftsinntekter. Grunnbevilgningen over statsbudsjettet utgjør 1 772 millioner kroner (86,6 prosent). Der er budsjettetert med 150 millioner kroner i tilskudd og overføringer fra bidragsfinansiert aktivitet (7,3 prosent). Videre utgjør salgs- og leieinntekter 68 millioner kroner (3,3 prosent). Samlet inntekt fra BOA-virksomheten utgjør av dette 161 millioner kroner (7,9 prosent).

Lønnsbudsjettet for 2018 er på 1 378 millioner kroner. Dette gir en lønnsandel på 67,4 prosent. Budsjettet for andre driftskostnader, inklusive avskrivninger, er 765 millioner kroner, herav utgjør husleie 311 millioner kroner.

Budsjetter for 2017 er fordelt i tråd med vedtatte hovedprinsipper og budsjettfordelingsmodell for HSN. Det er vedtatt en samlet institusjonsavsetning til strategiske prioriteringer og satsninger på 38 millioner kroner i 2018.

Tabellen under viser et sammendrag av budsjettet for 2018 som det ble vedtatt av styret 14.12.17:

Budsjett HSN	
Driftsinntekter	
Inntekt fra bevilgninger	1 827 167 682
Inntekt fra tilskudd og overføringer	150 527 000
Salgs- og leieinntekter	68 029 000
Sum driftsinntekter	2 045 723 682
Driftskostnader	
Lønn og sosiale kostnader	1 378 116 663
Avskrivninger	49 000 000
Andre driftskostnader	716 607 605
Sum driftskostnader	2 143 724 268
Ordinært driftsresultat	-98 000 586
Sum finansinntekter og finanskostnader	20 000
Resultat av ordinære aktiviteter	-97 980 586
Driftskostnader finansiert med ubrukte midler (8907)	97 980 588

Styret har vedtatt langtidsbudsjett for perioden fram til 2021. Langtidsbudsjettet er utarbeidet i tråd med HSNs budsjettfordelingsmodell som ble vedtatt av styret i 2016. Langtidsbudsjettet, med utgangspunkt i nåværende inntekts- og kostnadsstruktur, er utarbeidet på grunnlag av føringer og prioriteringer fra Kunnskapsdepartementet og styret. Langtidsbudsjettet tar med andre ord utgangspunkt i interne og eksterne forutsetninger og føringer, og støtter opp under HSNs strategi og handlingsplaner med ressursdisponering for å bidra til å nå fastsatte mål. Videre inneholder langtidsbudsjettet prognoser for bevilgningsutvikling og periodens inntekts- og kostnadsutvikling.

Langtidsbudsjettet gir føringer for bruk av budsjettmidler til prioriterte formål, både når det gjelder institusjonelle disponeringer og driftsbudsjetter for underliggende enheter. Prioriterte områder i Langtidsbudsjettet fram mot 2021 er:

- FoUI satsninger. Vedtatt finansiering av tematiske faglige satsninger i tråd med strategiplanen som skal gjennomføres i fakultetene. Fakultetene må finansiere halvparten av satsningen innenfor tildelte budsjetttrammer. Dette for å bidra til omstilling og økonomisk bærekraft over tid.

- BOA strategi. Høyskolens ambisjoner innenfor eksternt finansiert virksomhet, spesielt EU og NFR finansierte prosjekter, krever omstillingstiltak tidlig i langtidsperioden. Langtidsbudsjettet inneholder dermed strategimidler for å sikre kapasitet, kompetanse og organisering for en slik vekststrategi.
- Kompetanseutvikling. Langtidsbudsjettet inneholder finansiering for å sikre kompetanseutvikling i tråd med høyskolens ambisjoner gjennom toppstillingsprogram, førstestillingsprogram og UH-pedagogiske programmer. Fakultetene må finansiere halvparten av satsningen innenfor tildelte budsjetttrammer.
- Utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet. Langtidsbudsjettet inneholder finansiering av delområdene Profesjon, Partnerskap og Digitalisering i tråd med utviklingsavtalen som strekker seg fram til 2019.
- Studieporteføljeutvikling. Det er satt av ressurser og kapasitet til å videreutvikle og profilere studietilbudet i tråd med strategiske prioriteringer. Ved siden av øremerkede sentrale midler må fakultetene prioritere strategiske avsetninger til dette arbeidet.
- Markedsarbeid. Høyskolen har i langtidsbudsjettet satt av strategiske midler for å profilere institusjonen som et praksisnært og arbeidslivsorientert universitet i langtidsperioden. Dette er et vesentlig tiltak for å sikre god rekruttering av både kompetanse, studenter og samarbeidspartnere.
- Campusutvikling. Langtidsbudsjettet inneholder avsetninger til investering og påkostninger for å støtte oppunder faglig utvikling i perioden for høyskolens campus.

Høyskolens budsjettfordelingsmodell for bevilgningsfinansiert virksomhet støtter langtidsbudsjettet med budsjettinformasjon og -forutsetninger for rullerende toårsperioder (inneværende år + prognose for kommende år). HSNs budsjettfordelingsmodell dimensjonerer fordelingen av bevilgningen mellom tre hovedområder; 1) fagstrategisk økonomisk handlingsrom, 2) primærvirksomheten utdanning, forskning og formidling, og 3) støttefunksjoner, infrastruktur og eiendom. Hovedprinsipper for budsjettfordelingsmodellen er at den skal synliggjøre økonomiske konsekvenser ved strategiske valg, tildele midler til besluttet aktivitet, inngå i langtidsbudsjetteringen og ha rammebudsjettering som et bærende prinsipp.

6 Årsregnskap

Årsregnskapet med ledelseskomentarar og prinsippnote er vedlagt årsrapporten som vedlegg 2.

HSN - risikostyring 2018

Risiko ID	Risikoelement	Årsaker	Sannsynlighet	Virkninger	Konsekvens	Risiko- produkt	Risikoreduserende tiltak
Mål 1	HSNs utdanningsprogrammer skal ha en tydelig internasjonal profil						
	Målet ikke tilstrekkelig implementert	Krevende fase med stort utviklingsbehov på mange områder samtidig	3	Manglende realisering av profilen.	2	6	Videreutvikling og bruk av helhetlig virksomhetsstyring. Konkretisering og prioritering i strategiseminalet i mai 2018
Mål 2	HSN skal ha en avtaleportefølje som bidrar til et aktivt internasjonalt samarbeid						
	Manglende internasjonalt nettverk	Vi er ikke universitet og vurderes ikke som en tilstrekkelig interessant samarbeidspartner	3	Tap av renommé og tap av ekstern/internasjonal forskningsfinansiering	3	9	Videre kvalitetsutvikling ref universitetskriterier.
	Målet ikke tilstrekkelig prioritert i arbeidsplanleggingen	Autonomikultur og manglende forståelse for behov av ledelse	3	Tap av renommé og tap av ekstern/internasjonal forskningsfinansiering	3	9	Formidle virksomhetens utfordringer og mål til ansatte og tillitsvalgte. Lederutvikling med fokus på personalledelse - arbeidsplanlegging mv.
Mål 3	HSN skal ha et tilbud om mobilitet til alle sine studenter						
	Målet er ikke tilstrekkelig kjent og implementert.	Krevende fase med stort utviklingsbehov på mange områder samtidig	3	Manglende realisering av profilen. Lav ut/innveksling.	3	9	Videreutvikling og bruk av helhetlig virksomhetsstyring. Konkretisering og prioritering i strategiseminalet i mai 2018
Mål 4	Internasjonalt arbeid skal styrke HSNs rolle som regional kunnskapsaktør						
	Ikke tilstrekkelig volum, omfang og kvalitet i det faglige internasjonaliseringarbeidet.	Vi er ikke universitet og vurderes ikke som en tilstrekkelig interessant samarbeidspartner. Målet er ikke tilstrekkelig prioritert i arbeidsplanleggingen.	3	Manglende realisering av målet	2	6	Videreutvikling og bruk av helhetlig virksomhetsstyring. Konkretisering og prioritering i strategiseminalet i mai 2018
							konsolidering av samarbeidsporteføljen/ styrking av flerfibre samarbeidsrelasjoner til relevante internasjonale universitet.
Mål 5	HSNs EU-satsing skal være forankret på alle ledelsesnivå						
	Målkonflikter og manglende kjennskap/implementering	Krevende fase med stort utviklingsbehov på mange områder samtidig	2	Svekket evne til å sikre ekstern finansiering av FOU.	3	6	Videreutvikling og bruk av helhetlig virksomhetsstyring. Konkretisering og prioritering i strategiseminalet i mai 2018
Mål 6	HSN skal tilby profesjonell forskerstøtte på alle nivåer						
	ABE-reformen fordrer kutt i administrasjon - ressursmangel.	Utfordrende å allokere ressurser mellom ulike deler av administrasjonen	2	Lav BOA, lav publisering.	4	8	Administrativ effektivisering skal ivaretas i ny digitaliseringsstrategi via HSN-digital
Mål 7	HSN skal delta i relevante europeiske forskningsnettverk						
	Vil vanskelig gjøres dersom realisering av universitetsambisjonen trekker ut i tid.	Avklares evt. i prosessen - tilbakemelding fra NOKUT	2		3	6	Videre kvalitetsutvikling ref universitetskriterier.
Mål 8	HSN skal ha kompetanse og rammebetingelser til å lykkes i EU-programmene						
	Ikke tilstrekkelig tid til, kompetanse på eller adm støtte til søknadskrivning.	Nyetablert virksomhet. Omfattende utviklingsprosesser gjenstår.	3		3	9	Kompetanseutvikling i FOU-adm.
Mål 9	Videreutvikle studieporteføljen strategisk og bærekraftig i takt med samfunnets behov for kunnskap og kompetanse						
	Nedleggelse av studietilbud skaper stor motstand internt og eksternt.	Følger dels av modellen, dels av praktisering av modellen/autonomitradisjonen i sektoren.	4		4	16	Tillitsvalgte inviteres til strategiseminalet i mai. Høgskolens strategiske posisjon må kommuniseres ut til ansatte.

Mål 10	HSNs utdanninger skal ha høy internasjonal kvalitet og inkluderende læringsmiljø						
	Manglende systematikk når det gjelder kompetanseplanlegging og styring.	Nyetablert virksomhet. Viktige utviklingsprosesser gjenstår.	3		3	9	Tematiseres i styringsdialog
Mål 11	HSNs kandidater har faglig dybde, tverrfaglig forståelse og internasjonalt perspektiv						
	Organisasjonsmodellen har ikke tilstrekkelig lagt til rette for tverrfaglighet.	Nyetablert virksomhet. Behov for utviklingsprosesser knyttet til fagutvikling, portefølje osv.	3		2	6	Ivaretas i studieporteføljeprojektet som gjennomføres i regi av utdanningsavdelingen.
Mål 12	HSNs utdanninger skal styrke bruken av IKT for å øke tilgang til læring, utvikle fleksible læringsformer og øke studentenes læringsutbytte						
	Målet er ikke tilstrekkelig implementert.	Virksomhetens strategier er delvis overlappende, målene er mange og ikke tilstrekkelige konkrete. Dette skaper målkonflikter.	3		3	9	Ivaretas i studieporteføljeprojektet som gjennomføres i regi av utdanningsavdelingen.
Mål 13	HSNs skal styrke samspillet mellom studenter og arbeidslivet						
	Manglende praksisplasser	Ulik finanseiering bak praksis i ulike profesjoner.	2		4	8	Problematikken ivaretas i de to utviklingsprosjektene HSN-profesjon og HSN-partnerskap. Temaet vil også løftes inn i RSA
Mål 14	HSN skal styrke rekruttering og FOU-basert utdanning						
	Stor avgang i faglige toppstillinger	Aldersprofil - høy alder på de som har toppstillingskompetanse	4		4	16	HSN har etablert flere institusjonelle program som direkte eller indirekte ivaretar utvikling av faglig toppkompetanse.
Mål 15	HSN skal profilere gjennom å prioritere						
	Nedprioritering og avviking møter sterk motstand internt og eksternt	Ikke tilstrekkelig forståelse for virksomhetens strategiske posisjon og konkurranseutsatthet.	4		4	16	Tillitsvalgte trekkes inn i strategiseminar. Ansatte må settes inn i høyskolens strategiske posisjon.
Mål 16	HSN skal styrke forskningens internasjonale profil						
	Vil være vanskeligere å realisere uten universitetsakkreditering	Universitetsstatus vil lette arbeidet med etablering av internasjonale nettverk.	3		3	9	Tiltakene som ligger i den nye internasjonaliseringsstrategien må vurderes prioritert
Mål 17	HSN skal etablere rammebetingelser som sikrer økt forskningskvalitet						
	Målkonflikt mellom ambisjonen om kvalitet i forskning og undervisning.	FOU-aktiviteter skal være relevante til studieporteføljen i HSN. Foreløpig har er det ikke etablert systemer som sikrer dette.	3		3	9	Prinsipper for arbeidsplanlegging og FOU-tildeling må vurderes revidert.
Mål 18	HSN skal være foretrukket FOU-partner i regionen						
	Økende konkurranse i regionen.	NTNU og OsloMet styrker sin posisjon i vår region.	4		3	12	Realisering av universitetsambisjonen. BOA som institusjonell satsing er vedtatt i styret. Følges opp gjennom en lang rekke tiltak i egen prosess.
Mål 19	HSN skal styrke forskningsformidlingen						
	Målkonflikter mellom undervisning og forskning.	Forholdet mellom ulike virksomhetsmål er ikke tilstrekkelig avklart.	3		3	9	Tydeliggjøring/ prioritering av strategier, virksomhetsmål og tiltak i strategiseminar 28 og 29 mai 2018.
Mål 20	HSN skal bidra til innovasjon og verdiskaping i offentlig og privat sektor						

	Måkonflikt	Mange - og tildelse konkurrerende mål og tiltak.	3		2	6	Tydeliggjøring/ prioritering av strategier, virksomhetsmål og tiltak i strategiseminar 28 og 29 mai 2018.
	Summen av incentiver og graden av frihet gjør at fagansatte prioriterer andre oppgaver	Autonomitradisjoner/kultur.	5		2	10	Akkreditering som entreprenørielt universitet vurderes.
	Arbeidsplanregimet skaper for lite dynamikk	Autonomitradisjoner/kultur.	4		2	8	Lederutvikling.
Mål 21 HSN skal være en aktiv og etterspurt samarbeidspartner for å øke samlet kunnskap, konkurranse- og attraksjonskraft i regionen							
	Økende konkurranse i sektoren	NTNU og OsloMet styrker sin posisjon.	3		3	9	Realisering av universitetsambisjonen. HSN profesjon og HSN partnerskap
	Sviktende studentrekruttering	Ikke tilstrekkelig fornøyde studenter. Ikke konkurransedyktig rennomé.	4		4	16	Konsolidering av porteføljen. Vektlegging av studiekvalitet. Realisering av universitetsambisjonen. Revidering av personalpolitikk mtp. tilstedeværelse.
	Sviktende studentrekruttering	Mer krevende konkurransesituasjon i sektoren.	4		4	16	Videreutvikling av arbeidslivsnær profil. Nært samarbeid med arbeidslivet. Vektlegging av relevans i alle program. Allokere ressurser til kommunikasjon/markedsføring. Ny kommunikasjonsstrategi 2018
Samarbeidet mellom egne forskningsmiljøer og relevant arbeidsliv i regionen skal forsterkes og utvides							
Mål 22	Måkonflikt	Mange og til dels konkurrerende og uklare mål. Strukturer/kulturer og tradisjoner inneholder ikke tilstrekkelige incentiver til at fagansatte endrer sine prioriteringer.	4		3	12	Tydeliggjøring/ prioritering av strategier, virksomhetsmål og tiltak i strategiseminar 28 og 29 mai 2018.
HSN skal styrke samspillet mellom studenter og regionalt arbeidsliv							
Mål 23	Krevende å få på plass partnerbedrifter/organisasjoner	Omgivelsene har ulike erfaringer fra samarbeid med HSN (HiT, HiVe, HiBU).	3		3	9	Tematiseres i RSA. Ivaretas også i HSN profesjon og HSN partnerskap
	Rennometap hvis universitetsprosessen tar mer tid enn planlagt	Vil fremgå av tilbakemelding fra NOKUT.	3		4	12	Lukking av evt. GAP ref. tilbakemelding fra NOKUT.
HSN skal være en pådriver for bærekraftig regional innovasjon							
Mål 24	Manglende kobling mellom HSN partnerskap/profesjon og fakultetene	Svært krevende å lede store fakultet på tvers av studiesteder. Implementering er utfordrende når utviklingsmotoren er plassert utenfor fakultetet.	3		2	6	Etablering/videreutvikling av møttestruktur/samspill som sikrer nært samarbeid mellom målområdene i utviklingsavtalen og fakultetene.
HSN skal ha en slank, effektiv og korrekt administrasjon og forvaltning som understøtter virksomhetens faglige ambisjoner							
Mål 25	Manglende kompetanse	Ledere/ansatte har i all hovedsak erfaring fra små virksomheter der campus er en organisatorisk enhet.	3		3	9	Leder og kompetanseutvikling
	Manglende systemer	De store fusjonsprosessene skaper behov for en lang utviklingsfase der bla gjennomgående systemer må på plass. Vi er ikke ferdig med disse.	4		3	12	Ivaretas i flere allerede etablerte prosjekt.
	Flercampus er krevende å administrere.	Ansatte er vant til å ha ledere og administrativ støtte på samme studiested. HSN-modellen går på tvers av disse tradisjonene/forventningene.	4		3	12	Videreutvikling av administrative fellestjenester er tematisert i rektornotat og følges opp av po-direktør

Årsregnskapet

1.1 Ledelseskomentarer til årsregnskapet 2017 for HSN

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) ble etablert 1. januar 2016 etter kongelig resolusjon om å slå sammen Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark til Høgskolen i Sørøst-Norge.

Ledelseskomentarene til regnskapet er avgrenset til forhold som er av vesentlig betydning for å vurdere regnskapet og høyskolens økonomiske stilling. Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap er kommentert i etterfølgende punkter. Det er ikke utarbeidet balansebudsjett.

HSN visjon og formål

HSN er en statlig høyskole med særskilte fullmakter. Formålet er å tilby høyere utdanning, utføre forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, på høyt internasjonalt nivå. Formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.

Høyskolens visjon

- Regionalt forankret og internasjonalt konkurransedyktig

Vi skal utvikle Høgskolen i Sørøst-Norge til et internasjonalt orientert, regionalt forankret og entreprenørielt universitet med høy internasjonal kvalitet, sterke arbeidsfelleskap og samfunns- og næringsliv som nær samarbeidspartner.

Ved Høgskolen i Sørøst-Norge møter studentene innovative undervisningsformer og utfordrende studier tett koblet til samfunnets krav og behov. De lærer å mestre et samfunn og arbeidsliv i endring.

Gjennom profesjonsorientert og arbeidslivsrettet forskning og utdanning bidrar høyskolen med kunnskap og kompetanse til å løse verdens klima-, energi- og fattigdomsutfordringer, sikre velferdsstatens bærekraft og styrke mellommenneskelige relasjoner i en globalisert verden.

Bekreftelse

Regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) og etter føringer gitt av Kunnskapsdepartementet.

Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av den økonomiske virksomheten.

Vurdering av periodens drift

Budsjettåret 2017 har vært første driftsåret for HSN i ny helhetlig organisasjonsstruktur etter sammenslåingen i 2016. HSN har organisert seg i fire campusovergripende fakulteter, støttet av desentraliserte og distribuerte fellestjenester. HSN har i perioden utviklet og implementert verktøy og rutiner tilpasset ny struktur og linjeføring. Overgangen fra tidligere organisering har for deler av organisasjonen vært opplevd som krevende og utfordrende med henhold til ny arbeidsdeling og linjeføring.

Reduserte SAKS tilleggsbevilgninger sammenlignet med tidligere perioder, har medført noe lavere investerings- og påkostningskostnader, samt press på driftsbudsjettet da høyskolen har måttet dekke overgangs- og byttekostnader mellom gamle og nye løsninger i større grad innenfor rammen (spesielt gjelder dette for programvare- og lisenskostnader).

Som en vesentlig del av organisasjonsutviklingen er det i perioden igangsatt to vesentlige faglige strategiske prosjekter, *studieporteføljeutviklingsprosjektet* og *FoU-satsninger*, for å utvikle institusjonens faglige profil i tråd med visjon og fagstrategiske målsettinger.

Ved siden av utviklingen av ny organisasjon, så har prosessen med akkreditering som universitet vært den andre bærende prosessen i 2017. Arbeidet med søknaden om å endre institusjonsstatus, deretter påfølgende prosess med NOKUT, har vært mer ressurskrevende enn forventet. Prosessen var opprinnelig planlagt avsluttet våren 2017, men har fortsatt videre inn i 2018. Dette reflekteres i regnskapet ved at en større andel av avsetningene til strategiske formål overføres til 2018.

Ny organisasjon og arbeidet med akkreditering som universitet kan forklare hvorfor øvrig drift i perioden har vært tilnærmet en videreføring av aktivitetsnivået fra forrige periode (+ 3 prosent). Antall studenter og produksjon innen utdanningsvirksomheten har vært videreført i perioden. Eksterne inntekter, herunder inntekter fra tilskudd og overføringer, har samlet hatt en marginal nedgang i perioden sammenlignet med fjoråret. I hovedsak skyldes dette en nedgang i bidragsfinansiert aktivitet og tilskudd fra Norges forskningsråd.

For øvrig nevnes at utsatt virksomhet har økt noe siden årsskiftet (6 prosent). Dette skyldes i hovedsak tilleggsbevilgninger siste halvdel av perioden for videre utvikling av lærerutdanningen i tråd med nasjonale føringer. Midlene budsjetteres i tråd med handlingsplanen for kommende budsjettperiode.

Budsjettåret 2017 var også første år innenfor Utviklingsavtalen med KD, som strekker seg fram til våren 2020. Utviklingsavtalen inneholder tre målområder; 1) HSN Digital, 2) HSN Partnerskap og 3) HSN Profesjon. Avtalens målområder og innhold inngår i tildelingsbrevet.

Resultatregnskapet og budsjett

Driftsresultatet for 2017 er +36 mill kroner, hvorav 2 mill kroner er fra avsluttede oppdragsprosjekter. Resultatet er bedre enn budsjettet grunnet økte inntekter og noe lavere driftskostnader enn planlagt. Tap på aksjer på 0,4 mill kroner som omtalt ved rapporteringen pr 2 tertial gjør at netto godskrivning av virksomhetskapitalen er 1,6 mill kroner for 2017.

Sum driftsinntekter for perioden har vært 1 967 mill kroner mot budsjettet 1 955 mill kroner, som er et positivt avvik på 1 prosent. Økningen skyldes i hovedsak tilleggsbevilgninger og økning i andre driftsinntekter. Tilleggsbevilgningene utover budsjett er knyttet til utvikling av lærerutdanningene i tråd med nasjonale satsninger. Inntekter fra tilskudd og overføringer er 13 prosent under budsjett, hvilket er knyttet til tilskudd fra andre statlige etater.

Sum driftskostnader for perioden har vært 1 931 mill kroner mot budsjettet 1 922 mill kroner, som er et avvik på 0,5 prosent.

Lønnskostnadene i perioden har vært 1 282 mill kroner som er litt over budsjett på 1 278 mill kroner. Lønns-kostnadenes andel av sum driftskostnader i perioden utgjør 66,5 prosent, som er en marginal økning fra forrige periode hvor den var 66,3 prosent. Årsverkskostnaden er redusert fra 802 til 798 tusen kroner siden årsskiftet som følge av en økning i antall årsverk på 61 til 1 608 årsverk i løpet av 2017. Lønnskostnadens andel av de samlede driftskostnadene må vies oppmerksomhet i økonomistyringen med bakgrunn i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, samt høyskolens tiltak for kompetanseheving og økning i faglig aktivitet.

Samlet er aktivitetsnivået noe høyere grunnet tilleggsbevilgninger og økte oppgaver innenfor bevilgningsfinansiert virksomhet. Budsjettgjennomføringen vurderes som å ha god og innenfor

opptjente og bevilgede inntekter. For nærmere om resultatregnskapet og budsjett vises det til regnskapet med noter, herunder spesielt note 31.

Avsetningene i bevilgningsfinansiert virksomhet

Sum avsetning mot Kunnskapsdepartementet har økt med 34 mill kroner, fra 169 til 203 mill. kroner siden årsskiftet. Endringen i avsetningene består av:

- Utsatt virksomhet har økt noe fra 87 mill kroner til 92 mill kroner. Økningene i avsetningene er innenfor fakultetenes og avdelingenes ordinære virksomhet. Avsetningen til utsatt virksomhet for forskerutdanningene er redusert fra 23 til 6 mill kroner i perioden.
- Strategiske avsetninger har økt fra 83 mill kroner til 111 mill kroner. Strategisk reserve utgjør 72,5 mill kroner. Økte avsetninger til strategiske formål ved fakulteter og andre enheter er nærmere begrunnet innledningsvis under vurdering av periodens drift.

For nærmere om detaljer om endringene i avsetningene vises det til note 15 til regnskapet.

Investeringer

Det er i perioden gjennomført investeringer for 56 mill kroner mot 67 mill kroner samme periode i fjor.

Revisor

HSNs eksterne revisor er Riksrevisjonen.

Godkjenning

Årsregnskapet 2017 ble godkjent av styret 13. mars 2018. Iht «Hovedinstruks fra Kunnskapsdepartementet om økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler», pkt 5.4 skal årsregnskapet signeres av styrets medlemmer.

Rune Nilsen
Styreleder

Sverre Gotaas
Styremedlem

Tine Rørvik
Styremedlem

Kristin Saga
Styremedlem

Mona Sæbø
Styremedlem

Anders Davidsen
Styremedlem

Thomas Moser
Styremedlem

Marit Engeset
Styremedlem

Frode Evenstad
Styremedlem

Brynhild Hardang Hanto
Styremedlem

Vegard Nilsen
Styremedlem

1.2 Prinsippnote – Statlige regnskapsstandarder

1.2.1 Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

1.2.2 Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og tilskudd til ordinær drift fra andre departement er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger og tilskudd til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd til ordinære driftsoppgaver som gjelder vedkommende regnskapsperiode og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle

eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangs-punktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultat-regnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

1.2.3 Resultatregnskapet

Resultatregnskap

	Note	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	1 748 067	1 669 685
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	126 103	139 784
Salgs- og leieinntekter	1	84 164	89 311
Andre driftsinntekter	1	8 948	4 477
<i>Sum driftsinntekter</i>		1 967 281	1 903 257
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	1 282 185	1 241 200
Varekostnader		0	0
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle	4,5	50 034	46 321
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle	4,5	0	0
Andre driftskostnader	3	598 907	585 155
<i>Sum driftskostnader</i>		1 931 126	1 872 676
Driftsresultat		36 155	30 581
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	107	259
Finanskostnader	6	559	150
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		-452	110
Resultat av periodens aktiviteter		35 703	30 690
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	-34 100	-28 710
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	-1 603	-1 980
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		-35 703	-30 690
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0

1.2.4 Balanse

Balanse

	Note	31.12.2017	31.12.2016	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0	0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	2 309	2 202	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		2 309	2 202	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	26 037	19 785	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	84 950	78 464	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	98 728	105 689	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		209 714	203 939	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	1 875	2 295	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer		0	0	AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		1 875	2 295	AIII.1
Sum anleggsmidler		213 898	208 435	AV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0	BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	37 505	31 600	BII.1
Andre fordringer	14	27 140	18 293	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	574	1 370	BII.3
<i>Sum fordringer</i>		65 219	51 263	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	551 133	489 081	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	3 359	914	BIV.2
Kontanter og lignende	17	7	11	BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		554 499	490 006	BIV.4
Sum omløpsmidler		619 718	541 269	BIV.5
Sum eiendeler		833 616	749 704	BV.1

Balanse

	Note	31.12.2017	31.12.2016
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
Innskutt virksomhetskapi tal	8	0	0
Opptjent virksomhetskapi tal	8	23 578	21 974
Sum virksomhetskapi tal		23 578	21 974
II Avregninger			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)			
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	202 227	168 816
<i>Sum avregninger</i>		202 227	168 816
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	212 024	206 141
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		212 024	206 141
IV Statens finansiering av særskilte tiltak			
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	0	0
<i>Sum statens finansiering av særskilte tiltak</i>		0	0
Sum statens kapital		437 828	396 930
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		79 314	74 259
Skyldig skattetrekk		45 214	46 078
Skyldige offentlige avgifter		46 440	41 914
Avsatte feriepenger		106 995	97 613
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	39 816	29 544
Mottatt forskuddsbetaling	16	7 028	5 163
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	70 982	58 203
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		395 788	352 774
Sum gjeld		395 788	352 774
Sum statens kapital og gjeld		833 616	749 704

Kontantstrømpoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

	31.12.2017	31.12.2016	Budsjett 2018
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter			
Innbetalinger			
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)	1 785 685	1 690 230	1 778 168
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)	0	0	0
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen	0	0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	98 426	90 629	67 216
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer	115 789	112 611	115 284
innbetaling av refusjoner	0	0	11 095
andre innbetalinger	37 068	43 704	32 370
Sum innbetalinger	2 036 968	1 937 174	2 004 132
Utbetalinger			
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	1 273 698	1 182 837	1 389 863
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester	595 110	560 565	608 874
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-1 119	605	0
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)	33 013	0	0
andre utbetalinger	15 882	13 035	702
Sum utbetalinger	1 916 584	1 757 042	1 999 439
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	120 383	180 132	4 694
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)	10	158	0
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)	-55 917	-67 008	0
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)	0	68	0
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)	0	0	0
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)	0	0	0
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)	0	0	0
innbetalinger av utbytte (+)	46	64	40
innbetalinger av renter (+)	109	195	70
utbetalinger av renter (-)	-139	-150	-90
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-55 891	-66 673	20
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
innbetalinger av virksomhetskaper (+)	0	0	0
tilbakebetalinger av virksomhetskaper (-)	0	0	0
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)	0	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0	0
Kontantstrømmer knyttet til overføringer			
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)	0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)	0	0	0
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer	0	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)	0	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)	64 493	113 459	4 714
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	490 006	376 548	490 006
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	554 499	490 007	494 720

* Avstemming	31.12.2017	31.12.2016
resultat av periodens aktiviteter	35 703	30 690
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	-34 100	-28 710
bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0
ordinære avskrivninger	50 034	46 321
nedskrivning av anleggsmidler	0	0
netto avregninger	34 100	28 710
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap. 5700/5309	0	0
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-55 917	-67 008
resultatandel i datterselskap	0	0
resultatandel tilknyttet selskap	0	0
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	5 883	20 545
endring i varelager	0	0
endring i kundefordringer	-5 904	-1 932
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	11 837	11 953
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	-1 565	658
endring i leverandørgjeld	5 054	47 599
effekt av valutakursendringer	0	0
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)	0	0
pensjonskostnader (kalkulatoriske)	0	0
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	56 359	66 782
korr. av avsetning for feriepenger når ansatte går over i annen statsstilling	0	0
endring i andre tidsavgrensingsposter	18 899	24 523
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	120 383	180 131

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens del I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III gir en oversikt over utbetalingene som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2017 for nettobudsjetterte virksomheter

Del I

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.12.2017	31.12.2016	Endring
6001/820233	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	551 133	489 081	62 052
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0
6402/810233	Gaver og gaveforsterkninger		4	914	-911

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport				Note	Regnskap 31.12.2017
Oppgjørskonto i Norges Bank					
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank		17			489 081
Endringer i perioden (+/-)					62 052
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>		17			551 133
Øvrige bankkonti Norges Bank					
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank		17			914
Endringer i perioden (+/-)					-911
<i>Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank</i>		17			4

Del III

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					Samlet utbetaling
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler		1 725 657
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter		0
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter		0
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning		0
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver		0
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70		50 418
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres		0
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01		0
<i>Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler</i>					1 776 075
276/01	Fagskoleutdanning				5 000
226/22	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringaen				3 010
231/21	Barnehager				1 000
226/21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen				600
<i>Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet</i>					1 785 685
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx			0
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx			0
<i>Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet</i>					0
Sum utbetalinger i alt					1 785 685

1.2.5 Noter til årsregnskapet

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

	31.12.2017	31.12.2016	Budsjett 2018
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)			
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	1 713 657	1 644 037	1 771 854
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-55 917	-67 008	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	50 034	46 321	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt innt. fra forpliktelse knyttet til invest., bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	142	0
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0
- periodens tilskudd til andre (-)	-31 735	-41 573	0
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	72 028	87 766	6 314
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	1 748 067	1 669 685	1 778 168
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement	0	0	0
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning/ driftstilskudd (-)	0	0	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0
+ utsatt innt. fra forpliktelse knyttet til invest., bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0
- tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	0	0
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	1 748 067	1 669 685	1 778 168
<i>Gebyrer og lisenser</i>			
Gebyrer	0	0	0
Lisenser	0	0	0
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0
<i>Tilskudd og overføringer fra statlige etater</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	49 386	54 452	81 624
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	379	553	0
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	-1 728	-746	-132
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	48 036	54 259	81 493
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	25 009	25 053	37 423
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	25 332	30 387	0
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	-8 441	-7 486	180
Periodens netto tilskudd fra NFR	41 901	47 954	37 603
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	89 937	102 213	119 096

31.12.2017 31.12.2016 Budsjett 2018

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	2 455	4 242	1 265
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	3 589	4 049	0
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	-170	-1 868	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	5 874	6 422	1 265
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	13 522	10 087	10 735
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	5 031	5 876	10 118
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	5 777	5 761	1 850
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	1 134	2 324	1 560
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	-5 559	-3 093	-750
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	19 904	20 954	23 512
Horisont 2020)	1 495	258	1 134
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	1 678	2 737	0
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0
Horisont 2020)	3 173	2 995	1 134
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	790	0	1 955
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	1 736	3 823	0
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 526	3 823	1 955
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	0	0	0
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	31 478	34 195	27 866

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	3 123	4 034	3 565
- ikke innteksførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	1 565	-658	0
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	4 688	3 376	3 565

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)

126 103 139 784 150 527

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet

Statlige etater	3 112	2 750	327
Kommunale og fylkeskommunale etater	4 251	3 117	425
Organisasjoner og stiftelser	5 198	5 122	575
Næringsliv/privat	6 822	12 330	10 195
Andre	74	16	0
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	19 455	23 335	11 522

Andre salgs- og leieinntekter

Salgsinntekter	60 775	60 377	51 449
Leieinntekter	3 933	5 599	4 002
Andre salgs- og leieinntekter	0	0	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	64 708	65 976	55 451

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet) 84 164 89 311 66 974

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	8 938	4 360	1 055
Øvrige andre inntekter	0	0	0
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	8 938	4 360	1 055

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.

Salg av eiendom	0	0	0
Salg av maskiner, utstyr mv	10	117	0
Salg av andre driftsmidler	0	0	0

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet) 10 117 0

Sum driftsinntekter 1 967 281 1 903 257 1 996 723

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

	31.12.2017	31.12.2016
Lønninger	918 521	889 998
Feriepenger	113 892	107 837
Arbeidsgiveravgift	157 425	151 974
Pensjonskostnader ¹⁾	109 249	106 175
Sykepenger og andre refusjoner	-27 559	-25 168
Andre ytelser	10 658	10 384
Sum lønnskostnader	1 282 185	1 241 200

Antall årsverk: 1 608 1 546

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 11,5 prosent for 2017.

Premiesatsen for 2016 var 12,3 prosent.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 532 171	0
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)	231 207	12 095
Administrerende direktør	i.a.	i.a.

Godtgjørelse til styremedlemmer	Godtgjørelse pr. møte	
	Fast godtgjørelse	
Styremedlemmer fra egen institusjon	inngår i arbeidsplan/fastlønn	
Eksterne styremedlemmer	60 000	7000 pr møte <4 timer/ 10000 pr møte >4 timer
Styremedlemmer valgt av studentene	25 000	7000 pr møte <4 timer/ 10000 pr møte >4 timer
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon	inngår i arbeidsplan/fastlønn	
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer	0	7000 pr møte <4 timer/ 10000 pr møte >4 timer
Varamedlemmer for studenter	0	7000 pr møte <4 timer/ 10000 pr møte >4 timer

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2017. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2017. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Note 3 Andre driftskostnader

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	309 077	290 416
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	2 894	18 088
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	29 769	29 472
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	7 317	7 375
Mindre utstyranskaffelser	18 252	21 512
Tap ved avgang anleggsmidler	0	101
Leie av maskiner, inventar og lignende	22 703	19 299
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	81 669	76 108
Reiser og diett	44 998	43 607
Øvrige driftskostnader	82 229	79 178
Sum andre driftskostnader	598 907	585 155

Note 4 Immaterielle eiendeler

	F&U	Programvare og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	4 316	0	0	4 316
+ tilgang pr. 31.12.2017 (+)	0	843	0	0	843
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	5 159	0	0	5 159
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0
- nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2016 (-)	0	-2 114	0	0	-2 114
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	-735	0	0	-735
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2017 (+)	0	0	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2017	0	2 309	0	0	2 309

Avskrivningssatser (levetider) Virksomhets-
spesifikt 5 år / lineært

Note 5 Varige driftsmidler

	Tomter	Drifts- bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Maskiner, transport- midler	Annet inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	21 315	37	0	0	158 654	354 418	534 424
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2017 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2017 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0
+ andre tilganger pr. 31.12.2017 (+)	0	7 306	0	0	0	18 578	29 191	55 075
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	-73	-73
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	28 621	37	0	0	177 232	383 537	589 426
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0
- nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2016 (-)	0	-1 560	-6	0	0	-80 189	-248 730	-330 485
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	-1 052	-2	0	0	-12 093	-36 152	-49 299
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2017 (+)	0	0	0	0	0	0	73	73
Balansført verdi 31.12.2017	0	26 009	29	0	0	84 950	98 728	209 714
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomp. lineært	20-60 år dekomp. lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:								
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	10	10
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	10	10

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Finansinntekter		
Renteinntekter	4	1
Agio gevinst	57	194
Oppskrivning av aksjer	0	0
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifisert nedenfor)	46	64
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	107	259
Finanskostnader		
Rentekostnad	30	24
Nedskrivning av aksjer	0	0
Agio tap	109	126
Annen finanskostnad	420	0
Sum finanskostnader	559	150
<i>Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..</i>		
Mottatt utbytte fra selskap GigaFib Holding AS	46	64
Mottatt utbytte fra andre selskap	0	0
Sum mottatt utbytte	46	64

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.12.2017	31.12.2016	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	2 309	2 202	2 256
Balanseført verdi varige driftsmidler	209 714	203 939	206 827
Sum	212 024	206 141	209 082

Antall måneder på rapporteringstidspunktet:	12
Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2017:	209 082
Fastsatt rente for år 2017:	0,81 %
Beregnet rentekostnad på investert kapital:	1 694

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsoneraktivitet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskaper:</i>	<u>Beløp</u>
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2017	0
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0
Salg av eierandeler i perioden (-)	0
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2017	0
<i>Bunden virksomhetskaper:</i>	
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2017	2 295
Kjøp av aksjer i perioden	0
Salg av aksjer i perioden (-)	0
Oppskrivning av aksjer i perioden	0
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	-420
Bunden virksomhetskaper 31.12.2017	1 875
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2017	1 875
<i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i>	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2017	19 679
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0
Overført fra periodens resultat - overskudd oppdragsprosjekter	2 024
Overført fra periodens resultat - tap aksjer	-420
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	420
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2017	21 703
Sum virksomhetskaper 31.12.2017	23 578

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital**	Balanseført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)
<i>Aksjer</i>								
GigaFib Holding AS	985615691	24.06.1988	152 952	2,94 %	1 781	52 503	1 530	1 530
Ringerike Utvikling AS	994987623	09.11.2011	30	7,61 %	5	432	30	30
Kunnandi AS	998402670	30.04.2012	30	31,58 %	45	241	15	15
Proventia	912062120	08.04.2013	60	6,67 %	25	4 506	300	300
Øvrige selskap***			0	0,00 %	0	0	0	0
<i>Sum aksjer</i>			<i>153 072</i>		<i>1 856</i>	<i>57 682</i>	<i>1 875</i>	<i>1 875</i>
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>								
Selskap 1			0		0	0	0	0
Selskap 2			0		0	0	0	0
Øvrige selskap***			0		0	0	0	0
<i>Sum andeler</i>			<i>0</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Balanseført verdi 31.12.2017					1 856	57 682	1 875	1 875

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

Note 13 Kundefordringer

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Kundefordringer til pålydende	38 221	32 206
Avsatt til latent tap (-)	-716	-605
Sum kundefordringer	37 505	31 600

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Forskuddsbetalt lønn	103	13
Reiseforskudd	328	642
Personallån	468	840
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte kostnader	22 579	13 307
Andre fordringer	3 661	3 491
Fordring på datterselskap mv.	0	0
Sum	27 140	18 293

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin.

Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2017	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2016	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet				
<i>Utsatt virksomhet</i>				
KD andre kapitler	0	0	0	0
Ordinær drift felles	16 238	0	-2 223	18 461
Ordinær drift fakulteter	70 107	0	66 033	4 075
Forskerutdanningen	5 744	0	22 747	-17 003
Andre prioriterte oppgaver	0	0	0	0
SUM utsatt virksomhet	92 089	0	86 556	5 532
<i>Strategiske formål</i>				
Strategisk reserve HSN	72 469	0	72 800	-331
SAKS-midler	4 761	0	1 148	3 613
Strategiske formål fakulteter	12 046	0	8 809	3 237
Strategiske formål felles	22 047	0	0	22 047
Andre prioriterte oppgaver	0	0	0	0
SUM strategiske formål	111 323	0	82 756	28 567
<i>Større investeringer</i>				
Prioritert oppgave 1	0	0	0	0
Prioritert oppgave 2	0	0	0	0
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0
Andre prioriterte oppgaver	0	0	0	0
SUM større investeringer	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>				
Formål 1	0	0	0	0
Formål 2	0	0	0	0
Formål 3	0	0	0	0
Andre formål	0	0	0	0
SUM andre avsetninger	0	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	203 412	0	169 313	34 099
Andre departementer				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0	0
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	203 412	0	169 313	34 099

Del I forts: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2017	Overført fra virksomhetskapital	Avsetning pr. 31.12.2016	Endring i perioden
Inntektsførte bidrag:				
Andre statlige etater				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum andre statlige etater	0	0	0	0
Norges forskningsråd				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0
Regionale forskningsfond				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0
Andre bidragsyttere				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0
Sum andre bidragsyttere	0	0	0	0
feriepengeforpliktelser, inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	-1 185		-497	-688
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	202 227	0	168 816	33 411
Korreksjon for feriepengeforpliktelser				688
Tilført fra annen opptjent virksomhetskapital, se note 8				0
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				34 099

**Del II: Ikke inntektsførte ordinære
bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:**

	Avsetning pr. 31.12.2017	Avsetning pr. 31.12.2016	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0
Andre departementer			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0
Andre statlige etater (unntatt NFR)			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	35 159	22 938	12 221
Sum andre statlige etater	35 159	22 938	12 221
Norges forskningsråd			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	5 959	2 481	3 478
Sum Norges forskningsråd	5 959	2 481	3 478
Regionale forskningsfond			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	-1 628	-1 769	141
Sum regionale forskningsfond	-1 628	-1 769	141
Andre bidragsytere			
Kommunale og fylkeskommunale etater	-3 148	2 326	-5 474
Organisasjoner og stiftelser	2 231	815	1 416
Næringsliv og private bidragsytere	168	2 312	-2 144
Øvrige andre bidragsytere	1 020	-324	1 344
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	-778	-1 668	890
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	872	906	-34
Sum andre bidrag	365	4 367	-4 002
Andre tilskudd og overføringer	0	0	0
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	365	4 367	-4 002
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	39 855	28 017	11 838
Gaver og gaveforsterkninger			
<i>Tiltak/oppgave/formål/giver</i>	-39	1 527	-1 566
Sum gaver og gaveforsterkninger	-39	1 527	-1 566
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver	39 816	29 544	10 272

**Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til
særskilte tiltak med utsatt inntektsføring**

	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Forpliktelse pr. 31.12.2016	Endring i perioden
Kunnskapsdepartementet			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0
Andre departementer			
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0
Sum andre departementer	0	0	0
Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	0	0	0

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

DEL I

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>		
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater	49	49
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater	326	325
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser	199	832
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private	0	164
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0
Andre prosjekter	0	0
Sum fordringer	574	1 370

DEL II

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter</i>		
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater	537	602
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater	852	381
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser	1 529	1 638
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private	4 109	2 497
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	46
Andre prosjekter	0	0
Sum gjeld	7 028	5 163

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2017	31.12.2016
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem	551 133	489 081
Øvrige bankkonti i Norges Bank	4	914
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank	3 355	0
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	7	11
Sum bankinnskudd og kontanter	554 499	490 006

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2017	31.12.2016
Skyldig lønn	22 146	25 906
Skyldige reiseutgifter	2 899	389
Annen gjeld til ansatte	0	0
Påløpte kostnader	1 141	7 912
Midler som skal videreformidles til andre	0	0
Annen kortsiktig gjeld	44 797	23 996
Gjeld til datterselskap m.v	0	0
Sum	70 982	58 203

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Prosjektnavn (tittel)	Prosjektets kortnavn (hos EU)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsoneprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinatorrolle (ja/nei)
Microcystin Exposure Associated (INHM) - prosjekt 5700047	MEAT		0			0	Nei
Biogass 2020 (Interreg) - prosjekt 5700012	Biogass2020				-564 282	-564 282	Nei
DiaMon - prosjekt 5700020	DiaMon			-386 713		-386 713	Nei
NØKS hovedprosjekt - prosjekt 5700034	NØKS II				-1 006 546	-1 006 546	ja - på norsk del
Waveform metrology based on spectrally pure Josephson voltages 15SIB04 QuADC - prosjekt 5700029	QuADC	0				0	Nei
Erasmus+ HETYA Heritage Training for young adults - prosjekt 5600015	HETYA				0	0	Nei
IMN EU Temi - prosjekt 5900021	TEMI		-420 019			-420 019	Nei
IPED EU CARE - prosjekt 5900055	CARE		-242 857			-242 857	Nei
BioAuNP - prosjekt 5700019	BioAuNP				-427 167	-427 167	Nei
INM EU Engage - prosjekt 5900020	ENGAGE		0			0	Nei
IFIK THEWS - Erasmus - prosjekt 5900044	THEWS				-35 347	-35 347	Nei
OCULUS Erasmus+ - prosjekt 5800035	OCULUS				-4 293 843	-4 293 843	Ja
IPED - EU ISOTIS - prosjekt 5900300	ISOTIS	-2 087 492				-2 087 492	Nei
Erasmus+ Common Good First - prosjekt 5800039	CGF				-185 069	-185 069	Nei
NanoEL (Erasmus+) - prosjekt 5700053	NanoEI				-363 554	-363 554	Nei
Erasmus+, REHAC - Reinventing Europeans through History, Art and Cultural Learning - prosjekt 5600027	REHAC learning				-133 192	-133 192	Nei
Sum		-2 087 492	-662 875	-386 713	-7 008 999	-10 146 079	

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsoneprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatorrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsoneprogrammer til FP7.

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

	Budsjett pr:	Regnskap pr:	Avvik budsjett/ regnskap pr:	Regnskap pr:
	31.12.2017	31.12.2017	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1 725 248	1 748 067	-22 819	1 669 685
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	144 780	126 103	18 677	139 784
Salgs- og leieinntekter	83 877	84 164	-287	89 311
Andre driftsinntekter	755	8 948	-8 193	4 477
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>1 954 660</i>	<i>1 967 281</i>	<i>-12 621</i>	<i>1 903 257</i>
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	1 278 035	1 282 185	-4 150	1 241 200
Varekostnader	0	0	0	0
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0	0	0	0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	46 110	50 034	-3 924	46 321
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	0	0
Andre driftskostnader	597 378	598 907	-1 529	585 155
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>1 921 523</i>	<i>1 931 126</i>	<i>-9 603</i>	<i>1 872 676</i>
Driftsresultat	33 137	36 155	-3 018	30 581
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	110	107	3	259
Finanskostnader	90	559	-469	150
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>20</i>	<i>-452</i>	<i>472</i>	<i>110</i>
Resultat av periodens aktiviteter	33 157	35 703	-2 547	30 690
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	-33 157	-34 100	943	-28 710
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	0	-1 603	0	-1 980
<i>Sum avregninger</i>	<i>-33 157</i>	<i>-35 703</i>	<i>943</i>	<i>-30 690</i>
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet	0	0	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet

Indikator	31.12.2017	31.12.2016
<i>Tilskudd fra EU</i>	5 699	6 818
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	41 901	47 954
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	5 874	6 422
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	47 775	54 377
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)		
- diverse bidragsinntekter	19 904	20 954
- tilskudd fra statlige etater	48 036	54 259
- oppdragsinntekter	19 455	23 335
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	87 396	98 549